RADU TEODORESCU

MUZICA ÎNTRE ÎNGERI ŞI DEMONI

Cugir 2023

CUPRINS

INTRODUCERE

Nu greşim dacă spunem că muzica este ce mai populară şi iubită dintre arte. De ce? Fiindcă nu există om căruia să nu îi fi plăcut o melodie sau un cântec. Mai sunt mai mulţi care le plac şi care se identifică cu mai multe genuri muzicale. Acesta este motivul pentru care am decis că este bine să scriem o carte despre muzică dar nu oricum ci mai bine spus despre faptul că muzica se află cumva între intervalul dintre îngeri şi demoni. De ce? După cum vom arăta în această carte vom vedea că în cer îngerii lui Dumnezeu cântă. Ei cântă cântări de laudă lui Dumnezeu. Dacă îngerii cântă oare cântă şi demonii?

Adevărul este că demonii nu cântă în iad fiindcă în iad nimeni nu prea are dispoziţie şi chef pentru muzică în chinuri infernale. Totuşi demonii sunt unii care inspiră pe mai mulţi compozitori şi muzicieni să compună muzică ce este pe placul lor. Despre acest lucru vom vorbii în această carte.

Muzica este folosită în cultul Bisericii Ortodoxe şi acest lucru ne spune că ea este importantă. De la slujba botezului la naştere şi până la slujba înmormântării în cultul ortodox fără doar şi poate că muzica ne însoţeşte. Stareţul Varsanufie de la Optina spunea în acest sens: „când vei dobândi copii, să-i înveţi muzica. Însă nu muzica modernă, ci să-i înveţi muzica cea adevărată, muzica îngerilor. **Muzica îi dezvoltă omului capacitatea de a primi şi de a înţelege viaţa duhovnicească.** Cu această muzică sufletul devine mai sensibil la cele duhovniceşti. De pildă atunci când se citesc cei şase psalmi, oamenii obişnuiesc să iasă afară din biserică, pentru că nu-şi dau seama că aceşti **psalmi sunt o „simfonie", care aprinde sufletul şi-i dă o mai mare bucurie şi odihnă.** Dar, din nefericire ei nu înţeleg deloc, pentru că inima lor s-a făcut ca piatra. **Muzica ne ajută să înţelegem adâncimea înţelesurilor cântărilor sfinte.**"[1]

Din afirmaţie de mai sus se poate vedea că muzica din cultul ortodox are un efect benefic asupra inimii noastre pe care se poate spune că:

- o educă,
- o înmoaie,
- o îmbunează
- şi o sensibilizează.

Nu greşim dacă spunem că una dintre funcţiile benefice ale muzicii este să ne facă mai sensibili. Una este când citim un text şi alta este când în cântăm. Fără nici o îndoială că textul cântat pătrunde mai uşor în inimă şi este mult mai repede asimilat de sufletul nostru.

S-a spus de mai mulţi teologi că de fapt cântarea creştin ortodoxă este o adevărată teologie.[2] Iată de ce trebuie să spunem că această carte nu este scrisă de un muzician ci de un absolvent de teologie creştin ortodoxă. Am voit să scriem o carte despre muzică şi despre faptul că ea se află la intersecţia dintre îngeri şi demoni. În timp ce muzica liturgică creştin ortodoxă este o muzică pe placul îngerilor din cer ei bine trebuie să ştim că sunt mai multe genuri muzicale care sunt fără doar şi poate pe placul demonilor. Ce muzică iubesc demonii?

- Muzica păgână,
- muzica primitivilor,
- muzica rock heavy metal,
- muzica din incantaţiile magice
- sau chiar muzica din ritualurile satanice.

Se poate spune că în muzică există o parte demonică. Aceasta fiindcă de-a lungul timpului au existat mai multe genuri de muzică reprobabilă. Totuşi nu se poate să nu remarcăm că relaţia dintre muzică şi religie este destul de strânsă. „Scopul universului este să-L laude pe Dumnezeu. Bătrânul Ioil din Kolamata zicea, referitor la acest lucru: „În cer, îngerii și sfinții, stelele și păsările Îl laudă pe Dumnezeu. Pe pământ Îl laudă înțelepții și oamenii simpli, călugării și pustnicii. **Lauda lui Dumnezeu este firul care unește toate locurile din univers**, ea este ultima rațiune, ținta cea mai înaltă, și deci pentru om de asemenea, scopul suprem".[3]

Este clar că muzica se poate spune că este o sabie cu două tăişuri:

- cu ea Îl putem lăuda pe Dumnezeu şi în acest mod ne asemănăm îngerilor din cer
- sau la fel de bine putem să compunem muzică inspirată de demoni în care sunt preamărite lucruri rele şi reprobabile.

Care sunt aceste lucruri:

- violenţa,

---

[1] Stareţul Varsanufie de la Optina, *Sfaturi către monahi şi omilii duhovniceşti,* (Editura Evanghelismos, 2003) p. 99.
[2] A se vedea Preot Vasile Grăjdean, *Teologie cântării liturgice în Biserica Ortodoxă* (Sibiu, 2000).
[3] IPS Andrei Andreicuţ, *Mai putem trăi frumos? Pledoarie pentru o viaţă morală curată*, (Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2004), p. 42.

- războiul,
- rebeliunea,
- agresivitatea,
- răutatea
- şi uneori chiar crima.

Acesta fiindcă trebuie să ştim că una este impactul cuvântului vorbit şi alta este impactul cuvântului cântat. Dacă pe o melodie frumoasă ne sunt induse mai mute idei rele şi pervertite ei bine avem mult mai multe şanse să urmăm ceea ce se spune în acest cântec frumos. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că oamenii pot să fie manipulaţi prin muzică.

Cum are loc manipularea prin muzică? Vom da numai un caz. Se ştie că odată cu venirea la putere a lui Adolf Hitler în Germania ei bine aparatul de propagandă al lui Hitler a lansat aşa numită *muzică patriotică* în care germanilor le erau induse texte războinice în care li se spunea că germanii sunt un rasă superioară şi ei sunt cei care trebuie să conducă lumea. Efectul a fost cel scontat: ascultând muzica hitleristă cei mai mulţi germani au fost gata de război şi gata să îşi dea viaţa pentru idealurile hitleriste.[4]

De fapt trebuie să ştim că mai toate marile dictaturi ale lumii au avut muzica lor prin care se spera ca masele largi de oameni să devină adepţi ai ideologiei dictaturii. Ei bine nu este aceasta o muzică demonică? Fără doar şi poate. Demonii sunt unii care iubesc muzica dictatorilor fiindcă ştiu că nimic bun nu poate ieşii din ea.

Totuşi după cum am spus să nu uităm că există şi muzica îngerilor, adică muzica creştin ortodoxă.[5] Aceasta fiindcă este bine să ştim că muzica a fost antecedentă lumii noastre fiindcă ea a fost practicată de îngerii din cer. „Poate părea ciudat să întrebi dacă îngerii cântă, pentru că înțelepciunea convențională spune: „Bineînțeles că cântă.” E obișnuit să vezi imagini cu îngeri care țin în mână cărți de cântări sau harpe sau sunt implicați în alte feluri în producerea muzicii. Și oamenii fac referire adesea la povestea Crăciunului: „îngerii le-au cântat păstorilor când Iisus S-a născut, nu-i așa?” Problema este că cântatul nu e menționat în istorisirea Crăciunului din Biblie. De fapt, există foarte puține dovezi Scripturale că îngerii cântă.

Probabil că cel mai clar pasaj referitor la această chestiune este Iov 38.7, care spune că, la crearea lumii, „stelele dimineții izbucneau în cântări de bucurie și când toți fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie”. În paralelismul poeziei evreiești, „stelele dimineții” sunt echivalate cu „fiii lui Dumnezeu”, și cântatul e echivalat cu strigătele de veselie. Pare foarte simplu: îngerii cântă. Totuși, Cuvântul evreiesc tradus cu „izbucneau în cântări” nu denotă întotdeauna muzică. Poate fi tradus și cu „strigau de bucurie”, „strigau răsunător” sau „se bucurau”.[6]

Ceea ce vrea să demonstreze este că muzica se poate asemăna

- îngerilor
- sau demonilor

în funcţie de ceea ce vrea un anumit compozitor. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că se poate vorbii de un conflict al muzicii. De ce? Fiindcă mai toate marile religii ale lumii au o muzică a lor proprie. Ştim astfel că există:

- muzică musulmană,
- muzică budistă,
- muzică iudaică,
- muzică hindusă
- sau muzică zoroastriană.

Cine să fi inspirat toate aceste muzică din marile religii ale lumii?

Să fi fost îngerii lui Dumnezeu? Puţin probabil. De ce? Fiindcă dogma creştin ortodoxă ne spune că îngerii sunt unii care s-au identificat ca Domnul Hristos. Este clar că nu îngerii sunt cei care au inspirat aceste muzici. Este sunt muzici inspirate de demoni pentru a îi ţine pe oameni departe de Hristos şi de Biserica Sa.

Poate părea ciudat pentru unii dar demonii pot să fie activi şi prin muzică. La un concert rock heavy metal acest lucru poate să fie văzut cât se poate de clar. La aceste concerte

- se urlă,
- se zbiară,
- se nutresc sentimente de revoltă faţă de lume şi chiar faţă de Dumnezeu,
- se înjură,

---

[4] https://en.wikipedia.org/wiki/Nazi_songs (accesat pe 10.02.2023).
[5] A se vedea Preot Vasile Grăjdean, *Cântarea ca teologie* vol. 2 (Sibiu, 2017).
[6] https://www.gotquestions.org/Romana/ingerii-si-cantatul.html (accesat pe 20.01.2023).

- se vorbeşte obscen,[7]
- se spun cuvinte josnice,
- se nutresc sentimente de răzbunare
- sau se îndeamnă la revoltă populară.

Cei care participă la concerte rock heavy metal pleacă de acolo cu o încărcătură negativă pe care o vor manifesta în jurul lor. Să nu fie aceasta o lucrare a demonilor? Am fi mult prea naivi dacă am spune că nu.

Se spune că la un dirijor de cor bisericesc a venit un prieten.

- Doamne ajută.
- Doamne ajută.
- Ce mă bucur să te văd.
- Şi eu.
- Şi ce mai faci?
- Sincer?
- Da. Studiez partituri noi.
- Frumos.
- Aşa este.
- Uite că tot suntem aici.
- Da.
- Aş vrea să discut ceva cu tine.
- Ce?
- De unde ştim că muzica ortodoxă este pe placul lui Dumnezeu?
- O este o poveste lungă.
- Am timp.
- Sigur?
- Da.
- Sunt mai multe mături care ne spune că îngerii din cer îi cântă lui Dumnezeu imnuri de laudă.
- Unde?
- Unul dintre cele mai cunoscute texte este cel al Sfântului profet Isaia.
- Ce spune el?
- „În anul morţii regelui Ozia, am văzut pe Domnul stând pe un scaun înalt şi măreţ şi poalele hainelor Lui umpleau templul. Serafimi stăteau înaintea Lui, fiecare având câte şase aripi: cu două îşi acopereau feţele, cu două picioarele, iar cu două zburau Şi strigau unul către altul, zicând: "Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui!" Din pricina acestor strigăte, porţile se zguduiau din ţâţânile lor, iar templul s-a umplut de fum" (Isaia 6, 4).
- Bine dar aici se spune că serafimii strigau.
- Da este un fel de a spune că îi cântau lui Dumnezeu.
- Înţeleg.
- Cântarea de laudă adusă lui Dumnezeu poate să fie şi ca un fel de strigăt.
- Îmi dau seama.
- Bine.
- Sunt cumva lămurit.
- Mă bucur.
- Dar mai este ceva.
- Ce?
- De unde ştiu îngerii să cânte?
- Au fost creaţi cu aptitudini muzicale.
- Da?
- Da.
- Asta nu o ştiam.
- Ştii acum.
- Şi mai sunt alte mături să îngerii din cer cântă?
- Dacă stau să mă gândesc bine da.
- Care?

[7] A se vedea Andrei Pleşu, *Obscenitatea publică* (Bucureşti, 2007).

- Există o mărturie din secolul al VI de la Sfântul Grigorie cel Mare.
- Poţi să mi-o spui şi mie?
- Da.
- Te ascult.
- Sfântul Grigorie cel Mare vorbeşte despre un anume Servulus.
- Şi?
- Servulus deşi era foarte sărac era un om foarte credincios.
- Greu găseşti săraci credincioşi.
- Asta aşa este.
- Şi?
- Servulus s-a născut paralizat şi toată viaţa lui a stat la pat.
- Nu se poate.
- Mama şi fratele lui au avut grijă de el.
- Ce frumos.
- Srevulus chiar dacă era sărac este foarte milostiv.
- Dădea milostenie la săraci?
- Da.
- Continuă.
- Deşi Servulus nu ştia să citească aducea la el diferiţi creştini pe care îi putea să îi citească din Biblie.
- Minunat.
- Aşa a ajuns să ştie toată Biblia aproape pe de rost.
- Timpul a trecut şi Servulus se apropia de moarte.
- Vai nu se poate.
- Servulus era pe patul de moarte şi în jurul lui s-au strâns mai mulţi creştini.
- Frumos.
- Srervulus l-a cerut să cântă o cântare duhovnicească cu el.
- Și au cântat?
- Da.
- Și apoi dintr-o dată Servulus a spus:
- Opriți-vă.
- De ce? Nu auziți ce cântări frumoase se aud din cer?
- Nu Servulus.
- Eu le aud.
- După aceasta Servulus şi-a dat sufletul în mâna lui Dumnezeu.
- Foarte frumos.
- Aşa este.
- Deci Servulus a auzit cum cântă îngerii din cer?
- Da.
- Este un lucru remarcabil.
- Aşa este.
- Deci şi îngerii din cer cântă?
- Da.
- Avem aici o mărturie cât se poate de concludentă.
- Aşa este.
- Eu avem mai multe dubii cu privire la cântarea creştin ortodoxă.
- Să nu ai.
- Acum nu mai am.
- Cântarea creştin ortodoxă este o formă de doxologie prin care Îl lăudăm pe Dumnezeu.
- La fel cum fac îngerii în cer?
- Da.
- Bine de știu.
- Aşa este.
- Îți mulțumesc pentru tot.[8]

[8] Sfântul Grigorie cel Mare, *Dialoguri despre moarte* (Timişoara, 1998), pp. 24-25.

Deşi cei mai mulţi dintre noi nu îi auzim pe îngerii din cer cum cântă acest lucru nu înseamnă că nu au fost unii care i-au auzit. Unul dintre ei a fost şi acest paralizat Servulus care din fericire ne-a şi spus că el i-a auzit pe îngeri cum cântă. Sunt mai multe mărturii neortodoxe care ne spun că de fapt diavolul când încă era în cer era dirijor de coruri îngereşti şi unul dintre cei mai mari compozitori de imnuri din rai. Aceste mărturii nu putem fi siguri sută la sută că sunt adevărate dar există o probabilitate ca ele să fie adevărate. „Apocalipsa 5 e un alt pasaj care poate indica faptul că îngerii cântă. Versetul 9 vorbeşte despre fiinţe care „cântau o cântare nouă" în cer. Aceste fiinţe care cântă sunt cei douăzeci și patru de bătrâni și cele patru făpturi vii – posibil fiinţe angelice, însă nu sunt numite astfel în mod specific. Apoi în versetul 11 se aude „glasul multor îngeri". Însă acum cuvintele sunt „zise", nu anume „cântate". Cuvintele oștirii cerești din versetul 12 sunt similare cu cuvintele cântecului din versetul 9, dar cuvintele îngerilor nu sunt numite în mod specific cântec. Așadar, nu există dovadă convingătoare în Apocalipsa 5 că îngerii cântă.

Dar ce putem spune despre povestea Crăciunului? Luca 2.13-14 spune: „Și deodată, împreună cu îngerul s-a unit o mulţime de oaste cerească, lăudând pe Dumnezeu și zicând: «Slavă lui Dumnezeu...»" Observă, din nou, că cuvintele îngerilor sunt „zise", nu în mod specific „cântate". Deoarece cântatul e un fel de vorbire, pasajul nu exclude ideea că îngeri au cântat – dar nici nu finalizează definitiv întrebarea."[9]

CAPITOLUL 1

TALENTUL MUZICAL ÎN SLUJBA ÎNGERILOR SAU A DEMONILOR?

Ceea ce se poate remarca este că unii oameni se nasc cu aptitudini excepţionale când vine vorba de muzică. Ştim în acest sens mai multe nume:

- Bach,
- Mozart,
- Beethoven,
- Handel,
- Vivaldi
- sau Enescu

sunt nume pe care cu toţii le ştim şi care ne fac plăcere când ne aducem aminte de ele. De ce? Fiindcă aceşti oameni s-au născut cu un dar pe care puţin dintre noi îl avem: darul de a compune muzică.

Unii zic că este foarte uşor să compui muzică însă dacă vom sta mai mult şi vom studia vom vedea că nu este atât de uşor. Trebuie să compui muzică ce să nu fie numai pe placul tău ci şi pe placul semenilor. Ei bine numele muzicale pe care le-am rostit mai sus au fost persoane care s-au născut cu ceea ce putem denumii ca *talent muzical*.

Trebuie să ştim că talentul muzical este un dar al lui Dumnezeu. Unii oameni pur şi simplu simt şi compun muzică cu mare uşurinţă în timp ce cei mai mulţi sunt afoni când vine vorba de muzică.[10] Talentul muzical trebuie să ştim că nu este folosit numai pentru scopuri ortodoxe. Sunt mulţi compozitori care deşi sunt foarte talentaţi nu sunt unii care ajung prin talentul lor să slujească lui Dumnezeu. De ce? Fiindcă ei ajung să proslăvească prin muzica lor lucruri reprobabile:

- sexualitatea umană,
- lascivitatea,
- desfrâul,
- viaţa de aventurier,
- perversiunea,
- minciuna
- sau lăcomia umană.

O privire mai atentă la muzica uşoară din zilele noastre credem că este cât se poate de concludentă.[11]

La fel de bine trebuie să ştim că talentul muzical nu este singurul care este necesar pentru a compune şi a crea muzică. De ce mai este nevoie? Mai este nevoie de moralitate. Unii ar putea să se întrebe: de ce este nevoie de moralitate pentru a compune muzică? De exemplu dacă un criminal sau un homosexual s-ar apuca să compună muzică şi să îşi exteriorizeze pornirile şi sentimentele oare acest lucru este de folos celor din jur?

[9] https://www.gotquestions.org/Romana/ingerii-si-cantatul.html (accesat pe 20.01.2023).

[10] A se vedea Patrick Kavanugh, *Viața spirituală a marilor compozitori de muzică* (Iași, 2020).

[11] A se vedea Donna Weston, Andrew Benenett, *Pop pagans: paganism and popular music* (New York, 2014).

Adevărul este că nu. Un criminal sau un homosexual nu prea are ce să ne comunice oricât de talentat muzical ar fi. Aceasta fiindcă aceste persoane pur şi simplu nu sunt morale şi unui muzician adevărat i se cere şi moralitate.

„Dumnezeu vrea să ne asemănăm îngerilor. **Îngerii nu fac altceva decât să slavoslovească pe Dumnezeu**. Numai aceasta este rugăciunea lor – slavoslovia. Slavoslovia este un lucru delicat, scapă celor pământeşti. Noi suntem oameni foarte materialişti şi ticăloşiţi, pentru aceea ne şi rugăm lui Dumnezeu cu interes. Îl rugăm să ne pună în bună rânduială problemele, sănătatea, copiii. Ne rugăm omeneşte, interesat. Slavoslovia este o rugăciune dezinteresată. Dumnezeu ne-a dăruit şi nouă această putinţă – să ne fie rugăciunea o necontenită slavoslovie, o rugăciune îngerească. Aici se află marea taină. **Când vom pătrunde în această rugăciune, Îl vom slăvi pe Dumnezeu neîncetat, lăsându-le pe toate în grija Lui**, precum se roagă Biserica noastră: „...toată viaţa noastră, lui Hristos Dumnezeu să o dăm". Acestea sunt „matematicile superioare" ale religiei noastre!"[12]

Talentul muzical este fără doar poate un dar de la Dumnezeu cu care unii se nasc şi pe care trebuie să îl pună în valoare. Sunt şi mulţi care deşi au mult talent muzical nu se folosesc de el şi este cum spunea în Iisus în pilda talanţilor că „ajung să îngroape talantul."

În vremurile noastre spre deosebire de antichitate şi evul mediu, talentul muzical se poate spune că şi-a atins apogeul. Aceasta fiindcă cei care ajung să se nască cu talent muzical devin:

- vedete,
- superstaruri
- şi mari personalităţi ale lumii noastre.

Totuşi ceea ce se poate vedea în cazul marilor vedete muzicale din zilele noastre este că mai nici una nu îşi ridică prea serios problema existenţei lui Dumnezeu şi a menirii lor în lumea noastră. Mai multe vedete muzicale ale lumii noastre consideră că fiindcă s-au născut cu mult talent muzical au dreptul

- să se drogheze,
- să îmbete
- să ducă o viaţă promiscuă,
- să fie fără repere morale
- şi să fie ahitaţi după bani.

Să fie aceasta o manifestare creştin ortodoxă a talentului muzical? Evident că nu. Ceea ce uită foarte multe vedete de muzică este că talentul muzical l-a fost dat pentru a se asemăna cu îngerii. „Pe scurt, Biblia nu dă un răspuns decisiv dacă îngerii cântă sau nu. Dumnezeu a creat omenirea cu o legătură înnăscută cu muzica și cântatul, mai ales în privința închinării (Efeseni 5.19). Folosim adesea cântatul atunci când Îl lăudăm pe Domnul. Faptul că cuvintele îngerilor în Apocalipsa 5 și Luca 2 sunt cuvinte de laudă, exprimate într-o formă poetică susține ideea că îngerii cântă. Și pare logic că Dumnezeu i-a creat pe îngeri cu aceeași înclinație spre cântare pe care o au oamenii. Însă nu putem deveni dogmatici. Fie că îngerii cântă sau vorbesc în Biblie, ei se închină lui Dumnezeu și Îl laudă. Să urmăm și noi exemplul lor!"[13]

Talentul muzical trebuie să ştim că nu ajunge numai să ridice dar la fel de bine să şi coboare. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că cel care îl posedă are şi responsabilitatea pentru a îl pune în slujba:

- frumosului,
- a moralităţii
- a binelui
- şi al dreptăţii.

Cât de multe cântece din muzica uşoară din zilele noastre nu îndeamnă la o viaţă

- uşuratică
- li promiscuă?

Adevărul este că foarte multe. De ce? Fiindcă dacă gloata vrea să asculte prostii ei bine cei talentaţi vor oferii ceea ce vrea să asculte gloata.

Ori ştim că menirea ultimă a muzicii este să ne facă asemănători cu îngerii lui Dumnezeu. Sfântul psalmist David spunea în acest sens: „lăudaţi-L, toţi îngerii Lui! Lăudaţi-L, toate oştirile Lui!" (Psalmi 148:2).[14]

Acolo unde lauda lui Dumnezeu se întâlneşte cu talentul muzical trebuie să ştim că se nasc adevărate capodopere. Aceasta fiindcă lui Dumnezeu se cuvine să îi aducem cele mai frumoase imnuri şi cântări.

---

[12] *Ne vorbește părintele Porfirie – Viața și cuvintele,* Traducere din limba greacă de Ieromonah Evloghie Munteanu, (Editura Egumenița, 2003), pp. 225-226.

[13] https://www.gotquestions.org/Romana/ingerii-si-cantatul.html (accesat pe 20.01.2023).

[14] A se vedea Florian Mircea Pădureanu, *Doxologia în tradiția muzicală românească* (Cluj-Napoca, 2022).

Ei bine se poate vedea că în muzica uşoară din zilele noastre sunt preamărite lucruri străine de Dumnezeu:

- sexul,
- plăcerile trupeşti,
- banii,
- averile,
- puterea politică,
- gangsterul
- sau mafiotul.

Nu sunt aceste lucruri pe placul demonilor? Fără doar şi poate că da. Ele sunt lucruri care de fapt ne duc pe căile demonilor şi acest lucru se face pe cele mai atractive melodii şi cântece.[15]

Este adevărat că nu toate cântecele şi melodiile trebuie să fie imnuri aduse lui Dumnezeu ci evident că omul trebuie să cânte şi alte lucruri frumoase din această lume:

- frumuseţea naturii,
- eroismul uman,
- lupta dintre bine şi rău,
- triumful binelui,
- elogiul înţelepciunii
- bucuria,
- fericirea
- sau victoria dreptăţii asupra nedreptăţii.

Aceasta ca să enumerăm numai câteva dintre marile teme morale dar şi muzicale ale lumii noastre.

Prin urmare se poate spune că talentul muzical ajunge să ne urce până la cer alături de îngeri sau din contră poate să ne coboare până la iad alături de demoni.

Spre deosebire de demoni care îi fac pe compozitori să slăvească lucruri efemere şi păcătoase ei bine îngeri sunt unii care ajung să îşi folosească talentul muzical – fiindcă se poate vorbii şi de talent muzical şi în cazul îngerilor – pentru a avansa epectatic spre Dumnezeu.[16]

Sfântul Ioan Teologul în Apocalipsa lui a fost unul care a mărturisit că îngeri îi cântă lui Dumnezeu şi sunt chiar milioane şi miliarde de îngeri care fac acest lucru:

„Şi am auzit, ca un glas de gloată multă, ca vuietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, care zicea: „Aleluia! Domnul Dumnezeul nostru cel atotputernic a început să împărăţească. Să ne bucurăm, să ne înveselim şi să-I dăm slavă! Căci a venit nunta Mielului; soţia Lui s-a pregătit" (Apocalipsa 19:6-7).

„Şi toţi îngerii stăteau împrejurul scaunului de domnie, împrejurul bătrânilor şi împrejurul celor patru făpturi vii. Şi s-au aruncat cu feţele la pământ în faţa scaunului de domnie, şi s-au închinat lui Dumnezeu, şi au zis: „Amin. A Dumnezeului nostru să fie lauda, slava, înţelepciunea, mulţumirile, cinstea, puterea şi tăria, în vecii vecilor! Amin." (Apocalipsa 7:11-12)

„M-am uitat, şi, împrejurul scaunului de domnie, în jurul făpturilor vii şi în jurul bătrânilor, am auzit glasul multor îngeri. Numărul lor era de zece mii de ori zece mii şi mii de mii.
Ei ziceau cu glas tare: „Vrednic este Mielul, care a fost junghiat, să primească puterea, bogăţia, înţelepciunea, tăria, cinstea, slava şi lauda!" (Apocalipsa 5:11-12).

Se pare că îngerii au fost primii care au voit să îşi exprime iubirea faţă de Dumnezeu prin muzică. Ei bine şi oamenii au simţit acest lucru şi trebuie să fim conştienţi că acesta este un lucru care ne aseamănă îngerilor.

Îngerii au sărbătorit naşterea lui Iisus în Betleem prin muzică şi acest lucru este relatat de Sfântul evanghelist Luca: „şi deodată, împreună cu îngerul, s-a unit o mulţime de oaste cerească, lăudând pe Dumnezeu şi zicând: „Slavă lui Dumnezeu în locurile preaînalte şi pace pe pământ între oamenii plăcuţi Lui." (Luca 2:13-14)."

Talentul muzical nu te face un om de excepţie dacă ajungi să îl foloseşti greşit. Mai noi se poate vedea că mai ales în rândul tinerilor mai multe vedete de muzică sunt adevărate modele sociale.[17] În acest sens sunt mai mulţi tineri care ajung să facă păcate fiindcă le pot vedea făcute şi preaslăvite de marile vedete de muzică uşoară.

---

[15] A se vedea George Chase, *Here ist o my sweet Satan: how the occult hunted music movies and pop culture 1966-1980* (Quill Driver Books, 2016).

[16] Termenul de epectatic sau de epectază a fost folosit pentru prima dată de Sfântul Grigorie de Nyssa în secoul IV şi prin acest termen Sfântul Grigorie a voit să ne facă să înţelegem că avansarea spre Dumnezeu este asemenea urcării unei scări care se face din treaptă în treaptă. De fapt epectază înseamnă treaptă.

[17] A se vedea Tim Stevens, *Pop goes the church: should the church engage the pop culture?* (Indianapolis, 2008).

- Tatuaje,
- operații estetice,
- cercei în ureche sau în alte părți ale trupului,
- dezmăț
- și libertinaj

sunt de multe ori lucruri pe care tinerii le fac fiindcă pot să le vadă făcute şi preamărite în cântecele marilor vedete de muzică uşoară.[18]

Într-un liceu de muzică un elev discuta cu profesorul lui.

- Domnule profesor deranjez?
- Nu.
- Vai ce mă bucur.
- De ce?
- Aş vrea să discut ceva cu dumneavoastră.
- Ce anume?
- Domnule profesor am tot auzit că îngerii sunt ființe care cântă.
- Așa este.
- Dar de unde ştim acest lucru?
- Din Biblie.
- Numai de acolo?
- Şi din alte mărturii ale sfinților creştin ortodocşi.
- Vorbesc şi sfinții despre muzică?
- Mai mult decât ai crede.
- Nu ştiam.
- Ştii acum.
- Şi ce spun ei?
- Spun mai multe lucruri frumoase.
- Cum?
- Că Dumnezeu nu primeşte numai rugăciunea vorbită ci la fel de bine şi rugăciunea cântată.
- Nu ştiam.
- Vezi că afli lucruri noi.
- Şi de ce se poate cânta rugăciunea?
- Din mai multe motive.
- Cum ar fi?
- Rugăciunea cântată ajută mult mai mult la concentrare.
- Da așa este. Când te rogi trebuie să fi concentrat.
- Vezi?
- Şi mai de ce?
- Fiindcă rugăciunea cântată destinde sufletul.
- Îl destinde?
- Da.
- Cum?
- De cele mai multe ori noi suntem încordați.
- Din cauza grijilor zilnice?
- Da.
- Şi cântarea ne destinde?
- Da.
- Sunt de acord.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Sunt mai multe măturii care ne spun că cei care ajung în rai cântă şi ei lui Dumnezeu.
- Da?
- Da.
- Ce mărturii?

---

[18] A se vedea Alex Maloney, *Rock music the citadel of Satan* (Xilibris Corporation, 2011).

- Este vorba de o mărturie care o avem din secolul VI de la Sfântul Grigorie cel Mare.
- Ce spune el?
- El spune de cazul unei creştine cuvioase pe nume Romula.
- Romula?
- Da.
- Nu am auzit de ea.
- Romula a fost o femeie care toată viaţă a trăit în frică de Dumnezeu.
- Înţeleg.
- A venit momentul să moară.
- Şi?
- Era pe patul de moarte şi a cerut unei apropiate Redempta şi alte ucenice să îi aducă ultima împărtăşanie.
- Şi i-au adus-o?
- Da.
- Frumos.
- Şi atunci minune mare.
- Ce minune?
- Redempta şi ucenica au putut să vadă lângă uşa din acea cămăruţă cum din cer s-au coborât două cete de psalmişti.
- Psalmişti?
- Da.
- Adică?
- Sfinţi din cer.
- Şi ce au făcut ei?
- Bărbaţii cântau psalmii şi femeile dădeau răspunsurile.
- Ce frumos.
- Pe cum aceşti sfinţi din cer veniţi pe pământ cântau funeraliile Romulei sufletul ei s-a desprins de trup.
- Adică a murit?
- Da.
- Şi ce a urmat?
- Cele două coruri de psalmişti au început să urce în sus.
- Interesant.
- Pe cum urcau la cer muzica lor se auzea tot mai încet.
- Frumos.
- Până când nu s-a mai auzit deloc.
- Deci aşa a murit Romula?
- Da.
- Acompaniată de psalmodia sfinţilor?
- Da.
- Minunat.
- Acum eşti lămurit?
- Da.
- Mă bucur.
- Nu ştiam că şi sfinţii din cer cântă.
- Ştii acum.
- Eu ştiam că numai îngerii cântă.
- Şi sfinţii cântă.
- Acum sunt convins.
- Mai ai altceva de întrebat?
- Nu.
- Asta este tot.[19]

[19] Sfântul Grigorie cel Mare, *Dialoguri despre moarte* (Timişoara, 1998), pp. 27.

Avem mai sus o întâmplare care ne spune că şi sfinţii cântă în cer lui Dumnezeu. Prin urmare îngerii cântă cu sfinţii în cer imnuri de laudă şi de preamărire a lui Dumnezeu. Aceste lucruri sunt ştiute de din ce mai puţini oameni din zilele noastre care cred că muzica este o *afacere* strict lumească. Ei bine muzica se pare că este mult mai mult decât:

- imanenţă,
- lumesc,
- material
- şi carnal.

Cuviosul Talasie Libianul spunea un lucru de care trebuie să ţinem cont şi care se potriveşte cu folosul muzicii bisericeşti creştin ortodoxe. El spunea aşa: „obişnuieşte-ţi urechea să asculte des cuvinte duhovniceşti şi mintea ta se va depărta de gândurile necurate."[20] La fel de bine acest lucru se aplică şi dacă ascultăm muzică creştin ortodoxă. La fel şi ea are un efect benefic asupra noastră.

Ceea ce se poate vedea în zilele noastre este că muzica a ajuns o adevărată industrie. Se vând sute de milioane de albume la nivel şi uneori se scot profituri de miliarde de euro şi dolari. În acest climat industrial al muzicii adevărul este că de multe ori talentul lipseşte. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că în muzica uşoară de azi se poate vedea un fel de primitivism. De ce? Fiindcă instrumentele de percuţie sunt folosite la fel de des ca tam-tamurile primitive. Au fost mai mulţi muzicieni care au văzut acest lucru.

Scopul muzici de azi fie că este să inducă un fel de transă a sentimentului de bine ascultătorului. Acest sentiment trebuie să ştim că de cele mai multe ori este numai de suprafaţă fiindcă

- mesajul,
- textul
- şi armonia

cântecelor de muzică uşoară sunt unele care se uită la fel de repede pe cum au fost învăţate.

În opoziţie cu muzica modernă care este mai mult un surogat al stării de bine Sfântul Niceta de Remesiana vorbea despre cântarea psalmilor din biserică: „oare ce nu vei găsi în aceşti Psalmi, care să nu fie spre folosul, spre mângâierea neamului omenesc, fără deosebire de stare, sex, vârstă? Sugarul are în psalmi ce să sugă, pruncul cu ce să se joace, copilandrul încotro să-şi îndrepte drumul, tânărul ce să urmeze, vârstnicul pentru ce să se roage. Femeia învaţă ruşinea, orfanii îşi găsesc părintele, văduvele pe apărător, săracii un sprijin, străinii o pavăză, regii şi judecătorii aud de ce să se teamă. Psalmul mângâie pe cel trist, pe fericit îl potoleşte, pe mânios îl îmblânzeşte, pe sărac îl înviorează, pe bogat îl mustră să se cerceteze. Pe toţi cei care-l primesc, Psalmul se dovedeşte a fi leacul potrivit; dar nu-l lasă nici pe păcătos, căci îi aduce îndreptare în mod mântuitor prin lacrima pocăinţei."[21]

La fel cum în muzica uşoară modernă este nevoie de

- talent
- şi de pricepere

ei bine aceste lucruri nu pot lipsii nici din muzica creştin ortodoxă. Sunt şi compozitori care au ajuns să se dedice să cânte imnuri creştin ortodoxe lui Dumnezeu. Acest lucru este bun însă la modul cum este lumea de azi este insuficient. Aceasta fiindcă în zilele noastre muzica uşoară

- pop,
- blues,
- rock,
- soul
- rap etc

a ajuns la un fel de *revoluţie muzicală.* Sunt din ce în ce mai multe texte ale muzicii uşoare de azi care vorbesc de revoluţii şi de starea de revoluţionar. Aceasta fiindcă aceste muzici se vor pe sine cu adevărat unele cu mare impact.[22]

Talentul muzical îl poate ridica pe compozitor şi pe ascultător lângă îngeri dar la fel de bine poate să îl coboare alături de demoni. Aceasta fiindcă după cum am spus compoziţia muzicală este unul liberă şi fiecare ajunge să exprime ceea ce crede el că este mai potrivit prin ea.

---

[20] Talasie Libianul apud http://www.citatepedia.ro/index.php?id=225356 (accesat pe 20.01.2023).

[21]Sfântul Niceta de Remesiana apud http://fto.ro/altarul-reintregirii/wp-content/uploads/2018/07/2014_3_4.-Mazilita-37-52.pdf (accesat pe 20.01.2023).

[22] https://phsnews.com/15713/culture/the-musical-revolution/ (accesat pe 11.02.2023).

Ceea ce ne spune creştinismul ortodox este că nu trebuie să ajungem să apreciem un compozitor numai fiindcă are talent muzical. Trebuie să la fel de bine să fim atenţi la ceea ce:

- exprimă,
- transmite
- şi popularizează

acest muzician. Aceasta fiindcă după cum am spus muzicienii de azi sunt unii care ajung să popularizeze lucruri reprobabile şi chiar imorale. Uneori ei o fac atât de bine că ajung

- să seducă
- şi să atragă

la sine pe foarte mulţi naivi.

Cu privire la muzica bisericească Sfântul Niceta numeşte psalmii „băutură plăcut la gust prin cântare....căci cu plăcere se ascultă psalmul atunci când se cântă. El pătrunde sufletul în timp ce-l desfată. Cu uşurinţă se reţine de se cântă mai des. Şi ceea ce asprimea legii nu putea scoate din sufletul omului, acesta îndepărtează prin dulceaţa cântării."[23]

Talentul muzical după cum am spus poate să fie pus în slujba lui Dumnezeu şi a îngerilor sau din contră poate să fie pus în slujba demonilor care ajung să câştige teren în inimile celor care ajuns să asculte muzica păcătoasă.

La fel de bine mai trebuie să ştim că sunt mai mulţi care sunt persoane din lumea interlopă sau din ghettouri care şi ei susţin că au mult talent şi că sunt cu adevărat mari muzicieni. Muzica de subterană din zilele noastre este una care preamăreşte lucruri reprobabile:

- mafia,
- armele de foc,
- violenţa domestică şi socială,
- consumul de droguri
- sau chiar crima.

În mai toate ţările există în zilele noastre o muzică a străzii în care vagabonzii şi clanurile sunt preamărite şi lăudate. Mai mult sunt azi şi hituri internaţionale care ajuns extrem de populare la nivel global care laudă aceste lucruri reprobabile pe care le-am spus mai sus.

Iată de ce talentul muzical ajunge să devină prin folosirea lui abuzivă în pseudo-talent. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că orice muzician adevărat ştie că talentul trebuie să respecte cele mai elementare norme ale

- bunului simţ
- şi a armoniei muzicale.

Cu privire la muzica creştin ortodoxă tot Sfântul Niceta de Remesiana spunea: „se arată Dumnezeu, se iau în râs închipuirile, se impune credinţa, se alungă necredinţa, se aduce dreptatea, se stăvileşte nedreptatea, se laudă milostenia, cruzimea dă înapoi, se caută adevărul, se osândeşte minciuna, se condamnă înşelăciunea, se laudă curăţia, trufia e înlăturată, smerenia e înălţată, se predică pocăinţa, se vădeşte pacea de urmat, se cere apărare împotriva duşmanilor, se făgăduieşte răzbunare, se hrăneşte nădejdea sigură."[24]

Este prin urmare evident că talentul muzical care prin muzică ajunge să preamărească şi să promoveze lucruri imorale în nici un fel nu mai este un talent muzical fiindcă el este unul

- pervertit,
- trivial,
- pocit
- şi disimulat.

Nu este destul să compui o muzică capabilă să seducă sufletul ci trebuie să ai şi un mesaj

- pozitiv
- şi constructiv.

Acest lucru este uitat de foarte mulţi muzicieni din zilele noastre care ajung să îşi exprime stările pe care le au fără să se gândească la consecinţe. Marele chitarist american Jimmy Hendrix la mai multe concerte la final ajungea să dea cu chitara cu care cântase de pământ până o distrugea. Aceasta fiindcă el evident că în sine deşi a fost un bun muzician era dominat de sentimente violente şi de distrugere.[25]

---

[23] Sfântul Niceta de Remesiana apud http://fto.ro/altarul-reintregirii/wp-content/uploads/2018/07/2014_3_4.-Mazilita-37-52.pdf (accesat pe 20.01.2023).

[24] Idem.

[25] https://jurnalul.ro/viata-sanatoasa/sanatatea-copilului/muzica-naste-violenta-316122.html (accesat pe 11.02.2023).

Talentul muzical prin urmare este un dar de la Dumnezeu fiindcă sunt puţini cei care se nasc cu el. Unii se poate spune că fac adevărate minuni cu acest talent. Ei pot să ridice personalităţi sau din contră să le coboare în funcţie de propria lor alegere. Cu toţii avem o arie eroică din operă pe care o iubim şi cu care ne identificăm. Aceasta fiindcă a fost un muzician de geniu care a ajuns să scrie acea piesă de muzică care ne noi ne inspiră şi ne umple de bucurie.

Tot Sfântul Niceta de Remesiana spunea că muzica este atât de puternică încât ea poate să creeze sentimentul de pocăinţă în ascultător: „sunetul ori melodia să se cânte potrivit sfintei credinţe, nu ca una ce redă suferinţe de tragedie, ci exprimă în voi adevărata creştinătate; nu ca una ce miroase a ceva teatral, ci produce căinţa păcătoşilor."[26]

Nu greşim dacă spunem că Bisericile Creştin Ortodoxe sunt cumva centre muzicale în comunităţile noastre. De ce? Fiindcă în toate să cântă. Fie că este numai cântarea la strană ci la fel de bine şi cântarea la corul bisericii ei bine muzica bisericească este una care este destul de apreciată în zilele noastre. Aceasta fiindcă sunt mai multe piese corale care au ajuns să ne

- înalte,
- inspire,
- edifice
- şi motiva

în credinţa noastră creştin ortodoxă.

Cu privire la cum trebuie să cântăm şi să ne comportăm când ajungem să cântăm Sfântul Niceta de Remesiana spunea: „glasurile voastre, ale tuturor nu trebuie să fie stridente, ci la unison. Nu unul să tragă înainte prosteşte ori unul să se smerească, iar altul să ridice glasul; ci fiecare să se străduiască cu smerenie a-şi potrivi vocea la sunetul corului aflat în armonie, fără a o scoate în evidenţă ori a o prelungi, ca pentru a o arăta dintr-o prostească şi nepotrivită fală, ori pentru a dori să placă oamenilor. Căci noi trebuie să împlinim totul ca înaintea lui Dumnezeu, nu din dorinţa de a plăcea oamenilor."Ca exemplul sunt daţi cei trei tineri care „au înălţat imnul ca dintr-un glas"(Dan 3, 51-53). De aceea „să scoatem ca dintr-un glas aceeaşi cântare a psalmilor, aceeaşi mlădiere a vocii."[27]

Muzica după cum se ştie în lumea noastră este una care merge extreme. Sunt epoci în istorie în care toată lumea apreciază muzica de calitate şi epoci în care pur şi simplu muzica este

- uitată
- sau desconsiderată.

Este adevărat că gustul muzical nu se discută fiindcă ceea ce ne place nouă nu le place la alţii. Fiecare dintre noi este liberă să aibă un anumit gust muzical însă acest lucru trebuie să ne facă să ne absolutizăm gusturile muzicale.

Muzica de cele mai multe ori este în zilele noastre o modă. Sunt mai multe mode muzicale care au fost uitate şi trecute în desuetudine:

- muzica charleston,
- muzica de cabaret,
- muzica jazz
- sau muzica disco

au fost toate muzici care în epocă au fost în vogă pentru ca mai apoi să nu le mai asculte nimeni.

Moda muzicală ţine şi ea de talent. Sunt compozitori care într-o anumită epocă sunt foarte apreciaţi pentru ca mai apoi să fie uitaţi şi trecuţi cu vederea.

De exemplu muzica de operă a fost extrem de în vogă prin secolul XVIII pentru ca în zilele noastre ea să fie mai mult un fel de relicvă a unei glorii trecute.

Ceea ce se poate vedea în zilele noastre este că acei cântăreţi care nu au voce şi nici talent muzical ajung să

- urle
- şi să strige

pe scenă pentru a crea impresie. Despre ei Sfântul Niceta de Remesiana spunea: „însă pentru cel care nu se poate potrivi celorlalţi mai bine este să tacă ori să cânte cu voce scăzută decât să-i tulbure pe toţi cu glas ţipător."[28]

---

[26] Sfântul Niceta de Remesiana apud http://fto.ro/altarul-reintregirii/wp-content/uploads/2018/07/2014_3_4.-Mazilita-37-52.pdf (accesat pe 20.01.2023).
[27] Idem.
[28] Idem.

Talentul muzical trebuie să ştim că poate ajunge să fie falsificat fiindcă după cum am spus sunt mai multe muzici care sunt reprobabile şi degenerescente. În România contemporană o muzică ce a ajuns să aibă mai mulţi adepţi sunt manelele care sunt o muzică cu un mesaj inferior care preamăreşte banii, luxul, lupta cu duşmanii, viaţa de şmecher sau alcoolul. Aceasta ca să dăm numai câteva teme din manele.

Cât de departe este muzica creştin ortodoxă de muzica de ghetou ne-o spunea părintele Stăniloae: „slăvirea cu o gură nu se poate întâmpla decât în cântare. Căci în vorbire nu pot vorbi toţi cei adunaţi deodată. În această slăvire cu o gură nu se anulează persoana, ci constituie o simfonie, prin intercomunicare. Gândind toţi, în fond, acelaşi conţinut şi comunicându-şi-l, se întăreşte fiecare din puterea tuturor în gândirea comună cu ceilalţi, în credinţa comună, dar şi în dragostea comună faţă de Acelaşi Dumnezeu. Căci El Însuşi produce în toţi aceeaşi simţire a credinţei şi dragostei şi aceeaşi pornire de a-L lăuda cu gurile lor unite, ca printr-o singură gură, care din contribuţia tuturor capătă o tărie de mărturisire ce devine a fiecăruia sau sporeşte tăria fiecăruia."[29]

După ce au cântat la strana lor doi călugări discutau.

- Frumoasă slujba.
- Aşa este.
- Îmi place mult cum cânţi?
- Da?
- Da.
- Nu ştiam.
- Nu forţezi deloc cântarea.
- Şi asta îţi place?
- Da.
- Fac şi eu ce pot.
- Mă bucur.
- Dar uite cu chiar crezi că rugăciunea cântată ajunge la Dumnezeu?
- Da.
- De unde ştim?
- Tu ştii că psalmii original toţi erau puşi pe muzică?
- Nu.
- Sfântul proroc David a voit să aibă muzică de cult la templu din Ierusalim.
- Şi a compus psalmii?
- Da.
- Asta o ştiam şi eu.
- Păi dacă un sfânt ca David se ruga cântând cum să nu o facem şi noi.
- Da este un argument puternic.
- Sigur că este.
- Muzica face rugăciunea mai plăcută.
- Oare?
- Da.
- Nu ştiu ce să spun.
- Dacă ne-am ruga numai cu cuvântul rugăciunea nu ar fi atât de profundă.
- Cred că ai dreptate.
- Eu acum caut mai multe mărturii despre muzica bisericească.
- Mi-am dat seama.
- Mă bucur.
- Şi ai găsit?
- Nu prea.
- Poate nu ai căutat destul.
- Ba da am căutat.
- Şi nu ai găsit?
- Nu.
- Îţi voi spune eu o mărturie despre muzica creştin ortodoxă.
- Care?
- Una pe care am găsit-o la Sfântul Grigorie cel Mare.

[29] Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate şi comuniune în Liturghia Ortodoxă*, (Craiova, Editura Mitropoliei Olteniei, 1986), p. 423.

- Te ascult.
- În vechime trăia un călugăr pe nume Valentino.
- Şi?
- El a fost trimis să conducă o mănăstire din provincia Valeria din Italia..
- Înțeleg.
- Ei bine a ajuns la mănăstirea din Valeria.
- Şi ce a urmat?
- Acolo au năvălit longobarzii.
- Au intrat în mănăstire?
- Da.
- Şi ce au făcut?
- Au zis să le dea o lecție călugărilor.
- Cum?
- Au luat doi călugări şi i-au spânzurat.
- Nu se poate.
- Ba da.
- Şi?
- S-a făcut seară şi longobarzii au început să petreacă.
- Şi ce a urmat?
- Dintr-o dată au putut auzii din ce vocile celor doi călugări pe care i-au ucis.
- Cum?
- Vocile celor doi călugări cântau clar şi precis psalmi.
- Nu se poate.
- Ba da.
- Şi?
- Când i-au auzit cei care i-au ucis au început să se teamă.
- Nu i-am ucis noi pe acești călugări?
- Ba da.
- Şi atunci cum de îi auzim noi?
- Proştilor nu înțelegeți?
- Ce?
- Călugării au ajuns în rai.
- Şi de acolo cântă?
- Da.
- Păi să cânte, ce avem noi cu ei?
- Nu înțelegeți că Dumnezeu ne mustră pentru cele două crime.
- Ba da aşa este.
- Ucigaşii celor doi călugări pe cum vocile lor cântau psalmi au fost cuprinși de frică mare.
- Asta este toată povestea?
- Da.
- Foarte frumoasă.
- Mă bucur că ți-a plăcut.
- Da este foarte bună.
- Acum eşti lămurit cu cântarea creştin ortodoxă?
- Da.
- Mai ai îndoieli?
- Nu.
- Foarte bine.
- Eu nu credeam că muzica creştin ortodoxă ajunge la Dumnezeu.
- Dacă este cântată cu multă evlavie singur că ajunge.
- Acum sunt sigur de asta.
- La revedere.
- La revedere.[30]

[30] Sfântul Grigorie cel Mare, *Dialoguri despre moarte* (Timişoara, 1998), p. 61.

Se poate vedea din întâmplarea de mai sus că muzica este una care poate depăşi graniţele acestei lumi. De ce? Fiindcă după cum am spus şi îngerii din ce cunosc muzica. Dacă muzica este folosită pentru a Îl lăuda pe Dumnezeu se poate spune că muzica ajunge să îşi împlinească menirea ei. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că aflată în mâinile cui trebuie muzica este foarte puternică. Aşa se face că de muzică au fost interesaţi şi mari sfinţi cum ar fi Sfântul Vasile cel Mare sau Sfântul Ioan Gură de Aur: „în secolul al IV-lea, din îndemnul Sfântului Vasile cel Mare, al Sfântului Ioan Gură de Aur şi al altor Sfinţi Părinţi, se dezvoltă, în aproape tot Orientul creştin, cântarea responsorială (când cântăreţul canonic începea cântarea, iar poporul îi răspundea, de obicei cu un refren: „Că în veac e mila Lui" sau cu alt verset din acelaşi psalm) şi cântarea antifonică (când credincioşii se împărţeau în două grupuri, cum ar fi astăzi strana dreaptă şi strana stângă, cântând fie simultan, fie alternativ)."[31]

CAPITOLUL 2

DE CE NU ORICE MUZICĂ NU ESTE ŞI O MUZICĂ ÎNGEREASCĂ?

Ceea ce am evidenţiat în rândurile de mai sus este că muzica este antecedentă omului. Cu mult înainte ca omul să fie creat de Dumnezeu, îngerii îi cântau lui Dumnezeu imnuri de laudă. Prin urmare nu numai oamenii

- cântă
- şi produc

muzică ci la fel de bine şi îngerii lui Dumnezeu din cer.

Acest lucru evident nu înseamnă că muzica umană este muzică îngerească. De ce? Fiindcă se poate vedea că în muzică există libertate. Compozitorul poate alege să compună ce muzică vrea şi doreşte. Dumnezeu îi respectă libertatea.

Aşa se face că după cum am spus pe lângă muzica cultă – care este şi muzica constructivă a lumii noastre există mai multe muzic reprobabile:

- muzica de ghettou,
- muzica ocultă,
- muzica cu text pornografic
- muzica nerozească,
- muzica nebunească etc.

Toate aceste muzici evident că sunt departe de fi muzici îngereşti. Totuşi nu trebuie să uităm că noi oamenii avem în comun muzica cu îngerii din cer. Vom vedea că îngerii din cer sunt unii care iubesc muzica bisericească creştin ortodoxă care este una care îi imită pe îngeri şi pentru aceasta este făcută fără instrumente. Aceasta fiindcă îngeri cântă cu gura lui Dumnezeu şi nu cu instrumentele.[32]

Muzica bisericească trebuie să ştim că ajunge una care să popularizeze foarte bine marile adevăruri dogmatice ale creştinismului ortodox. În acest sens se ştie că de exemplu în secolul IV muzica a fost folosită de ereticii arieni ca metodă de a populariza erezia lui Arie. Arienii au compus mai multe texte eretice pe muzică foarte frumoasă pe care le cântau pentru a atrage pe cât mai mulţi la erezia lor. „Acest sistem de cântare a făcut o profundă impresie asupra credincioşilor. Dar neînţelegerile dintre arieni şi ortodocşi nu se termină aşa de repede, ci ele accentuându-se, muzica a fost luată atunci drept armă de atracţie, propagandă şi luptă, în ambele tabere. Chiar şi după condamnarea lor la Sinodul I de la Niceea (325), arienii n-au încetat de a executa cu multă expresie pe străzile oraşului imnuri inspirate din doctrina lor. Asemenea procesiuni aveau un adânc răsunet în popor. De aceea, ortodocşii au ripostat cu aceleaşi mijloace, organizându-se, după îndemnul Sfântului Ioan Hristostom, în coruri şi procesiuni, în care era cântată şi proclamată învăţătura ortodoxă. Nu-i mai puţin adevărat că aceste acţiuni au contribuit la ridicarea şi perfecţionarea mijloacelor ei de expresie. Aşa s-a şi născut imnodia, psalmodia, modurile de cântare cu formule melodioase şi mărturii, cadenţe, notaţie, ritm, ca rezultat al muncii şi priceperii zecilor şi sutelor de poeţi, melozi, melurgi, maistori."[33]

Faptul că muzica este un puternic instrument de persuasiune la nivelul maselor nu este un lucru nou dar nu este cunoscut de toată lumea. Aşa se face că în sânul creştinismului au început să apară mai multe muzici care să fie în concordanţă cu crezurile fiecărei confesiuni sau secte creştine. Avem în zilele noastre mai multe muzici creştine:

---

[31] https://www.aparatorul.md/muzica-si-sfintii-parinti-ai-bisericii/ (accesat pe 20.01.2023).
[32] https://www.crestinortodox.ro/liturgica/cantarea/de-nu-avem-instrumente-muzicale-biserica-119638.html (accesat pe 11.02.2023).
[33] George Breazul https://www.aparatorul.md/muzica-si-sfintii-parinti-ai-bisericii/ (accesat pe 20.01.2023).

- muzică catolică,
- muzică reformată,
- muzică anglicană
- sau muzică calvină.

Pentru cei care vor să pătrundă cât mai multe în tainele muzicii se poate vedea că muzica creştină este foarte diferită. Una este etosul muzical creştin ortodox şi alta este cel catolic de exemplu. Cum este posibil acest lucru? Este posibil fiindcă după cum am spus demonii nu suferă muzica creştin ortodoxă. Nu o suferă fiindcă ea este o muzică ce îl aproprie pe creştinul ortodox de Dumnezeu şi demonii nu vor să fim în comuniune cu Dumnezeu ci cu ei.[34]

Evident că sunt mai mulţi – chiar şi dintre muzicieni – care nu cred că atunci când cântăm muzică creştin ortodoxă ne asemănăm îngerilor. Aceasta fiindcă ei nu pot să vadă şi să îi asculte pe îngeri. Am vorbit mai sunt că au fost sfinţi care i-au văzut pe îngeri cum cântă în cer. Unul dintre ei a fost Sfântul Ioan Teologul pe care l-am pomenit. Prin urmare trebuie să credem tradiția Bisericii Ortodoxă că muzica ortodoxă când o cântăm ne face să fim asemenea îngerilor. „Toţi Sfinţii Părinţi pledează pentru o cântare frumoasă, duhovnicească, izvorâtă din adâncul sufletului, executată cu bună cuviinţă, numai cu vocea umană, renunţând la „zgomotul" instrumentelor în favoarea câştigului duhovnicesc, fiind executată „cu o singură gură şi o singură inimă", cu multă simţire, nesilindu-se firea spre răcnire. Dacă noua religie (creştinismul) s-a înfiripat la început în mediul evreiesc al Templului, era firesc să se folosească de muzica sau de cântările iudaice, evitând instrumentele sau dansurile, pe care Biserica creştină de atunci, dar şi de mai târziu le-a exclus din cultul ei, recomandând prin excelenţă cântarea vocală, recomandare pe care o vom găsi la majoritatea Sfinţilor Părinţi creştini. Cauza era una nobilă şi duhovnicească, în sensul că această cântare creştină nu trebuia să impresioneze prin zgomot, precum cea a evreilor, ci trebuia executată de către toţi cei care participau, urmărindu-se în primul rând nu desfătarea auzului, ci mângâierea sau alinarea sufletului. Deci, cântarea trebuia să aibă, aşa cum vor pleda Sfinţii Părinţi, un rol duhovnicesc, să izvorască din adâncul sufletului, fiind executată numai cu voce umană."[35]

Sunt mai multe întâmplări creştin ortodoxe care cu adevărat ne vorbesc despre puterea psalmodierii creştin ortodoxe. Un astfel de caz a fost şi Sfântul Ioan Cucuzel. Se spune despre vocea Sfântului Ioan Cucuzel că era o voce îngerească şi că la un moment dat când sfântul cânta un pustnic a venit să îl vadă fiindcă nu ştia dacă cântă un înger sau un om.

Tot viaţa Sfântului Ioan Cucuzel ne mai spune că vocea lui putea să le facă chiar şi pe animale să îl asculte: „după un timp, l-au trimis cu ţapii prin pustietăţile Athonului, lucru care l-a bucurat foarte mult pe Ioan, care iubea liniştea. Petrecând un timp cu ţapii, într-una din zile, uitându-se în jur şi văzând că nu este nimeni, a început să cânte aşa precum numai el putea să cânte. Ţapii s-au oprit din păscut şi îl priveau ca înmărmuriţi. Avea o voce atât de frumoasă, de parcă era îngerească."[36]

Mai mult, se pare că până şi Macii Domnului îi plăcea cum cântă Sfântul Ioan Cucuzel: „odată, în timpul unei privegheri, când se cânta Acatistul Maicii Domnului, Sfântul Ioan s-a aşezat puţin în strana din dreapta icoanei Maicii Domnului. Pe când era cuprins de somn, o vede pe Maica Domnului înaintea lui, care îi spune:

– Bucură-te şi tu, Ioane. Cântă-mi, căci eu nu te voi lăsa!

Înainte de a se face nevăzută, Maica Domnului ia dat sfântului Ioan un bănuţ de aur în mână pe care acesta l-a găsit când se trezi."[37]

Muzica la fel de bine a ajuns să fie o modalitate de exprimare a etnicului. De ce? Fiindcă mai toate ţările lumii au o muzică populară şi folclorică ce le este proprie. Ştim astfel că există

- muzică grecească,
- muzică bulgărească,
- muzică italiană,
- muzică românească,
- muzică ucraineană
- sau muzică mexicană etc.

Aceasta ca să enumerăm numai câteva dintre muzicile naţionale care există în lumea noastră. Cea ce este evident este că muzica este pretutindeni şi din toate timpurile oamenii au ajuns să îşi exprime idealurile lor naţionale prin muzică.

---

[34] https://en.wikipedia.org/wiki/Black_metal (accesat pe 11.02.2023).
[35] https://www.aparatorul.md/muzica-si-sfintii-parinti-ai-bisericii/ (accesat pe 20.01.2023).
[36] https://doxologia.ro/liturgica/vietile-sfintilor/sfantul-ioan-cucuzel-1-octombrie (accesat pe 11.02.2023).
[37] Idem.

Aceste genuri de muzică nu sunt muzici îngereşti dar evident că nu sunt nici muzici demonice sau păgâne. Totuşi trebuie să ştim că de-a lungul celor 2000 de ani de istorie creştin ortodoxă au existat multe abateri şi animozităţi cu privire la muzică. Aşa că s-au născut mai multe canoane creştin ortodoxe care să rectifice cântarea creştin ortodoxă: „celebre sunt Canoanele 15 şi 59 ale sinodului local din Laodiceea din secolul al IV-lea, precum şi Canonul 75 al Sinodului Trulan din 691. Primul recomandă poporului drept-credincios, care participă la cântarea în biserică, să asculte de psalţii sau cântăreţii canonici, care erau desemnaţi special să conducă organizat cântarea; al doilea interzicea întrebuinţarea imnurilor particulare în biserică, aceasta din grija de a nu se infesta cântarea şi imnografia creştină cu creaţii, conţinând idei păgâne sau eretice; al treilea recomanda celor ce se află în biserică pentru a cânta „să nu se folosească de strigăte netocmite, silind firea spre răcnire, nici să adauge ceva în afară de cele ce sunt rânduite de Biserică şi care nu-i sunt potrivite, nici cuviincioase, ci cu multă luare aminte şi smerenie să aducă laude lui Dumnezeu, Cel ce veghează asupra celor ascunse, căci Sfântul Cuvânt a învăţat pe fiii lui Israel să fie cucernici.“[38]

Ei bine dacă se poate spune că în zorii umanităţii muzica era cumva încărcată de un fior sacru al religiosului mai apoi pe cum timpul şi istoria a trecut se poate spune că muzica a ajuns

- să se secularizeze,
- să se laicizeze
- şi să devină uneori străină de noţiunea de Dumnezeu.

Aşa se face că muzicile

- de petrecere,
- de chef,
- de lăutari
- şi muzica cu conţinut politic

au ajuns să inunde lumea noastră.

În zilele noastre este aproape de neconceput ca un clip publicitar care nu are o muzică frumoasă să fie un unul de succes. De ce? Fiindcă muzica a ajuns să ne influenţeze chiar şi produsele pe care

- le cumpărăm
- le consumăm
- şi ne folosim de ele.[39]

În acest moment ne dăm seama că muzica poate să fie una conflictuală. Avem pe de o parte muzica îngerească sau mai bine spus muzica creştin ortodoxă şi mai apoi avem toate aceste muzic seculare şi laice care de ce să nu spunem că de multe ori

- ne seduc
- şi ce conving.

Este clar că nu trebuie să confundăm lucrurile. În timp ce muzica creştin ortodoxă este o muzică sfântă şi îngerească ei bine muzica seculară este o muzică profană. Deşi mai multă lume încercat să demonstreze că sacrul şi profanul nu sunt atât de diferiţi în esenţa lor în cele din urmă ele rămân două categorii diferite. „Biserica creştină a refuzat şi a respins întotdeauna efectele de tip teatral, spectaculoase şi, în general, orice cântare care nu concordă cu atmosfera de religiozitate, de reculegere în smerenie, de rugăciune a cultului ortodox. Sfinţii Părinţi – răsăriteni şi apuseni – au luat permanent atitudine împotriva cântării nepotrivite, pernicioase, teatrale şi mai ales împotriva acelei muzici sau melodii care nu concordă cu frumuseţea şi doctrina textului liturgic, nemaivorbind de prozodie, adică de potrivirea ideii textului cu accentele tonice şi ritmice ale unei melodii, aşa încât să ne placă deopotrivă şi una, şi alta, adică şi textul, şi melodia, în aceeaşi măsură, căci altfel, îi dăm dreptate Fericitului Augustin, care spunea că „dacă îmi place mai mult muzica decât conţinutul, este deja un păcat“.[40]

Este adevărat că cei

- inculţi,
- ignoranţi,
- nepăsători
- şi dezinteresaţi

nu vor vedea nici o diferenţă dintre muzica sacră şi muzica profană. Aceasta fiindcă ei nu vor să stea prea mult să îşi bată capul cu muzica. Tot ceea ce contează pentru ei este: plăcerea imediată. Trebuie să ştim că noi creştinii

[38] https://www.aparatorul.md/muzica-si-sfintii-parinti-ai-bisericii/ (accesat pe 20.01.2023).
[39] Iulia Olteanu, *Muzica de publicitate* https://ro.scribd.com/document/129693942/Muzica-de-Publicitate (accesat pe 11.02.2023).
[40] https://www.aparatorul.md/muzica-si-sfintii-parinti-ai-bisericii/ (accesat pe 20.01.2023).

ortodocşi suntem chemaţi să cultivăm *discernământul duhurilor*.[41] Atunci când ascultăm o anumită melodie ne putem da seama noi creştinii ortodocşi ce duh a ajuns să inspire acel timp de muzică. Aceasta fiindcă după cum am spus îngerii şi demonii pot să fie văzuţi şi prin muzica ce se cântă în lumea noastră. O muzică de gen rock heavy metal sau rock black metal în nici un fel nu se aseamănă cu muzica creştin ortodoxă. Este un lucru pe care orice om îl poate deduce şi observa.[42]

Doi creştini ortodocşi discutau despre muzica bisericească.

- Şi cum mai eşti dragul meu?
- Bine.
- Mă bucur.
- Dar tu?
- Şi eu.
- Frumos.
- Şi ce te mai preocupă.
- Este ceva ce mă preocupă.
- Ce anume?
- Muzica bisericească creştin ortodoxă.
- Da?
- Da.
- Cum aşa?
- Cânt în corul bisericii.
- Nu ştiam.
- Nu de multă vreme.
- Şi cum este?
- Frumos.
- Da?
- Da.
- Dar am anumite nedumeri.
- De ce?
- Oare chiar ascultă Dumnezeu cântările noastre?
- Cum să nu.
- De unde ştim acest lucru?
- Tu de dogma atotprezenței lui Dumnezeu ai auzit?
- Vag.
- Ştii ce susține această dogmă?
- Nu.
- Că de Dumnezeu nu a cum să te ascunzi.
- De ce?
- Fiindcă Dumnezeu este pretutindeni şi vede şi ascultă tot.
- Deci este prezent şi în biserică?
- Da.
- Nu eram conştient de acest lucru.
- Ba să fi.
- Acum sunt.
- Foarte bine.
- Dar de unde avem oare mărturii concrete în acest sens?
- Concrete?
- Da.
- De la sfinții Bisericii Ortodoxe.
- Cum ar fi?
- De Sfântul Nifon al Constaţianei ai auzit?
- Nu.
- A fost un sfânt care trăit în vechime.

---

[41] A se vedea Radu Teodorescu, *Discernământul duhurilor în pnevmatologia creştin ortodoxă* (Cugir, 2016).

[42] https://bitterwinter.org/5-the-anti-cosmic-satanism-of-black-metal-music/ (accesat pe 11.02.2023).

- Şi?
- Într-o seară Sfântul Nifon a avut un vis vedenie.
- Care?
- Se făcea că se afla într-o casă mare.
- Şi?
- În acea cameră mare au intrat doi bărbaţi întunecoşi care veneau spre el să îl omoare.
- Nu se poate.
- Sfântul Nifon a început să fugă.
- Şi a scăpat?
- Era cât pe aici să fie prins de cei doi bărbaţi întunecaţi când a ajuns la o uşă pe care a deschis-o.
- Şi unde a ajuns?
- Prin uşă a intrat într-o biserică.
- Şi urmăritorii mai veneau după el?
- Nu.
- Ce bine.
- Mai apoi Nifon a ieşit afară din biserică dar cei doi întunecaţi au venit iarăşi după el.
- Şi?
- A intrat din nou în biserică şi cei doi întunecaţi iar au rămas afară.
- Interesant.
- Sfântul Nifon a avut acest vis vedenie timp de o săptămână.
- Se tot repeta?
- Da. A început să se roage să îi fie explicat sensul visului vedenie.
- Şi i-a fost explicat?
- Da. Duhul Sfânt i-a spus că: „este cu neputință să scapi din cursele demonilor dacă nu te refugiezi în **Bisericile lui Dumnezeu** și dacă nu te lupți prin rugăciuni și postiri”.
- Bine ştiut.
- Şi Duhul Sfânt i-a mai descoperit ceva Sfântului Nifon.
- Ce?
- I-a descoperit că sfinţii îngeri cântă cu mai multă tragere de suflet când îi văd pe oameni mulţi adunaţi la biserică să se roage.
- Foarte interesat.
- Atunci îngerii din Cer cu și mai mare râvnă și bucurie își cântă slavosloviile lor, zicând: „cât de mare cinste este pentru acești oameni faptul că nu încetează ziua și noaptea să-L slăvească pe Preabunul Dumnezeu, măcar că trăiesc în deșertăciunea lumii!
- Frumos.
- Să ne sârguim, deci, și noi mai cu râvnă să slăvim **Preasfânta Treime**, cântând întreit sfânta cântare.
- Aşa este.
- Aflând Nifon toate acestea de la **Duhul Sfânt**, se nevoia să se roage neîncetat, refugiindu-se pe cât putea în biserici.
- Asta este toată povestea?
- Da.
- Nu ştiam că noi în putem influenţa pe îngeri după cum să cânte în cer.
- Din câte se pare aşa este.
- Ştim asta de la Sfântul Nifon.
- Da.
- Deci îngerii se bucură şi cântă şi cu mai multă tragere de inimă când biserica este plină de credincioşi?
- Da.
- Asta este foarte interesant.
- Sigur că este.
- Îţi mulţumesc pentru poveste.[43]

[43] (*Viața Sfântului Nifon al Constanțianei*, traducere de Monahia Parascheva Enache, Editura Doxologia, Iași, 2022, pp. 41-43) apud https://doxologia.ro/viata-bisericii/marturii/puterea-postului-rugaciunii (accesat pe 07.08.2022).

Din întâmplarea din viaţa Sfântului Nifon al Constanţianei se poate vedea că demonii nu suportă cântările liturgice şi bisericeşti care se fac în Biserică. Nu am cum să suporte aceste cântări fiindcă trebuie să ştim că ele sunt unele care ne leagă de Dumnezeu şi noi ştim că demonii nu au nici o legătură cu Dumnezeu. Ştim că rugăciunea cântată este şi ea o rugăciune care este foarte folositoare. Părintele Calciu Dumitreasa spunea în acest sens: „**Rugăciunea e una dintre cele mai puternice arme pe care am primit-o de la Iisus Hristos, armă de care dracii fug.** Rugăciunea Sfântului Vasile cel Mare era aşa de puternică, încât atunci când începea el să se roage, toţi demonii fugeau. Dumnezeu a pus în el această putere extraordinară, pe care o poate pune şi în noi, credincioşii de rând. Să avem o rugăciune puternică, nu chiar ca să mutăm munţii, dar măcar să speriem demonii, să ne curăţim."[44]

Este evident că muzica poate să fie una care să ne unească cu îngerii sau mai bine zis cu cerul. Însă este evident că nu orice muzică are această proprietate. Trebuie ca această muzică să fie inspirată de îngerii lui Dumnezeu. Sunt mai mulţi compozitori de muzică ce vor să compună melodii frumoase şi armonioase care să bucure pe cei pe care le ascultă. Totuşi se poate vedea că ei nu pot să facă acest lucru de mai multe ori. De ce? Le lipseşte acel moment de

- inspiraţie,
- iluminare,
- revelaţie
- şi extaz.

Ei bine de multe ori aceşti compozitori dintr-o dată descoperă că inspiraţia le vine. În acest moment se cuvinte să ne întrebăm: de unde a venit această inspiraţie? De la îngeri sau de la demoni? Aceasta fiindcă şi demonii pot inspira muzică. Rezultatul acelei muzici în cele din urmă va fi că ea va ajunge s influenţeze pe ascultători pozitiv sau negativ.

„Grecii cunoşteau din antichitate tetracordul, apoi pentacordul, heptacordul, scara diapazon şi disdiapason. Modurile antice existau la greci înainte de creştinism, dar în forma în care le avem acum sunt un produs al creştinismului, al Sfinţilor Părinţi din primele opt secole (Vasile cel Mare, Ioan Hrisostom, Niceta de Remesiana, Ambrozie al Milanului, Roman Melodul, Andrei Criteanul), culminând cu Sfântul Ioan Damaschin (†749), cel care adună imnele deja existente, completându-le cu scrieri proprii, dând naştere Octoihului, care cuprinde cântări de sâmbătă şi duminică dimineaţa, pe cele opt glasuri, moduri sau echuri bisericeşti, care existau în diferite provincii ale Imperiului Bizantin, cum ar fi Doria din Peloponezul Greciei, Lidia, Frigia, Milesia (Milet), toate din Asia Mică. Deci, nu cineva anume şi nici măcar Sfântul Ioan Damaschin ar fi creat cele opt moduri; ele existau, dar trebuiau organizate. Precizăm că aproape toţi imnografii erau şi melurgi (făcători, creatori de melodii) şi melozi (cântăreţi, executanţi), iar, mai târziu, apar înfrumuseţătorii, maistorii, exighisitorii sau îndreptătorii şi traducătorii. Aşadar, creştinismul a prelucrat, de la caz la caz şi după nevoile sale, bogatul patrimoniu muzical şi imnografic al unei civilizaţii milenare. Sfinţii Părinţi au selectat cu mare grijă şi sub inspiraţia Sfântului Duh, din mulţimea de stihuri şi variante de cântare, ce se practicau în diferitele provincii ale imperiului, numai aceste opt versiuni de cântare, care, după constatările lor, se potriveau de minune cu atmosfera de pietate şi de rugăciune ce trebuie să însoţească slujbele creştine."[45]

Iată de ce în tradiţia creştin ortodoxă au fost mai mulţi sfinţi compozitori şi scriitori de imnuri. Dintre cei mai cunoscuţi amintim pe

- Sfântul Roman Melodul,
- Sfântul Cosma Melodul,
- Sfântul Ioan Damaschin,
- Sfântul Iosif Imnograful,
- Sfântul Efrem Sirul,
- sau Sfântul Andrei Criteanul etc.[46]

Este evident că toţi aceşti sfinţi erau bine instruiţi în muzică fiindcă eşti au fost unii care şi-au pus talentul muzical şi de compoziţie în slujba lui Dumnezeu.

Totuşi trebuie să ştim că deşi îngerii sau demonii ajung să inspire mai multă muzică din lumea noastră sunt mai mulţi care nu sunt conştienţi de acest lucru şi consideră că pur şi simplu inspiraţia se cuvine lor sau mai

---

[44] Părintele Gheorghe Calciu, *Cuvinte vii. "A sluji lui Hristos înseamnă suferinţă"*, Editura Bonifaciu, 2009) apud https://stranaortodoxa.wordpress.com/2020/05/12/lupta-cu-demonii-arma-de-care-toti-demonii-fug-nu-va-temeti/ (accesat pe 11.02.2023).

[45]https://www.aparatorul.md/muzica-si-sfintii-parinti-ai-bisericii/ (accesat pe 20.01.2023).

[46] https://byzantinepainting.com/sfintii-imnografi-si-melozi/ (accesat pe 13.02.2023).

bine spus este produsul lor propriu şi nu are nimic de a face cu îngerii sau demonii. Ei bine trebuie să ştim că au fost şi compozitori care au ajuns să se vândă pe sine demonilor pentru a atinge succesul şi faima. Acest lucru conştient sau inconştient. Totuşi trebuie să ştim că prin muzică „viaţa omului se înseninează, inima îi este desfătată, iar întreaga fiinţă îi este încântată, transportată de pe pământ către înălţimile unde sălăşluieşte frumosul, binele, adevărul, Dumnezeirea."[47]

O imagine creştin ortodoxă credem că este cât se poate de sugestivă pentru a arăta cum muzica inspirată de demoni ne poate duce la pierzanie. Această de imagine mare ne prezintă un zid lung în care sunt două porţi:

- una îngustă dar care duce în rai
- şi una largă dar care duce la iad.

Poarta îngustă care duce la rai este cea despre care Iisus a spus: „intraţi prin poarta cea strâmtă, că largă este poarta şi lată este calea care duce la pieire şi mulţi sunt cei care o află. Şi strâmtă este poarta şi îngustă este calea care duce la viaţă şi puţini sunt care o află" (Matei 7, 13-14). Deasupra porţii largi care duce la iad stă un demon mascat în muzician care cântă la chitară o cântare superbă ce te face să vrei să vezi ce este dincolo de poarta lui.

Ei bine această imagine se poate spune că se potriveşte cu mai multe genuri de muzică ce ne fac să voim să vedem mai mult în

- viaţa,
- biografia,
- valorile
- şi crezurile

celor care au compus.

De cele mai multe ori ajungem să fim dezamăgiţi fiindcă găsim că deşi sunt mai multe mari vedere de muzică uşoară viaţa lor este reprobabilă şi imorală.

Părintele Nicolae D. Necula spunea: „prin cântare bisericească înţelegem executarea întregului ritual, a melodiei, a ritmului şi a armoniei numai cu vocea omenească, iar prin muzică bisericească înţelegem executarea cu instrumentele de cântare sau cu instrumentele însoţite de voci. De aceea este mai potrivit să folosim în Biserica noastră termenul de cântare bisericească."[48]

Ei bine se poate vedea că în lumea noastră există în materie de muzică religioasă ca un fel de competitivitate. Cine compune cea mai frumoasă muzică? A cui muzică este cea mai de succes? Cine are cei mai mulţi ascultători? Cine vinde cele mai multe albume?

Toate aceste lucru se poare că ne conturează un *război spiritual* sau mai bine spus un *război nevăzut* care se dă pe teritoriul muzicii. De ce? Fiindcă după cum am spus sunt muzicieni care sunt în slujba îngerilor şi ajung să compună capodopere muzicale şi sunt compozitori care îi slujesc pe demoni şi prin ei ajung să seducă cu muzica lor pe cât mai multe suflete la calea

- pierzaniei,
- a demonilor
- şi a iadului.

Creştinismul ortodox a fost cât se poate de conştient că muzica joacă un rol important în viaţa omului. Pentru aceasta s-a elaborat o muzică creştin ortodoxă care să fie cât se poate de asemănătoare cu muzica îngerilor lui Dumnezeu. Acest lucru nu înseamnă că muzica creştin ortodoxă este chiar muzica îngerilor lui Dumnezeu. „În Biserica Ortodoxă a rămas practica de a se cânta numai cu vocea, „socotindu-se că este mult mai apropiată de sufletul omenesc şi mult mai capabilă să exprime sentimentele şi stările sufleteşti ale celui care se roagă, gura şi graiul sau vocea fiind create de Dumnezeu, şi nu de om, aşa cu este instrumentul."[49]

Muzica îngerilor vom ajunge să o cunoaştem aşa cum este ea numai în viaţa de apoi. Oricum se poate vedea că sunt mai multe melodii din lumea noastră care ne îndreaptă spre muzica îngerilor. Sunt mai multe piese muzicale în lumea noastră care sunt

- sublime,
- armonioase,
- convingătoare

---

[47] Doctorand Petru Rădăşanu, *Despre sensul şi însemnătatea cântării bisericeşti în viaţa creştină*, în „Mitropolia Olteniei", XXIX(1977), nr. 7-9, p. 589.

[48] Pr. Prof. Dr. Nicolae D. Necula, *De ce nu se foloseşte muzica instrumentală în bisericile ortodoxe?*, în vol. *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, vol. II, (Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galaţi, 2001), p. 60.

[49] Idem, p. 63.

- şi liniştitoare.

Mai ales muzica corală creştin ortodoxă ne introduce într-o atmosferă îngerească. Aşa se face că mai multe convertiri în Biserica Creştin Ortodoxă au avut loc datorită muzicii creştin ortodoxe. Aceasta fiindcă mai mulţi s-au simţit efectiv atraşi de această muzică:

- măreaţă,
- împăciuitoare,
- profundă
- şi curată.

Că o astfel de muzică vine de la Dumnezeu şi îngerii lui nu este nici o îndoială: „Ea nu este produsul simplu al ştiinţei muzicale, ci este produsul darului de sus ce a activat şi dirijat ştiinţa şi dispoziţia artistică a scriitorului de cântări... Ea poartă în sine pecetea insuflării de sus, având de tată pe Duhul Sfânt şi de mamă pe smeritul rânduitor, care şi-a însemnat numele în acrostih sau în capul poemului. Aşa se explică sfinţenia cu care ea a fost însemnată şi păstrată în vechile documente."[50]

Nu greşim dacă spunem că muzica are două meniri importante:

- ne rupe de rutina zilnică
- şi ne face să experimentăm frumosul.

Pentru cei mai mulţi muzica înseamnă o rupere din rutina zilnică. Aşa se face că de mai multe ori la marile concerte de muzică uşoară vin uneori sute de mii de ascultători. Se poate spune că ei vin la aceste concerte din

- nevoia de diversitate,
- nevoia de ceva diferit
- sau nevoia de asculta ceva frumos.

Muzica ei bine ea poate satisface toate aceste nevoi. „Muzica bizantină (bisericească) este spirituală şi se desfăşoară într-o atmosferă de pace şi duioşie, de aceea trebuie exclusă orice tendinţă profană din exprimarea ei. Ea este lipsită de exagerări şi de pasional, fie că exprimă bucurie, fie că exprimă întristare, este simplă şi totuşi bogată şi variată în simplitatea ei. De asemeni ea este voioasă aşa cum creştinul este voios atunci când este împăcat cu Dumnezeu prin Taina Spovedaniei şi Împărtăşirii, şi este sinceră pentru că exprimă sentimentele deschis, fără ciocniri violente şi tălmăciri false."[51]

Este muzica religioasă – şi mai ales muzica creştin ortodoxă – cea care se poate spune că aduce în sufletele noastre un fior al sacrului. Acest fior al sacrului a fost denumit de luteranul Rudolf Otto ca fiind *mysterum tremenedum sau mysterum tremens*. De ce? Fiindcă fiorul sacru al muzicii creştin ortodoxe nu poate să fie întâlnit în nici o altă muzică a lumii.

Fiindcă este făcută

- în numele lui Dumnezeu
- şi pentru Dumnezeu

se poate spune că muzica bisericească este fără doar şi poate sacră sau mai bine spus sfântă. Ea este una care ne purifică inima şi sufletul de mai multe impurităţi şi ne înalţă nu spre o lume ideală ci mai mult spre starea de comuniune cu Dumnezeu.[52]

Ceea este propriu muzicii din toate timpurile este că ea poate să descrie

- stări,
- trăiri
- şi descoperiri

ce nu pot să fie descrie prin cuvântul omului.

Aceasta fiindcă omul este unul care evident că prin muzică poate trece din această lume spre lumea de dincolo: „Toate cântările Bisericii Ortodoxe, care se menţin în dreapta tradiţie, conţin ideea de taină, de mister. Aceasta înseamnă că muzica sacră este o mistagogie pedagogică, ea are ca scop deschiderea noastră nu spre lumea aceasta pământească pe care o cunoaştem, ci spre împărăţia lui Dumnezeu."[53]

Originea muzicii trebuie să ştim că nu este din această lume şi prin urmare nu trebuie să facem greşeala că credem că muzica este un lucru care nu are nimic în comun cu îngerii şi demonii. În cer mai înainte de a cădea

---

[50] Ioan D. Petrescu, *Ce este muzica bizantină?*, în „Acta Musicae Byzantinae", vol. I, aprilie 1999, nr.1, Revista Centrului de Studii Bizantine Iaşi, p. 9.

[51] https://doxologia.ro/cantarea-bisericeasca-mijloc-de-comunicare-comuniune-cultul-divin-ortodox (accesat pe 20.01.2023).

[52] A se vedea Radu Teodorescu, *Bucuria de a fi în comuniune duhovnicească* (Cugir, 2016).

[53] https://doxologia.ro/cantarea-bisericeasca-mijloc-de-comunicare-comuniune-cultul-divin-ortodox (accesat pe 20.01.2023).

de la Dumnezeu ei bine şi demonii cântau imnuri lui Dumnezeu. După cădere acest lucru nu mai are loc şi prin oameni de mai multe ori demonii au ajuns să îşi creeze propria muzică.

„Cântarea bisericească produce bucurie curată, care vine în sufletul omului după ce el se curăţeşte de patimile egoiste. Ea readuce fiinţa umană la virtuţile care o determină spre comuniune şi unificare cu Dumnezeu şi cu semenii, dar această comuniune este posibilă numai atunci când sufletele sunt pline de iubirea curată a lui Dumnezeu. O unire curată şi durabilă în noi este produsă numai de cântarea care este curăţită de patima egoismului.

Există o reciprocitate şi o interdependenţă între noi şi ceilalţi, iar în mulţumirea fiecăruia, în starea de împăcare cu sine este cuprinsă mulţumirea tuturor în care vibrează mulţumirea fiecărui ins. Astfel, „subiectul partener, subiectul responsoric al liturghiei este nu «eu», ci «noi», iar acest «noi» nu este numai o alăturare de «euri», ci o prezenţă a «eurilor» celorlalţi în mine şi «a mea» în ceilalţi, fără anularea «mea», fără anularea nici unuia."[54]

La un părinte duhovnicesc a venit un ucenic.

- Doamne ajută părinte.
- Doamne ajută.
- Părinte am să discut ceva cu sfinţia ta.
- Ce anume?
- Am tot auzit la biserică.
- Ce?
- Că la liturghie oameni cântă şi se roagă dimpreună cu îngerii.
- Aşa este.
- Da?
- Da.
- Păi şi de unde ştim acest lucru.
- De la sfinţi.
- Ce sfinţi?
- Sunt mai multe mărturii ale sfinţilor în acest sens.
- Cum ar fi?
- Avem o mărturie în acest de la Sfântul Nifon al Constanţianei.
- Şi ce spun el?
- În secolul IV când a trăit acest sfânt el a avut o vedenie.
- Care?
- Era în biserică la începutul liturghiei.
- Şi?
- Când a început slujba sfântul a putut vedea că s-a pogorât foc din cer.
- Foc?
- Da.
- Şi ce a urmat?
- Liturghia a urmat şi s-a ajuns la cântarea sfinte Dumnezeule.
- Aşa şi?
- 4 îngeri s-au pogorât din cer şi au cântat cu poporul Sfinte Dumnezeule.
- Îngerii cânta cu oamenii din biserică?
- Da.
- Minunat.
- Aşa este.
- Şi ce a urmat?
- La „Aleluia", după apostol, vocile poporului urcau împreunate la cer ca o funie de foc şi la evanghelist, fiecare cum ieşea ca o flacără din gura preotului şi urca spre cele cereşti.
- Foarte interesant.
- Înainte de intrarea cu sfintele daruri Sfântul Nifon a putut simţii cum o mireasmă umple toată biserica.
- Ce frumos.
- Şi în acest moment sfântul Nifon putea să vadă cum îngerii se pogorau din cer şi cântau.

[54] https://doxologia.ro/cantarea-bisericeasca-mijloc-de-comunicare-comuniune-cultul-divin-ortodox (accesat pe 20.01.2023).

- Imnuri de laudă?
- Da.
- Şi ce a urmat?
- Sfântul Nifon a putut vedea cum îngerii au venit şi au aşezat un prunc pe sfânta masă.
- Era pruncul Iisus?
- Da.
- Şi?
- Când cuviosul ieşi cu Sfintele, poporul cânta lin, a văzut cuviosul îngeri înaripaţi care zburau în jurul preotului, doi heruvimi şi doi serafimi mergeau înaintea lui şi mulţime mare de îngeri îl însoţeau slăvindu-L.
- Deci îngerii erau prezenţi la sfânta liturghiei şi cântau cu preotul şi credincioşii?
- Da.
- Minunat.
- Când preotul a ajuns la Sfânta Masă şi a aşezat Sfintele Daruri, îngerii le-au acoperit cu aripile lor. Cei doi heruvimi s-au aşezat în dreapta preotului şi cei doi serafimi în stânga lui, fără însă ca acesta să-şi dea seama.
- Şi ce a urmat?
- Un înger a luat un cuțit și a jertfit pruncul.
- Înţeleg.
- Sângele lui l-a turnat în Sfântul Potir, pe când Trupul lui l-a luat şi l-a pus pe Sfântul Disc. După aceasta s-a retras iarăşi la locul lui şi a stat cu umilinţă şi evlavie.
- Şi?
- A venit şi momentul împărtăşaniei.
- Și ce a urmat?
- Sfântul observa acum pe cei care se împărtăşeau. La unii li se întunecau feţele cum luau Sfânta Euharistie pe când altora li se lumina faţa ca un soare. Îngerii stăteau acolo aproape şi urmăreau împărtăşirea cu cinste. Când se împărtăşea cineva vrednic îi puneau pe cap o cunună. Când însă se apropia un nevrednic, îngerii întorceau scârbiţi capul. Atunci când se împărtăşea, Trupul şi Sângele Mântuitorului dispăreau din sfânta linguriţă iar ei plecau negri ca un cărbune la chip.
- Deci îngerii urmăreau pe cei care se împărtăşeau?
- Da.
- Și mai apoi?
- La finalul liturghiei îngerii au luat pe prunc şi cu el s-au ridicat la cer prin cupola bisericii care s-a deschis în două.
- Ce frumos.
- Pe cum se înălţau la cer ei bine îngerii cântau din nou imnuri de laudă lui Dumnezeu.
- Asta a fost tot?
- Da.
- Mare Sfânt a fost Sfântul Nifon al Constațianei.
- Așa este.
- Acum sunt cât se poate de convins să îngerii cântă cu noi la liturghie.
- Așa este.
- Ceea ce este interesant este că noi nu putem să îi vedem pe îngeri cum cântă cu noi la liturghie.
- Sfântul Nifon i-a văzut.
- Da.
- Ar trebuii să fie o încredinţare pentru noi toţi.
- Așa este.
- Însă sunt puţini care ştiu de vedenia Sfântului Nifon.
- Și sunt mulți care deși ar afla de ea nu vor să o creadă.
- Ceea ce este şi mai rău.
- Părinte vă mulţumesc pentru cuvintele spuse.
- Pentru nimic.[55]

---

55 Fragment din cartea „Minuni si descoperiri din timpul Sfintei Liturghii", Editura Egumenita apud https://www.crestinortodox.ro/religie/sfanta-impartasanie-impreuna-ingerii-160934.html (accesat pe 07.08.2022).

Avem mai sus o vedenie de-a Sfântului Nifon al Constanțianei din timpul sfintei liturghii în care se poate vedea că sfinții îngeri de cel puțin 3 ori au fost văzuți cum cântau imnuri de laudă lui Dumnezeu. Aceasta fiindcă la liturghie în mod

- nevăzut
- şi mistic

Îngerii sunt în comuniune cu oamenii şi îi cântă lui Dumnezeu. Iată de ce şi noi trebuie să fim în comuniune de iubire unii cu alții. Sfântul Vasile cel Mare spunea în acest sens: „căci cine oare mai poate fi socotit duşman al altuia, atunci când îşi uneşte glasul cu al lui, pentru a aduce împreună laudă lui Dumnezeu? Cântarea împreună aduce cu sine tot ce poate fi mai bun; iubirea, făcând din însoțirea glasurilor un fel de trăsătură de unire între oameni, aducând credincioşii într-un singur glas."[56]

CAPITOLUL 3

DE CE MUZICA CREŞTIN ORTODOXĂ (PSALMODIEREA) SE ASEAMĂNĂ ÎNGERILOR?

Muzica creştin ortodoxă după cum am spus are un melos şi un topos al ei propriu care o face uşor de recunoscut. Deşi sunt mai mulți care nu au calități vocale ceea ce trebuie să ştim este că ortodoxia recomandă cântarea ortodoxă tuturor. Acesta fiindcă ea este o metodă prin care se poate ajunge la unirea dintre îngeri şi om. Se ştie că Sfântul Paisie Aghioritul a fost întrebat odată:

„ - *Gheronda, deşi am înțeles cât de mult ajută rugăciunea „Doamne Iisuse", totuşi nu o pot rosti neîncetat.*

- Când îți vine greu să rosteşti Rugăciunea, să psalmodiezi încet. Şi psalmodia este rugăciune. Psalmodia aduce în inimă o liniştire, o îndulceşte şi o încălzeşte cu duhovniceştile ei calorii. Astfel se creează cele mai bune condiții pentru rostirea cu râvnă a rugăciunii. Pentru mine, butoanele pe care apăs ca să meargă viața duhovnicească sunt: studiu puțin, însă care să te trezească, rugăciunea „Doamne Iisuse", metaniile şi psalmodia."[57]

Este evident că mai toți sfinții creştin ortodoxă au fost familiară cu muzica creştin ortodoxă fiindcă ea este un instrument care ne face ca îngerii. Iată de ce nu trebuie să refuzăm această posibilitate de a ajunge să se apropriem şi să fim mai aproape de Dumnezeu. Aceasta fiindcă este această cântare care după cum am spus

- ne adună pe noi înşine
- şi ne adună la olaltă

să Îl putem lăuda pe Dumnezeu.

Se poate spune că deşi este sunet cântarea bisericească este şi ea un fel de isihie. De ce? Fiindcă ea ajunge să liniştească sufletul. Prin cântarea bisericească sufletul ajunge

- să se liniştească,
- să îşi găsească echilibrul
- şi să se odihnească duhovniceşte.

Sfântul Ambrozie al Milanului spunea: „cântarea este chezășia păcii şi armoniei, un fel de chitară care scoate o singură cântare din glasuri felurite şi deosebite. Ea adună pe cei despărțiți, uneşte pe cei dezbinați, împacă pe cei certați. Cu adevărat mare legătură de unitate este strângerea tuturor credincioşilor într-un singur cor! Sunetele sunt deosebite, dar simfonia este una..."[58]

Isihasmul şi el a fost unul dintre cei mai mari promotori ai muzicii bizantine care deşi este o muzică orientală trebuie să ştim că este o muzică foarte

- sensibilă,
- duhovnicească
- şi folositoare sufletului.

Este evident că muzica bisericească creştin ortodox este socotită de mai multă lume ca fiindcă de fapt o muzică între ale muzici religioase. Ei bine trebuie să ştim că muzica creştin ortodoxă este o muzică ce a venit şi este produsul

- ascezei,
- rugăciunii,

---

[56] Sfântul Vasile cel Mare, *Omil. Ps. 1;P.G., 29, 212 D,* apud Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Cântarea liturgică comună, mijloc de întărire a unității în dreapta credință*, în "Ortodoxia", XXXIII(1981), nr. 1, pp. 64-65.

[57] Cuviosul Paisie Aghioritul, *Cuvinte duhovniceşti, Vol. VI Despre rugăciune*, (Editura Evanghelismos, Bucureşti, 2013), p. 67.

[58] Sfântul Ambrozie al Milanului, *Ennaratio in psalm I;* P. L., 14, col. 968-969, apud Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *op.cit.*, p. 65.

- contemplației
- și meditației.

„În desfășurarea acțiunii liturgice se aude neîncetat dialogul dintre preotul liturghisitor și credincioși, prin formulele de îndemnuri și modul de adresare al preotului: („Să stăm bine, să stăm cu frică” etc) și răspunsurile credincioșilor. Aceasta arată limpede participarea activă a credincioșilor, la săvârșirea cultului divin, mai ales prin cântarea în comun.

Cântarea este modul cel mai propriu de a vorbi despre Dumnezeu sau de a comunica cu El, pentru că prin cântare spunem mai mult decât putem exprima prin cuvinte. Ea este un dialog cu Hristos Însuși, reprezentat prin preot, nu e numai o cântare a credincioșilor în lipsa unui preot. Slăvirea cu o gură, nu se poate întâmpla decât în cântare, pentru că în vorbire nu pot grăi toți cei adunați deodată. Persoanele se unesc mai deplin când își unesc glasurile în aceeași cântare și este depășit orice individualism.”[59]

Din cele mai vechi timpuri omul a voit

- să fie
- să se asemene
- și să facă

ceea ce fac îngerii.

Ei bine putem să facem toate aceste lucruri dacă ajungem să cântăm muzica ortodoxă la slujbele Bisericii. Este un lucru pe care oricine înzestrat cu puțină voce și ureche muzicală îl poate face. Suntem ca îngerii când îi cântăm lui Dumnezeu imnurile din slujbele Bisericii. Evident că unii ar voi să îi vadă pe sfinții îngeri cum cântă alături de noi. Totuși au fost sfinți care au văzut pe îngeri cum cântă cu noi la liturghie. Unul dintre ei după cum am spus a fost Sfântul Nifon al Constanțianei.

„Cântarea sau muzica bisericească este mijlocul prin care omul își închină cugetele sale Domnului și totodată le îmbracă într-o haină folositoare și pentru alții. Ideile rugăciunii cântate se iau din cărțile bisericești întocmite de către imnografi inspirați pe temeiul Sfintei Scripturi. Ele hrănesc duhovnicește pe lot cel ce crede și râvnește întru a laudă pe Domnul în biserică, slujitorii aduc roadă buzelor, ca jertfă Domnului, folosindu-se și pe ei înșiși și pe alții de unde așteaptă o răsplată de la Domnul (Ev. 13,14; Osea 14,2). Și orice creștin este dator să vorbească în psalmi și în cântări duhovnicești spre a laudă pe Domnul în toată vremea (Efes 5,19).”[60]

Este evident că în ceea ce privește cântarea bisericească nu trebuie să cântăm numai cu gura și mintea să ne fie în altă parte. Aceasta fiindcă spre deosebire de mulți dintre noi ceea ce trebuie să știm este că îngeri participă cu toată ființa lor la cântarea lor adusă lui Dumnezeu. Filocalia 2 tradusă în românește ne spune în acest sens: „ce înseamnă și ce s-a zis de apostoli: “Cânt cu duhul, dar cânt și cu mintea?” Răspuns: “Cântă cineva cu duhul când rostește numai cu limba cele cantate și, cântă cu mintea, cunoscând înțelesul celor cantate, se veselește în contemplarea lor.”[61]

Este clar că o cântare în care nimeni nu este atent la textul melodiei și nici nu ține cont de sensul ei nu are nici un rost și nici o noimă. Trebuie să fim cât se poate de atenți cu ceea ce cântăm în Biserică. La fel de bine ceea ce mai trebuie să știm este că muzica bisericească este una care ne face să fim împăcați cu sine. Muzica este una care poate aduce acest frumos sentiment al împăcării cu sine și ne face să avem cumva liniștea pe care o dorim de mult. Iată de ce nu oricine poate:

- compune
- și cânta muzică bisericească.

Canonul 59 de la Laodiceea ne spune: ”nu se cade să se rostească în biserica cântări alcătuite de oricine, nici să se citească din cărți neaprobate de biserică, ci numai din cărțile canonice ale Testamentului Vechi și Nou.”[62]

Prin urmare dacă voim să cântăm o muzică îngerească se cuvinte să învățăm muzica bisericească. Aceasta fiindcă ea este una care este plăcută nu numai lui Dumnezeu ci și îngerilor.

Muzica bisericească pentru mai mulți este un fel de hobby și sunt mai mulți care merg la stranele din parohii ca la un fel de hobby. Ceea ce este bine să știm este că muzica bisericească este mult mai mult decât un hobby fiindcă după cum am spus ea are o funcție cultivă și această funcție cultivă este să ne unească în cor cu îngerii care și ei cântă în cer imnuri de laudă lui Dumnezeu.

---

[59] https://doxologia.ro/cantarea-bisericeasca-mijloc-de-comunicare-comuniune-cultul-divin-ortodox (accesat pe 20.01.2023)

[60] https://ro.wikipedia.org/wiki/Muzic%C4%83_bisericeasc%C4%83 (accesat pe 13.02.2023).

[61] *Filocalia* II, 209,2 apud https://ro.wikipedia.org/wiki/Muzic%C4%83_bisericeasc%C4%83 (accesat pe 13.02.2023).

[62] Canoanele Bisericii Creștin Ortodoxe apud https://ro.wikipedia.org/wiki/Muzic%C4%83_bisericeasc%C4%83 (accesat pe 13.02.2023).

Evident că adepții restului religiilor altele decât creștinismul ortodox susțin că muzica lor este de origine dumnezeiască. Aceasta fiindcă muzica lor vine să fie în acord cu spiritul și doctrina susținută de ei. Ceea ce trebuie să știm este că în mai toate religiile necreștine nu se vorbește de îngeri care sunt unii ce cântă imnuri de laudă lui Dumnezeu. Ortodoxia o face și acest lucru a fost preluat și de restul confesiunilor creștin ortodoxe. Despre cântarea creștin ortodoxă Filocalia 4 ne spune: „cântărea este o dulceață a chitarei, a sufletului, atinsă de cineva dinafară. Iar sufletul, dacă nu-i vine în vremea rugăciunii într-ajutor grăirea tainică în duh, nu se străpunge ușor de cele cantate. "Căci a ne ruga cum trebuie, nu știm". La aceasta îl aduce, pe cel ce se roagă numai Duhul Sfânt."[63]

Ceea ce ne spune tradiția creștin ortodoxă este că totuși cântarea bisericească fără luare aminte la ceea ce se cântă nu are nici un sens și nici un rost. „Un frate l-a întrebat pe ava Siluan, zicând:

- Ce voi face ava, cum voi câștiga umilința, că mult sunt supărat de trândăvie și de somn? Și când mă scol din somn, mă lupt mult la cântarea psalmilor și nu pot birui dormitarea, nici psalmi nu zic, fără de glas.

Și i-a răspuns lui starețul:

- Fiule, a zice tu psalmi cu glas, întâi este mândrie, că îți pui în minte că tu cânți iar fratele tău nu cântă. Al doilea, îți și împietrește inima și nu te lasă să te umilești.

Deci, de voiești umilința, lasă cântarea. Și când îți faci rugăciunile tale, să caute mintea ta înțelesul stihului și să socotești că stai înaintea lui Dumnezeu, a Celui Ce cere inimile și rărunchii. Iar când te scoli din somn, mai înainte de toate, să slăvească gura ta pe Dumnezeu, apoi citește Crezul și Tatăl Nostru și, apoi, începe canonul tău, încet suspinând și aducându-ți aminte de păcatele tale și de osânda întru care vei fi pedepsit".

Zis-a fratele:

- Eu ava, de când m-am călugărit, slujba canonului și ceasurile, după rânduiala celor opt glasuri le cânt".

A răspuns bătrânul:

- Și pentru aceasta, umilința și plânsul fug de la tine. Că pune în minte pe părinții cei mari, cum ei, nefiind slujitori bisericești și neștiind ei de glasuri, nici tropare, în afară de câțiva psalmi, în lume, ca niște luceferi au strălucit; precum au fost ava Pavel cel simplu și ava Pamvo și ava Apolo și ceilalți purtători de Dumnezeu părinți, care și morții au înviat, și mari minuni au făcut și putere asupra dracilor au primit, nu cu cântări și tropare și cu glasuri, ci cu rugăciunea cea cu inima zdrobită și cu post. Că, prin acestea, și frica lui Dumnezeu nelipsită se face din inimă și se întărește plânsul care curățește pe om de tot păcatul și mintea mai albă decât zăpada o face. Iar cântarea cea de veselie, pe mulți, la cele mai de jos ale pământului i-a pogorât, nu numai mireni, ci și preoți, fiindcă i-a moleșit și în desfrânare și în alte patimi de rușine i-a prăpăstuit.

Deci, cântarea este a mirenilor, pentru aceasta se și adună poporul în biserici. Pune în minte fiule, câte cete sunt în ceruri și nu este scris, pentru niciuna dintre ele, că, după rânduiala celor opt glasuri cântă. Ci, o ceată cântă neîncetat Aliluia, alta, Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot; alta, Bine este cuvântată slava Domnului, din locul și din casa Sa. Tu, dar fiule, urmează părinților, de voiești să câștigi umilința în vremea rugăciunilor, păzind mintea pe cât poți, nerăspândită. Iubește smerenia lui Hristos și, oriunde mergi, nu te arăta pe tine isteț și dascăl, ci ca om simplu și ucenic. Și Dumnezeu îți va da ție umilința."[64]

Este evident că la anumite nivele duhovnicești muzica bisericească primește cu totul alte semnificații și sensuri. Trebuie să știm că nu toți însă pot ajunge la acest măsuri și pentru ei cântarea bisericească se poate spune că este validă și cât se poate de recomandată.

Chiar dacă și călugării cântă spre deosebire de laici ei sunt unii care știu de exemplu că rugăciunea lui Iisus este mult mai puternică decât psalmodierea. Cântarea bisericească ne aduce în suflet o mângâiere de care avem nevoie și pe care trebuie să o folosim în momente grele și de mare încercare. Aceasta fiindcă după cum am spus prin cântare sufletul ajunge să se exteriorizeze dar și să se concentreze. Foarte mulți se poate spune că au ajuns să se vindece sufletește prin muzica creștin ortodoxă și pentru acest lucru muzica creștin ortodoxă se leagă de meloterapie care nu este nimic mai mult decât terapia sufletului prin cântare și muzică.[65]

Sunt oameni care trebuie să știm că ajung să cadă dintr-o extremă în alta când vine vorba de muzică. Acest lucru fiindcă aceste persoane sunt unele care ajung să susțină la nivel fanatic un anumit gen de muzică. Este una să fi un fan al muzicii și alta să fi fanatic după o anumită muzică. Au fost și concerte la mai multe mari

---

[63] *Filocalia* IV, 297,109 apud apud https://ro.wikipedia.org/wiki/Muzic%C4%83_bisericeasc%C4%83 (accesat pe 13.02.2023).
[64] Din *Patericul egiptean* (Alba Iulia, 1991) la Ava Siluan.
[65] A se vedea Maria Severina Oprea, *Muzica liturgică în practica meloterapeutică* (Cluj-Napoca, 2016).

vedete de muzică uşoară care au ajuns aproape de îl linşeze pe solit. Iată prin urmare cât de departe pot să meargă lucrurile când vine vorba de muzică. „În muzică are loc întâlnirea fundamentală dintre ştiinţă, artă şi spiritualitate, ceea ce reclamă dialogul omului de ştiinţă cu artistul şi cu teologul, invitând la proiecte comune în scopul servirii unei societăţi care simte din ce în ce mai mult nevoia de recuperare a valorilor pierdute în timp. Normalitatea societăţii noastre nu se poate constitui dintr-o realitate fragmentară – doar ştiinţifică, doar artistică sau doar religioasă, căci realitatea lumii este una integrală. În acest context, muzica rămâne un limbaj universal ce leagă toate generaţiile şi toate marginile pământului. Muzica rămâne teritoriul pe care ştiinţa, arta şi religia creează un produs al transdisciplinarităţii."[66]

Doi călugări dintr-o mănăstire din Grecia discutau.

- Şi cum mai eşti fratele meu în Hristos?
- Bine.
- Mă bucur.
- Dar tu?
- Sunt foarte mulțumit.
- De ce?
- De fiecare dată după ce ies de la slujbe pot să simt o pace sufletească.
- Cum?
- Mă linişteşte cântarea bisericească.
- Şi pe mine.
- Da?
- Da.
- Nu ştiam.
- Muzica să ajută să mă adun şi să fiu una cu mintea.
- Da mintea se poate împrăştia.
- Rugăciunea cântată o adună.
- Aşa este.
- Uite că tot suntem aici şi discutăm.
- Ce?
- Este adevărat că îngerii din cer cântă?
- Da.
- De unde ştim acest lucru?
- Îngerii sunt unii care simt în mod firesc nevoia de a îşi exprima iubirea de Dumnezeu prin cântare.
- Cântare adusă lui Dumnezeu?
- Da.
- Interesant.
- Aşa este.
- Şi oare primeşte această cântare Dumnezeu?
- Da.
- De unde ştim?
- Fiindcă altfel nici un înger din cer nu ar mai cânta.
- Asta aşa este.
- Vezi?
- A auzit de mai multe ori că la slujbe îngerii cântă împreună cu noi.
- Aşa este.
- Nu sunt convins.
- De ce?
- Nu am văzut nici un înger din cer care să cânte cu noi.
- Au fost şi părinţi duhovniceşti care au văzut cu îngerii cântă la liturghie.
- Cum ar fi?
- Sunt mai multe cazuri.
- Spune-mi numai unul.
- De părintele Iacov Ţalikis ai auzit?

[66] Maria Severina Oprea, *Muzica liturgică în practica meloterapeutică* (Cluj-Napoca, 2016) p. 6.

- Da.
- A fost stareţul mănăstirii Cuviosului David din insula Evia.
- Aşa este.
- Ei bine în vremea heruvicului, fericitul liturghisitor de multe ori nu se afla singur în altar, ci era înconjurat de îngeri care slavosloveau pe Dumnezeu, înveseleau atmosfera şi participau şi ei la Sfânta Liturghie. Stăteau atât de aproape de el, încât îl atingeau cu aripile, iar el privea la chipurile lor tinereşti.
- Minunat.
- Da părintele Iacov Ţalikis a fost un om deosebit.
- Dacă vedea pe îngeri cum cântă cu el la liturghie evident.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- O creştină evlavioasă l-a putut vedea pe părintele Iacov Ţalikis că în timpul liturghiei plutea în aer.
- S-a pierdut cu firea şi şi-a făcut cruce, deoarece era pentru prima dată când a văzut o minune. Atunci când s-a terminat Liturghia şi călugăriţa s-a dus să ia binecuvântare ca să plece, Părintele Iacov îi spuse cu naivitate:
- – Astăzi Liturghia a fost altfel.
- Auzind acestea, monahia a prins curaj şi a început să-i descrie cum l-a văzut la Vohodul cel Mare. Dar Stareţul a apucat mai înainte şi i-a spus să tacă, să nu spună nimănui nimic. Mai târziu i-a explicat unui diacon îndatoririle sale. Şi ca să-l facă mai atent, i-a vorbit cu o adâncă evlavie despre experienţele şi vedeniile lui:
- – Ah, părintele meu, dacă aţi vedea ce se petrece în timpul heruvicului, când preotul citeşte rugăciunea, aţi fugi cu toţii… Îngerii urcă şi coboară nevăzut şi de multe ori simt aripile lor cum mă lovesc peste umeri.
- Deci îngerii sunt prezenţi în mod adevărat la liturghiei.
- Da.
- Sunt uimit.
- Îngerii nu numai că participă la slujbă.
- Da şi cântă cu noi.
- Aşa este.
- Nu ştiam că părintele Iacov Ţalikis a fost atât de avansat duhovniceşte.
- Da sunt puţini cei care ştiu despre el.
- Pentru mine este o încredinţare.
- A credinţei tale?
- A credinţei în îngeri.
- Da.
- Da îngerii sunt cu noi la liturghie nevăzut.
- Am mai auzit asta dar nu avem nici o dovadă.
- Ei bine ai acum.
- Aşa este.
- Să nu te mai îndoieşti că îngerii cântă cu noi la biserică.
- Nu părinte.
- De mai multe ori sfinţii îngeri ne-au lăsat dovadă a prezenţei lor la slujbe.
- Îmi dau seama.
- Deci să fi încredinţat de prezenţa sfinţilor îngeri la liturghie.
- O să fiu.
- Mă bucur.
- Îţi mulţumesc mult pentru cuvinte.
- Pentru nimic.
- Mi-ai fost foarte de folos.
- Mă bucur.[67]

[67] Extras din Stelian Papadopulos – *Fericitul stareţ Iacov Ţalikis, stareţul Mănăstirii Cuviosului David*, trad. De Ierom. Ştefan Nuţescu, Ed. Evanghelismos apud https://www.ganduridinierusalim.com/altarul-se-umple-de-ingeri-in-timpul-sfintei-liturghii/ (accesat pe 07.08.2022).

Fericitul Iacov Ţalikis a fost unul care îi putea auzii pe sfinţii îngeri cum cântau împreună cu creştinii ortodocşi imnuri de laudă lui Dumnezeu. Avem aici încă o dovadă irefutabilă care ne spune muzica creştin ortodoxă este pe placul îngerilor lui Dumnezeu. Aceste mărturii evident că trebuie să ne întărească în credinţă şi să ne facă să ne simţim mai aproape de Dumnezeu. „În acest sens, muzica liturgică este un limbaj ce trebuie învăţat pentru ca prin intermediul lui, omul să poată vorbi cu Dumnezeu; nu e scop în sine ci e mijloc de a facilita urcuşul uman dincolo de artă, de a transcende materialul pentru a ajunge în lumea imanenţei, singura care asigură omul de neperisabilitate. Atingerea acestui nivel duhovnicesc corespunde catharsisului, ceea ce conferă omului starea de bine, de sănătate trupească şi sufletească."[68]

Este evident că muzica creştin ortodoxă este un dar pe care noi îl putem folosii să fim

- asemănători
- şi aproape

îngerilor. Acest lucru nu înseamnă că trebuie să cântăm frumos ca la operă în biserică ci la fel de bine că trebuie să participăm cu tot sufletul şi cu toată fiinţa noastră la cântarea liturgică. De ce să nu spunem că sunt mai mulţi care sunt prezenţi numai nominal în cântarea bisericească fiindcă cu sufletul şi cu mintea sunt departe de ceea ce se cântă.

„Dimensiunea sacră a unui fenomen „ia naştere prin manifestarea sacrului", ceea ce constituie pentru omul religios mijlocul de a intra în legătură cu Divinitatea. Taina aceasta se află la nivelul medierii: sacrul, ca realitate transcendentă se manifestă şi, manifestându-se se face cunoscut omului prin investirea cu sacralitate a unei fiinţe, obiect, sau fenomen, prin intermediul căreia omul intră în contact cu realitatea transcendentă. Sacrul este aşadar cel care, prin dimensiunea lui mediatoare în cadrul unei revelaţii, îi dă omului religios posibilitatea de a intra în legătură cu sursa sacrului, adică cu însuşi Dumnezeu. Din acest context face parte şi viaţa religioasă a omului, care oferă posibilitatea experienţei mediate a „sacrului" mai ales prin intermediul ritualului religios, categorie ce include şi muzica sacră, ca realitate ce „inspiră sentimente luminoase şi înălţătoare."[69]

Este clar că muzica liturgică are menirea să ne înalţe către Dumnezeu şi să facă acest foc sacru al lui Dumnezeu cât mai aproape de noi. Trebuie să ştim prin urmare că muzica liturgică este unul care ajunge să ne sugereze ceva din existenţa lui Dumnezeu şi a îngerilor. Este cu adevărat un lucru fascinant să ajungem să facem prin muzică ceea ce fac îngerii: să slăvim pe Dumnezeu şi să Îl lăudăm pe Dumnezeu. Aceasta fiindcă în acest mod noi ajungem să fim mult mai aproape pe originea noastră care este Dumnezeu. Muzica liturgică creştin ortodoxă fără doar şi poate că ne aduce mai aproape de originea noastră şi nu greşim dacă spunem că ea creează noi în stare de nostalgie. Cântăm în biserică la fel cum îi cântă în cer îngerii lui Dumnezeu şi mai apoi ne reluăm viaţa cotidiană. Ceva din noi însă rămâne nostalgic cu Dumnezeu şi sfinţii săi îngeri.

„Ritualul liturgic odată încheiat, omul se întoarce la cele cotidiene, însă ecoul muzicii religioase, de care s-a împărtăşit în urma experienţei sale mistice, rămâne unul real şi cu numeroase implicaţii benefice. Timpul liturgic şi timpul muzical beneficiază de ecouri vibraţionale puternice, care reuşesc să umple spaţiul temporal dintre două experienţe similare. De aceea definiţia pauzei muzicale corespunde pauzei ritualice, nu ca întrerupere a activităţii, ci ca timp ce presupune pregătirea momentului de reluare a acesteia. Altfel spus, în ambele aspecte pauza nu reprezintă o suspendare, un vid între două momente distincte ci o punte de legătură spre alte etape superioare, ca intensitate a trăirii muzicale sau ritualice."[70]

După cum am spus ceea ce trebuie să fim conştienţi este că muzica liturgică creştin ortodoxă are menirea să ne vindece şi să ne facă să ne concentrăm mai bine spre Dumnezeu şi spre sfinţii îngeri. Acest fapt mai ales într-o lume în care se ascultă mai multe cântece:

- desacralizate,
- seculare,
- laice,
- pervertite
- nebuneşti
- sau porcoase.

Este clar că sacrul se poate manifesta şi prin muzică şi acest lucru de mai multe sute de ani ortodoxia încearcă să îl menţină valabil şi actual.

---

[68] Maria Severina Oprea, *Muzica liturgică în practica meloterapeutică* (Cluj-Napoca, 2016) pp. 7-8.

[69] Idem p. 28.

[70] Ibidem p. 30.

Muzica liturgică are sensul de a ne readuce la Hristos şi de a Îl lăuda pe Hristos ca mântuitor al nostru. Se cuvinte să îi cântăm lui Hristos de aici de pe pământ fiindcă El ne aude din cer. Muzica liturgică trebuie să ştim că este una care este menită să ne facă să fim mult mai:

- sensibili,
- duhovniceşti,
- vigilenţi
- şi milostivi.

„Mediul liturgic în general, deschide omului un timp şi un spaţiu sacralizat, în care putem pătrunde prin elemente ce corespund simţurilor umane: miros de bună mireasmă de smirnă şi tămâie, vederea iconografică a împărăţiei lui Dumnezeu, împărtăşirea cu însuşi Trupul şi Sângele Domnului, iar nu în ultimul rând ascultarea dulcii cântări duhovniceşti. Această cântare are capacitatea ne a ne introduce într-un timp liturgic ce inspiră siguranţă omului în faţa scurgerii iremediabile a timpului ce duce spre moarte, căci „rugăciunea restaurează statutul psihologic al persoanei: adună din rătăcire, luminează întunericul apofatic al tainelor, animă credinţa şi revelează ca încredinţare dumnezeirea."[71]

Muzica liturgică fiindcă este o muzică ce se poate spune că mimează muzica îngerească este una care ajunge să ne rupă cumva din cotidian şi să ne facă să ne înălţăm spre transcendent. Poate acest lucru este pentru mai multă lumea mult prea sofisticat însă ceea ce trebuie să ştim este că cu adevărat muzica liturgică ajunge să cultive ceea ce este mai

- nobil,
- frumos,
- curat
- şi adevărat

din nou ca persoane umane.

„În cadrul comuniunii eclesiale muzica naşte sentimentul de unanimitate, armonie, şi contribuie la refacerea legăturii dragostei. Astfel poate îndeplini rolul de element coagulant al comunităţii creştine în momentele de rugăciune comună. De aici se naşte sensul eclesiologic al muzicii liturgice care-şi împlineşte scopul mai ales în Sfânta Liturghie. Datorită caracterului său eclesiologic, în popor muzica liturgică se mai numeşte şi muzică bisericească, care nu doar că se cântă în biserică (ca spaţiu consacrat) ci ajută la coagularea spiritului eclesial, la armonizarea celor adunaţi spre a aduce slavă lui Dumnezeu."[72]

Este cumva aproape imposibil să ajungem să separăm muzica bisericească de noţiunea de biserică fiindcă ele sunt unele care trebuie să ştim că sunt cât se poate de legate una de alta şi care provin din unul şi acelaşi element: iubirea de Dumnezeu.

După cum am spus muzica este prezenţă în cele din mai multe momente din viaţa omului şi prin urmare ea este prezentă şi în relaţia omului cu Dumnezeu. Este un sentiment frumos să ştim că

- omul vrea să îi cânte lui Dumnezeu
- şi Dumnezeu ascultă şi primeşte cântarea omului.

Aceasta fiindcă trebuie să ştim că Dumnezeu chiar primeşte această cântare a omului. Aceasta fiindcă se poate spune că muzica liturgică este

- o jertfă,
- un dar
- şi o ofrandă

pe care omul ajunge să o facă lui Dumnezeu. „Muzica a însoţit omul în drumul său artistic, social şi religios, din Antichitate până în zilele noastre, însă în mod diferit, în funcţie de nivelul mental sau spiritual al fiecărei societăţi. Odată cu trecerea timpului însă, în măsura stabilirii unor relaţii intersociale şi interumane lucrurile încep să prindă un nou contur şi astfel se trasează un nou drum muzicii, încercându-se o cristalizare şi o scoatere în relief a virtuţilor acesteia, în modul cel mai concret."[73]

Este evident că Dumnezeu care este transcendent vine în întâmpinarea omului. Pentru a face acest lucru Dumnezeu vrea să fie parte

- naturală
- şi firească

---

[71] Ibidem p. 31.
[72] Ibidem 31.
[73] Ibidem p. 123.

din viaţa omului. Ei bine muzica este un lucru care se poate spune că ajunge să definească viaţa omului dar şi a îngerului. Iată de ce prin muzica liturgică se poate spune că se ajunge la două lucruri transcendente din viaţa omului:

- Dumnezeu
- şi îngerii.

„Dacă în societatea Antică, după cum vom vedea, muzica era practicată şi valorificată la adevărata sa valoare în funcţie de viziunea fiecărei societăţi: elină, iudaică, indiană, etc., drumul său istoric nu a însemnat demitizarea ei în sensul scoaterii sale la periferia „cetăţii" preferinţelor sau practicilor contemporane, ci datorită valenţelor ei practice în viaţa omului, a suferit un proces de revalorificare. Societatea modernă privind retrospectiv a regăsit muzica, ca însoţitoare a creatorilor şi ascultătorilor săi în toate momentele de răscruce – de aceea indiferent de epocă, în momentele cruciale pe care le-a trecut, după cum istoria dovedeşte, omul a apelat într-un fel sau altul la aceasta şi totodată s-a adăpat din efluviul său dătător de speranţă şi sete de a retrăi."[74]

Muzica ne influenţează şi pentru aceasta muzica liturgică este una care nu prea readmite noi şi noi compoziţii ale textelor sale. De ce? Fiindcă sunt mai mulţi care ajung să privească muzica liturgică mai mult ca un mediu artistic de manifestare. Ei bine trebuie să ştim că muzica liturgică este fără doar poate una care are:

- stilul,
- maniera
- şi modul

ei propriu de a fi cântată. Ea nu este una care se modifică în funcţie de modele culturale ale lumii din jur.

Prin urmare trebuie să ştim că

- modelul
- şi şablonul

muzicii liturgice este stabilit de sfinţii şi părinţii duhovniceşti ai Bisericii Creştin Ortodoxe.

Antichitatea cunoaşte două cazuri de vindecare prin muzică. Este vorba de

1. împăratul Alexandru cel Mare
2. şi regele Saul al evreilor.

Ştim despre Saul că el era bântuit de un demon al tristeţii şi al deprimării. David îi cânta la harpă şi se pare că în urma acestei cântări demonul pleca şi îl lăsa pe regele Saul în pace.

Ce putem să deducem din acest pasaj biblic?

Că există o muzică ce ajunge să îi alunge pe demoni şi la fel de bine există o muzică ce îi atrage îngeri. Este greu de crezut că muzicile rebele pe care le ascultă mai multă lume din zilele noastre ajung să atragă pe îngeri lui Dumnezeu. Aceasta fiindcă după cum am spus îngerii sunt fiinţe:

- sensibile,
- suave,
- diafane
- şi gingaşe.

„Din perspectiva revelaţiei Vechiului Testament, muzica este un dar al lui Dumnezeu, cu dublă prezenţă, cerească şi pământească, fiind însăşi limba de comunicare între cer şi pământ, „limba" în care i se aduc laude lui Dumnezeu, de aceea a avut cea mai adâncă trăire în sufletele oamenilor, spre deosebire de celelalte arte. În cartea Iov se mărturiseşte că „stelele dimineţii cântau laolaltă cu îngerii lui Dumnezeu"(Iov XXXVIII, 7), idee preluată de Platon (căci Iov vorbeşte despre acest fapt cu 1500 de ani înainte de naşterea lui Platon) şi conceptualizată ca *muzica sferelor*."[75]

Este evident că muzica creştin ortodoxă este una care ajunge să fie preluată din cultul iudaic în care ştim că muzica la fel de bine era folosită. Sfântul proroc Moise ne spune că Iubal a fost cel care a inventat primul cântarea la chitară şi cimpoi. În acest sens când Tablele Legii au fost aşezate în Chivotul Legii ei bine acest lucru s-a făcut prin muzică sau mai bine spus prin acompaniament de muzică. „Totodată muzica reprezintă şi o formă de învăţare a legilor sfinte. „Dumnezeu porunceşte lui Moise să-şi scrie"374 textul cântării care-i poartă numele – *Cântarea lui Moise*, după ce a aşezat povăţuitor în locul său pe Iosua Navi (Deuteronom XXXII,1-52). Cântarea trebuie învăţată de toţi iudeii, pentru a deveni „mărturie printre fiii lui Israel", în vremurile de restrişte ce vor veni. (Deuteronom XXXI,19-21)."[76]

[74] Ibidem p. 123.
[75] Ibidem p. 133.
[76] Idem p. 135.

Este clar că Vechiul Testament a fost unul care a ajuns să exprime relația poporului ales cu Dumnezeu prin muzică şi acest lucru se poate spune că ajuns să se continue şi în creştinismul ortodox. „Cântările iudaice pot avea şi aspect comemorativ în ceea ce priveşte evenimentele importante din viața poporului, dintre acestea cele mai însemnate fiind cel al eliberării din robia egipteană, biruința lui Barac şi a proorociței Debora împotriva caananenilor, biruința lui David împotriva lui Goliat şi asupra armatei filistene - David şi Saul fiind întâmpinați „cu cântări şi cu jocuri, cu timpane de sărbătoare şi cu chimvale" (I Regi XVIII,6). Regele Solomon este aclamat de tot poporul, cântând din fluier „şi bucurie mare era pe popor, cât pământul se zguduia de strigătele lor" (I Regi I,39-40). Toate grupările iudaice fac jurământ în sunetele trâmbițelor şi ale buciumelor, sub împăratul Aşa, de a-L cânta pe Domnul cu toată inima lor" (II Paralipomena XV, 14-15)."[77]

La un egumen dintr-o mare mănăstire a venit un călugăr simplu.

- Binecuvântați părinte.
- Domnul fiul meu.
- Părinte aş vrea să discut cu sfinția ta ceva.
- Ce?
- Cum este cu cântarea în biserică?
- Cum să fie?
- Este ea primită de Dumnezeu.
- Da.
- De unde ştim acest lucru?
- Din Vechiul Testament.
- De unde?
- Când Dumnezeu îi porunceşte lui David şi mai apoi lui Solomon să facă templul se presupune că acest lucru a însemnat şi compunerea unor melodii şi cântece pentru templu.
- Înțeleg.
- Acum eşti lămurit?
- Nu prea.
- De ce?
- Fiindcă eu ştiam că muzica ortodoxă îi imită pe îngeri.
- Este adevărat.
- Deci suntem asemenea îngerilor când îi cântăm lui Dumnezeu?
- Da, în mare da.
- Bine de ştiut.
- Sigur.
- Eu chiar aş vrea să îi văd pe îngeri cântând.
- Dacă nu o să îi vezi în acest veac îi vedea în lumea de apoi.
- Oare?
- Da.
- Nu ştiu ce să spun.
- Trebuie să ştim că muzica creştin ortodoxă nu este iubită de demoni.
- De ce?
- Fiindcă această muzică îl ajută pe om şi îl face plăcut lui Dumnezeu.
- Cu ce îl ajută?
- Face rugăciunea mai plăcută.
- Asta aşa este o simt şi eu.
- Evident.
- Deci demonii nu suportă imnurile de laudă creştin ortodoxe?
- De ce?
- Demonii se consideră de sine ei dumnezei şi numai lor trebuie să li se cânte.
- Aşa cum făceau păgânii?
- Da.
- De asta sunt conştient acum.
- Foarte bine.
- Dar de unde ştim sigur acest lucru?

[77] Ibidem p. 135.

- Din viaţa Sfântului Antonie cel Mare.
- Mai exact?
- Era într-o noapte când Sfântul Antonie se ruga.
- Şi?
- Dintr-o dacă se aduce ca un bocet.
- Cine era?
- Asta a voit să ştie şi Sfântul Antonie.
- Şi a aflat?
- A mai stat puţin şi a putut să desluşească cuvinte ca Aliluia şi texte din psalmi.
- Şi cum era muzica?
- Ca un bocet dar nu era clar.
- Era un înger?
- Aşa a crezut şi Sfântul Antonie.
- Şi?
- Sfântul Antonie a întrebat?
- Cine eşti acolo?
- Sunt eu diavolul
- Diavolul?
- Da.
- Şi cum de tu cânţi texte din psalmi?
- Eu să cânt texte din psalmi?
- Da.
- Ai înnebunit?
- Dintr-o dată diavolul a început să cânte o melodie nebunească.
- Şi totuşi mai înainte ai cântat muzică din psalmi?
- Şi tu m-ai crezut?
- Da.
- Crezi că sunt aşa de tâmpit ca tine să Îl slăvesc pe Dumnezeu?
- După aceasta diavolul a început să râdă un râs drăcesc.
- Şi?
- Mai apoi diavolul a dispărut.
- Interesantă povestea.
- Este.
- Dar de ce a început diavolul să cânte psalmi?
- Diavolii nu suportă cântarea de psalmi şi a voit să îl distragă pe Sfântul Antonie.
- Da, ai spus că ceea ce cânta el era mai mult ca un bocet.
- Da, diavolul cânta psalmi în bătaie de joc.
- Bine de ştiut.
- De aici ştim că diavolii nu iubesc muzica ortodoxă.
- Acum sunt convins.
- Mă bucur.
- Eu nu prea ştiam ce să cred de muzica bisericească.
- De ce?
- Adică ştiam că trebuie să cântăm în biserică.
- Dar nu ştiai de ce?
- Da.
- Ei vezi acum ştii adevărul.
- Acum ştiu că diavolii nu suportă cântarea ortodoxă.
- De asta să fii sigur.
- Mă bucur că am discutat cu tine părinte egumen.
- Şi eu.
- Binecuvântaţi părinte. [78]

[78] Din viaţa Sfântul Antonie cel Mare scrisă de Sfântul Atanasie cel Mare (Bucureşti, 2010).

Din întâmplarea de mai sus din viața Sfântului Antonie cel Mare se poate vedea că diavolul nu iubeşte muzica religioasă chiar dacă uneori să de pe sine ca fiind *admirator* ale ei. Aceasta fiindcă muzica ortodoxă îl face pe creştinul ortodox să fie mai aproape de Dumnezeu şi mai liniştit sufleteşte. „Prin psalmi se îndeplineşte funcţia ritualică de slăvire a măreţiei lui Dumnezeu: „Lăuda-voi pe Domnul după dreptatea Lui şi voi cânta numele Domnului celui preaînalt (Psalmi VII,17), căci „Ţie se cuvine cântare Dumnezeule, în Sion"(Psalmi LXIV,1). Psalmii sunt în totalitate cântări, grupate pe versete, despărţite din loc în loc, de cuvântul *sela* a cărui semnificaţie pare a fi „o pauză muzicală".

Cântarea psalmilor trebuie să izvorască din inimă curată şi să emane bucurie, cum sună îndemnul lui David: „Cântaţi-I Lui cântare nouă, cântaţi-I frumos, cu strigăt de bucurie";(Psalmi XXXII,3) căci „Dumnezeului nostru plăcută îi este cântarea" (Psalmi CXLVI,1); de aici şi promisiunea solemnă:„Lăuda-voi pe Domnul în viaţa mea, cânta-voi Dumnezeului meu cât voi trăi"(Psalmi CIII,34)."[79]

CAPITOLUL 4

DEMONII NE POT SEDUCE PRIN MUZICĂ

Deşi nu cântă imnuri de laudă lui Dumnezeu ca îngerii trebuie să ştim că dacă au ocazia demonii nu se lasă să nu ajungă să se folosească de muzică pentru a atrage cât mai multe sufletele la iad. Vom demonstra acest lucru prin ceea ce se poate denumii ca două mituri din Greci antică. Miturile ştim că în Grecia erau un fel de poveste a interacţiunii dintre zei şi oameni.

„Povestea de dragoste a mitologicului bard a fost extrem de scurtă. Orfeu s-a îndrăgostit de o nimfă pe nume Euridice. Potrivit lui Ovidiu, era o naiadă, o nimfă de apă, dar Vergiliu o descrie drept o driadă, o nimfă a copacilor. Căsătoria lor s-a încheiat atunci când un zeu pastoral, pe nume Aristaeus, cuprins de fierbinţii fiori ai dorinţei, a urmărit-o pe Euridice. Pusă pe fugă, nimfa a călcat pe un şarpe care a muşcat-o de glezna, otrava acestuia provocându-i moartea. Orfeu şi-a jelit soţia, dar nu s-a împăcat cu trecerea ei în nefiinţă, hotărându-se să o aducă înapoi din Hades. A coborât cu lira sa în lumea subpământeană, iar cântecul său a fermecat auzul tuturor spiritelor de acolo. Chiar şi cei condamnaţi la o pedeapsă eternă, precum Sisyphus / Sisif şi Tantalus / Tantal, au uitat, astfel, de chinurile lor.

Orfeu a traversat Styxul fără a-i plăti nici un sfanţ lui Charon, barcagiul morţii. Cerberul cu trei capete i-a permis să treacă dincolo de porţile infernului fără a încerca în vreun fel să-l rănească.

Muzica lui l-a vrăjit până şi pe Hades, stăpânul morţilor, care l-a ascultat alături de a sa soţie, Persephone / Persefona. Atunci când Hades a auzit de ce venise Orfeu în lumea subpământeană, a fost de acord să-i înapoieze soţia, cu condiţia ca bardul să nu-şi întoarcă privirea înapoi către ea, până când ieşeau amândoi la suprafaţa pământului.

În "Georgicele" lui Vergiliu, Proserpina, zeiţa romană corespunzătoare Persefonei, a fost cea care i-a redat-o lui Orfeu pe Euridice, impunându-i această condiţie.

Orfeu a fost nemaipomenit de dornic de a-şi revedea soţia şi a se convinge că aceasta îl urmează. Această nerăbdare l-a făcut să se uite înapoi prea devreme, când numai el ajunsese la suprafaţă, iar Euridice a fost trimisă iarăşi în infern.

Lui Orfeu i s-a interzis să între în lumea subpământeană a doua oară, aşa că nu a avut încotro şi s-a întors acasă. Potrivit lui Apollodorus, în acea perioadă a întemeiat Orfeu misterele lui Dionysius (Dionis) sau misterele orfice.

Se spune că vestitul cântăreţ şi-a găsit sfârşitul în Tracia. Aşezat pe o stânca din mijlocul unei pajişti, dădea glas unor cântece triste, inspirate de pierderea lui Euridice."[80]

Avem expus mai sus mitul coborârii la iad a lui Orfeu. Se poate vedea de aici că Orfeu cântă în iad şi muzica lui îi vrăjeşte sau mai bine spus îi seduce pe toţi cei de acolo. Dacă este să privim acest mit antic cu ochi creştin ortodocşi vom vedea că el ne spune că demonii din iad sunt unii care nu sunt *vrăjiţi şi seduşi* de muzică ci mai bine spus ei sunt unii care pot seduce prin muzică. Fiindcă au fost îngeri de lumină care cântau imnuri de laudă lui Dumnezeu trebuie să ştim că demonii încă mai cunosc tainele muzicii.[81]

Un alt doilea mit în ceea ce priveşte seducţia prin muzică în ştim de la Homer care ştim că a scris celebra Iliada şi Odeseea. Ei bine ce spune la un moment dat Homer? El ne spune că pe drumul spre întoarcere spre

---

[79] Ibidem p. 138.

[80] https://www.diane.ro/2013/06/mit-orfeu-euridice-legenda-dragoste.html (accesat pe 14.02.2023).

[81] A se vede Peter Bebergal, *Season of the witch: how the occult save the rock and roll* (Penguin, 2014).

casă în insula Itaca Ulise trebuia să treacă pe lângă o insulă unde erau sirenele. Sirenele se poate spune că erau şi ele fiinţe mitologice jumătate peşte şi jumătate femeie. „Atunci când Ulise ajunge în preajma sirenelor, le explică marinarilor săi că îi paşte un pericol mortal. Acestea atrăgeau marinarii care, vrăjiți de cântecul lor frumos, mergeau cu corabia după cântecul lor, spre țărm, iar corabia era lovită de stânci și marinarii mureau în naufragiu. Pentru a se salva de pericol, Ulise le propune marinarilor să le pună ceară în urechi iar el sa fie legat strâns de catarg în așa fel încât, chiar dacă le aude cântecul, să nu poată să scape, să nu se poată dezlega singur.

Așa s-au și salvat: marinarii nu auzeau nimic, vâsleau impasibili pe lângă ispitele pe care nu le puteau auzi, iar Ulise, bine legat, auzind cântecul sirenelor, degeaba le făcea semne companionilor lui să-l dezlege. Astfel pregătiți, Ulise și tovarășii lui trec cu bine de pericol."[82]

Acum trebuie să ştim că Homer era păgân şi din scrierile lui se poate vedea că era bine instruit în păgânism. Homer face în mitul sirenelor ceea ce am putea spune un portret al puteri seducătoare a muzicii. Păgânii – care ştim că erau demonolatrii fiindcă se închinau la demoni şi nu la Dumnezeu – erau unii care şi ei cunoşteau puterea de seducere a muzicii.[83]

Aşa se facă că de la muzica păgână antică dedicată zeilor şi până în zilele noastre se poate spune că demonii au inspirat de mai multe ori noi şi noi genuri muzicale care să îi facă omului calea spre pierzanie:

- frumoasă,
- de dorit,
- de iubit
- şi de urmat.

Poate că nu este deloc întâmplător că una dintre cele mai populare melodii ale formaţiei sataniste ACDC din Australia este intitulată *Highway to hell* adică Cale liberă spre iad. Aceasta ca să nu mai amintim aici că una dintre cele mai populare formaţii ale secolului XX The Rolling Stones şi-a intitulat o melodie destul de cunoscută *Sympthaty for the* devil adică Simpatie pentru diavol.

După mai multe mărturii din lumea de azi a unor persoane destul de competente trebuie să ştim că mai ales muzica rock s-a arătat că este deschisă la mai multe influenţe demonice. „Istoria muzicii rock a început în anul 1954, când un bărbat de aproape 30 de ani cu bucle date cu briantină s-a urcat pe scenă și a provocat o adevărată isterie în masă prin cântecele sale *Crazy Man Crazy*, *Shake Rattle and Roll* şi legendarul *Rock Around the Clock*. Bărbatul se numea *Bill Haley* şi nu făcea nimic mai mult decât să aducă o modificare melodiilor Dixieland clasice: renunţând la măsurile I şi a III-a şi accentuând în schimb pe a II-a şi a IV-a. Se născuse rock'n'roll-ul. Din acest amestec de muzică populară a albilor şi de blues negru rezultase un [nou] gen muzical. [...] Noţiunea de rock'n'roll este la origine, în argoul afro-americanilor, un sinonim pentru *contact sexual*. [...]"[84]

Se poate vedea aici că rockul de azi are o origine obscură dar în el avea să se dezvolte o muzică destul de ciudată care în vremurile noastre se poate spune că domină muzica uşoară. Rockul este o muzică ce în esenţă exprimă

- rebeliunea,
- răzvrătirea,
- nemulţumirea
- şi revolta.

Acest lucru poate să fie văzut prin

- ritm,
- urlete,
- strigăte
- şi ţipete

de ce multe ori sunt ameninţătoare.

„Reacţiile provocate de rock'n'roll erau, după standardele acelei epoci, revoluţionare. Hitul lui Bill Haley *Rock Around the Clock*, o versiune proprie a unui cântec al lui Johnny Dae, a provocat reacţii colosale în calitate de coloană sonoră a filmului *Sămânţa violenţei*. Atmosfera acestui film [...] a zguduit publicul tânăr. Multe cinematografe germane în care a rulat filmul erau de nerecunoscut după reprezentaţie. Tinerii distrugeau mobilierul şi adesea demolau clădirile cinematografelor din temelii. Primele concerte rock'n'roll din Germania au provocat aceleaşi manifestări violente. Săli întregi au fost devastate. În timpul turneului lui Bill Haley din 1958, tinerii furioşi au provocat numai la Palatul Sporturilor din Berlin pagube urcând la 50 000 de mărci. Bill Haley a

[82] https://www.crestinortodox.ro/editoriale/ulise-sirenele-156125.html (accesat pe 14.02.2023).
[83] A se vedea Gabriel Liiceanu, *Despre seducţie* (Bucureşti, 2008).
[84] Andrei Drăgulinescu, *Dependența în cultura și civilizația morții* (Bucureşti, 2008) p. 159.

ridicat chitara electrică la rangul de unic instrument principal şi a făcut-o să scoată acorduri care au acţionat ca un catalizator al nemulţumirii şi agresivităţii tinerilor. Sexul şi aventura erau popularizate ca mituri demne de a fi trăite. Tinerii s-au aruncat în haine de piele şi au făcut din motocicletă un simbol al libertăţii neîngrădite. Generaţia aşa-numiţilor *duri* a experimentat rebeliunea şi evadarea din mediul [...] casei părinteşti."[85]

Strămoş al rockului de azi ceea ce trebuie să ştim este că rock and rollul nu a fost totuşi atât de mult o muzică a rebeliunii deşi cei mai mult tineri ajungeau să se manifeste destul de agresiv prin rock and roll. Rock and rollul a fost o muzică a anilor '50 şi '60 din secolul XX ce astăzi nu mai există dar care este încă de mare influenţă în muzica rock de azi. „Dacă e să-i atribuim lui Bill Haley primul impuls al rock'n'roll-ului, atunci atacul victorios definitiv al curentului e legat inseparabil de omul care, în calitate de *King of Rock'n'Roll*, a avansat la statutul de prim superstar al muzicii pop. Cu toate acestea, e totuşi de presupus că *Elvis Presley* a provocat prima revoluţie de tineret mai mult sau mai puţin accidental. El e privit ca un rebel fără voie, care a încăput pe mâinile noii industrii pentru tineret în momentul când producătorii căutau un alb într-adevăr capabil să preia erotica lipsită de compromisuri a muzicii negre explozive, boicotată în cea mai mare parte de posturile de radio controlate de albi. [...] Prezenţa sa [a lui Elvis Presley] scenică scandaloasă prin convulsiile extatice şi mişcările lascive ale şoldurilor [...] era suficientă pentru a întruchipa, în calitate de sex-simbol, puterea erotică primordială a rock'n'roll-ului. Impregnată de această imagine, simpla sa apariţie pe scenă era de-ajuns ca să provoace isterie. Fetele care la concertele lui Elvis ţipau isteric, îşi muşcau mâinile până la sânge şi-şi smulgeau părul din cap, după dispariţia *Regelui* de pe scenă, ştergeau cu batistele urmele pantofilor lui."[86]

Din afirmaţia de mai sus ne putem da seama că rock and rollul a fost mai mult o muzică ce urmărea

- dezinhibiţia sexuală,
- eliberarea sexuală
- şi viaţa erotică.

Este adevărat că tinerii şi mai ales adolescenţii sunt unii care sunt cât se poate de vulnerabili când vine vorba de sexualitate. Ei bine rock and rollul şi mai apoi rockul de azi a fost unul care a oferit ceea ce morala creştină respingea: libertatea sexuală. Mai mult decât atât ştim că creştinismul ortodox vorbeşte de un demon specializat în sexualitatea umană (după cartea Tobit din Biblie numele acestui demon al sexualităţii este Asmodeu). Cum se face că rock and rollul şi rockul de azi au fost o modă a sexualităţii dezlănţuite? Este evident că acest lucru în nici un fel nu este creştin ortodox şi nici nu este după morala creştin ortodoxă.

După cum vom putea vedea rock and rollul avea să devină rock mai ales în cadrul mişcării hippie din America. Mişcarea hippie a fost una proprie anilor '70 a secolului XX. „Mişcarea *hippie* îşi are începuturile în anii '60. „Filosofia acestei mişcări de tineret [...] se poate rezuma prin sloganul *Love, Peace and Happiness*. Ideii lor despre viaţă îi aparţin desigur şi hainele multicolore, droguri ca marijuana şi LSD, şi un entuziasm lipsit de orice nuanţă de critică faţă de cultura asiatică. [...] Îmbrăţişarea de către tineri a unui mod de viaţă dictat de droguri a accentuat disonanţele dintre obişnuitul acceptat şi noile lor dorinţe. Profesorul Timothy Leary de la Universitatea Americană Harvard vedea în LSD un drog care exacerbează conştienţa. [...] În opinia sa, toţi politicienii ar trebui să facă o *excursie LSD*, în timpul căreia ar recunoaşte rapid adevăratele probleme mondiale, pe care le-ar putea apoi rezolva. Acest îndemn a rămas fără vreun ecou din partea destinatarilor de drept. În schimb, contra-cultura şi liderii ei au preluat ideea cu şi mai mult entuziasm.

De exemplu, formaţia *The Doors* s-a inspirat în alegerea numelui din titlul cărţii lui Aldous Huxley *The Doors of Perception (Porţile Percepţiei)*, unde autorul descrie experienţa sa cu drogul mescalin. Raportul întocmit de poliţie cu ocazia legendarului festival hippie de la Woodstock menţiona un număr atât de mare de drogaţi şi de ţigări cu droguri, încât simpla inspirare a aerului provoca ameţeli.

Desigur, modul de viaţă marcat de droguri nu a fost singura caracteristică a generaţiei hippie. [...] Pe lângă „eliberarea" [...] individului de normele sociale şi de bunele maniere [...], era vorba în primul rând despre „eliberarea sexuală". Sfârşitul vieţii maritale era la fel de asiduu propagat ca şi necesitatea poligamiei. Cine dorea să fie membru al mişcării hippie trăia de preferinţă în locuinţe comune, refuza facilităţile „mic-burgheze", cum ar fi uşile de la camere şi, de cele mai multe ori, nici nu-şi căuta un serviciu propriu-zis. [...] Însuşi stilul de viaţă propagat de generaţia *flower-power* [=hippie] i-a costat viaţa pe unii dintre protagoniştii săi de marcă. *Jimi Hendrix*, *Janis Joplin* şi *Jim Morrison* sunt numai câteva exemple. [...]"[87]

Se poate vedea că trecerea de la rock and roll la muzica rock a fost însoţită de mai multe elemente noi:

- consumul de droguri,

---

[85] Andrei Drăgulinescu, *Dependenţa în cultura şi civilizaţia morţii* (Bucureşti, 2008) p. 160.
[86] Andrei Drăgulinescu, *Dependenţa în cultura şi civilizaţia morţii* (Bucureşti, 2008) p. 160-161.
[87] Idem pp. 161-162.

- libertinajul,
- părul lung pentru bărbaţi,
- tatuaje,
- o viaţă mai mult de vagabond
- şi revolta împotriva statului.[88]

Doi cântăreţi de strană creştin ortodocşi discutau într-o zi.

- Doamne ajută dragul meu.
- Doamne ajută.
- Ce mă bucur să te văd.
- Şi eu.
- Ce mai faci?
- Tocmai am venit de la slujbă.
- Şi eu.
- Frumos.
- Şi cum o mai duci?
- Bine.
- Mă bucur.
- Tu?
- Vreau să mă perfecţionez mai bine în muzica bisericească.
- Tu ştii cum se zice.
- Cum?
- Totdeauna este loc pentru mai bine.
- Asta aşa este.
- Sunt mai multe lucruri pe care nu le stăpânesc destul de bine când vine vorba de cântarea în biserică.
- Cum ar fi?
- De mai multe ori în place să îmi etalez calitățile vocale la slujbe.
- Asta nu este rău.
- Nu?
- Nu.
- Eu credeam că este rău.
- Nu este rău să cânți frumos în biserică ci este păcat să te mândreşti pentru asta.
- Da. Așa este.
- Mândria este cea pe care trebuie să o elimini.
- Am să țin cont de asta.
- Cântărețul bisericesc este foarte important în ortodoxie.
- De ce?
- Fiindcă fără de el nu se poate face nici o slujbă.
- Asta așa este.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Un bun cântăreţ bisericesc îi atrage şi pe alţi creştini la strană.
- Aşa este strana trebuie să fie deschisă.
- Ştii ce citeam zilele astea?
- Nu.
- Că și sfinții din cer cântă.
- Da?
- Da.
- Nu știam.
- Ba da.
- Interesant.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Chiar Maica Domnului se pare că este interesată de muzica creştin ortodoxă.

[88] Aceasta fiindcă statul american era la acea vreme în război cu Vietnamul comunist.

- De unde ştii asta?
- Din viaţa Sfântului Nectarie din Eghina.
- Am auzit de acest sfânt.
- Este cunoscut.
- Şi ce s-a întâmplat?
- Sfântul Nectarie era în acea perioadă de timp directorul Seminarului Teologic Rizareiros din Atena.
- Şi?
- Se ruga şi dintr-odată ce să vezi?
- Ce?
- I s-a arătat Maica Domnului.
- Formidabil.
- Maica Domnului ce mă bucur să te văd, a spus Sfântul Nectarie.
- Am venit la tine Nectarie fiindcă am nevoie de ajutorul tău.
- Ce anume Maica Domnului?
- Eu şi îngerii din cer ţi-am văzut evlavia şi credinţa.
- Maica Domnului eu sunt un biet păcătos.
- Smerenia este bună.
- Și ce trebuie să fac?
- Îngeri au nevoie de un cântec pe care să îl cânte.
- Ce cântec?
- Un cântec de laudă pentru Dumnezeu.
- Înțeleg.
- M-am gândit dacă nu ai vrea să îl scrii tu.
- Vai Maica Domnului este o mare cinste.
- Deci accepți?
- Nu ştiu dacă voi putea să scriu ceva cu puterile mele limitate.
- Dă tot ceea ce ai mai bun din tine.
- Bine Maica Domnului.
- Acum te las Nectarie.
- Maica Domnului mijloceşte pentru noi şi mântuirea noastră.
- Bine.
- După aceasta Maica Domnului a dispărut.
- Ce minunat.
- Aşa este.
- Să vină Maica Domnului din cer şi să ceară Sfântului Nectarie să scrie un imn.
- Şi Sfântul Nectarie a scris acest imn.
- Cum se numeşte?
- Agni partene.
- Deci Sfântul a scris textul?
- Da.
- Şi melodia?
- A compus-o un părinte din Muntele Athos în urma unei vedenii.
- Ce frumos.
- Este.
- Ştiu şi eu cântarea compusă de Sfântul Nectarie.
- Da, este cunoscută în toată lumea ortodoxă.
- Şi nu numai.
- Şi neortodocşii o cântă?
- Uneori da.
- Și unde s-a publicat pentru prima dată cântarea Agni partene (Pe tine te lăudăm)?
- Într-un mic Theotokarion din Atena în 1905.
- Frumos.
- Este.[89]

[89] https://culturaduhului.art/2020/07/30/agni-parthene-fecioara-curata-sfantul-nectarie-de-eghina/ (accesat pe 07.08.2022).

Se poate vedea din întâmplarea de mai sus că şi Maica Domnului este interesată de muzica creştin ortodoxă care se poate vedea că este cumva similară cu muzica îngerească. Iată de ce muzica creştin ortodoxă se poate spune că nu poate să fie tratată

- superficial,
- de suprafaţă,
- fără atenţie
- şi fără grijă.

Acest lucru se poate vedea mai ales în comparaţie cu muzica rock din zilele noastre care este o muzică de cele mai multe ori a dezmăţului şi rebeliunii. Tot o astfel de muzică a fost în secolul XX muzica punk. „Strigătul lor de luptă este *No Future*, şi cu el, în 1976, punkiştii şi-au deschis cu violenţă drumul spre propriul viitor. [...] Punk-ul se considera un refuz al tuturor valorilor. [...] Din punct de vedere muzical, punk-ul se baza pe cele mai rudimentare forme ale rock'n'roll-ului dur. Pionierii săi, printre care formaţiile *Sex Pistols*, *The Damned*, *The Clash* şi *The Slits*, nu stăpâneau de obicei mai mult de trei motive principale şi doar cele mai simple principii de bază ale instrumentelor lor. Dar în membrii tuturor acestor formaţii se ascundea o mânie enormă provocată de relaţiile dominante în societate, mânie aruncată în faţa lumii în cele mai extreme şi mai agresive moduri. [...]

Primii punkişti ai anilor '70 etalau toate simbolurile posibile pe tricourile lor rupte şi pe pantalonii zdrenţuiţi: embleme anarhiste şi portrete atât ale lui Karl Marx, cât şi ale lui Hitler. Îşi înfigeau ace de siguranţă în obraji, iar părul lor era vopsit în culori fosforescente şi ridicat în vârful capului. Erau interesaţi în primul rând de o reacţie, de o provocare directă.[...] Ca mişcare propriu-zisă, punk-ul a încetat să existe în 1979."[90]

Ceea ce voim să spunem este că demonii sunt cei care aduc

- gânduri,
- intenţii
- şi idei rele

oamenilor. Ei bine la fel de bine aceşti demoni sunt unii care pot să inspire o muzică ce este pe placul lor. În această carte ne-am propus să vorbim mai mult de acest lucru ce este o posibilitate ce mai mulţi nu o iau în considerare. Dar după cum spune proverbul *pomul bun se cunoaște după roade.* Nu avem cum să spunem de exemplu despre muzica păgână şi neo-păgână că este o muzică îngerească fiindcă în nici un fel nu este. Genului de muzică păgână după cum am spus se adaugă mai multe altele care avem toate motivele să credem că sunt muzici de inspiraţie demonică.[91]

Spunem acest lucru fiindcă trebuie să fim mai atenţi cu muzica pe care o ascultăm fiindcă ea ne poate seduce şi ne poate minţii dacă nu suntem atenţi. „Muzica *rap* provine din ghetto-uri. În mediul lor mai mult decât dezolant, era singura posibilitate a tinerilor de culoare [...] de a-şi exprima într-o formă artistică adecvată mânia faţă de ceilalţi şi faţă de propriile condiţii de viaţă. Rap-ul a apărut la mijlocul anilor '70. Nu se ştie sigur dacă asta s-a întâmplat în New York City, pe străzile din Bronx, sau în Los Angeles, Oakland, cartierul săracilor. Cuvântul însuşi e o expresie de slang [=argou], care înseamnă *a vorbi prostii.* [...]

Pe un leitmotiv simplu, alcătuit din acorduri de bas şi de percuţie, rapperii suprapun o vorbire ritmată extrem de precisă, ceea ce a constituit întotdeauna particularitatea marcantă a acestui stil muzical. Din punct de vedere al conţinutului, piesele rap vorbesc despre condiţiile de viaţă şi despre nevoile populaţiei de culoare dezavantajate. Prin ele, vorbirea de zi cu zi e ridicată la nivel de litanie poetică, nebună. Ca urmare, limbajul folosit e plin de obscenităţi, ambiguităţi şi grosolănii transpuse într-o formă liric-artistică.[...]

Textele cântecelor rap vorbesc în primul rând despre sex şi bani. Ele constituie imnuri de laudă narcisiste aduse propriei măreţii şi amintind de provocarea adversarilor. De fapt, poza încrezută a rap-ului este expresia disperării şi a furiei provocate de starea de fapt din cartierele sărăcăcioase."[92]

Avem aici în rap încă un gen muzical despre care sunt puţini cei care îi ştiu originile şi sensurile. Se poate vedea că ghetoul a dar naştere la mai multe genuri muzicale care acum pot să fie văzute de zeci de milioane de telespectatori pe canale cum este MTV sau Atomic (în România).

Ceea ce trebuie să facem conştient pe cititor este că în nici un fel nu este menirea acestei cărţi să ajungă să diabolizeze muzica uşoară de azi. În nici un fel. Dar la fel de bine nu putem să fim unii care să fim ignoranţi ce muzică se ascultă şi este în vogă în zilele noastre. Aceasta fiindcă după cum spunea Leon Daudet: *iubesc naivitatea dar nu la bărboşi,* adică trebuie să fim înţelepţi şi nu trebuie să fim unii care să credem orice se vehiculează la televizor sau la radio.

---

[90] Andrei Drăgulinescu, *Dependenţa în cultura şi civilizaţia morţii* (Bucureşti, 2008) p. 161-162.

[91] A se vedea Ion Gagim, *Omul în faţa muzicii* (Bălţi, 2000).

[92] Andrei Drăgulinescu, *Dependenţa în cultura şi civilizaţia morţii* (Bucureşti, 2008) p. 163-164.

Între aceste genuri de muzică de subcultură se înscrie şi muzica tehno ce a apărut la începutul anilor ’90. Muzica tehno se poate spune că aducea mulţimile de tineri în stări de delir muzical. „Începutul tuturor formelor de techno l-a făcut formaţia *Kraftwerk*”116, înfiinţată în 1968 de patru studenţi germani de la Conservatorul din Düsseldorf. „De la început, scopul lor a fost de a crea o muzică exclusiv electronică. [...] În piesele lor se puteau distinge [încă de la primul lor album] trăsăturile tipice muzicii techno de astăzi: un ritm hipnotic, monoton, ecouri nesfârşite şi din nou ritm.”[93]

Este evident prin urmare că muzica tehno este una a ajuns să îşi propună pe îl arunce pe ascultător sau pe dansator ca într-un fel de transă şamanică în care totul este numai extaz. Este foarte adevărat că se poate vorbii de o stare de *extaz muzical* însă trebuie să fim conştienţi dacă acest extaz ne duce spre îngeri sau demoni. „Techno-trance este un fenomen cultural care de fapt a existat dintotdeauna sau, cel puţin, de când oamenii au început să danseze. **Dansau până cădeau în transă** [subl.ns.], pătrunzând astfel într-un nou univers. În acest moment intervine techno-trance. E vorba de o monotonie perfectă care, în timp, îşi creează o viaţă proprie, **hipnotică**. Ritmul constant al acestei muzici îl atrage pe dansator încetul cu încetul în vraja lui, până când îl înghite. De fapt, techno-trance contravine tuturor regulilor muzicii, căci în mod normal în timpul realizării compoziţiei se evită monotonia. Dar pe ringul de dans sunt valabile alte legi. [...] Piesele cele mai monotone sunt cele mai de succes, pentru că ele îl catapultează pe ascultător cel mai repede într-o altă dimensiune – a dansului. [...] *Techno-trance* – explică membrii formaţiei *The Orb – este new age transpus în ritmuri de dans, pentru că această muzică are un fond spiritual de-a dreptul mistic [ocult – n.n* alte legi. [...] Piesele cele mai monotone sunt cele mai de succes, pentru că ele îl catapultează pe ascultător cel mai repede într-o altă dimensiune – a dansului. [...] *Techno-trance* – explică membrii formaţiei *The Orb – este new age transpus în ritmuri de dans, pentru că această muzică are un fond spiritual de-a dreptul mistic [ocult – n.n.]*.”[94]

Tinerii sunt în căutare de extaz şi fiindcă sunt superficiali nu îl găsesc în religie şi credinţă. Aşa se face că ei ajung să îl caute mai ales în muzică. Se poate vedea foarte bine o paralelă dintre

- dansul şamanic
- şi dansul din discotecile anilor ‘70 şi ’80.

Nevoia de extaz ca ieşire din lumea cotidiană poate să fie văzută şi în muzica tehno. „Caracteristica acustică cea mai evidentă a unei piese *techno* este rapiditatea ei panicată. Melodia se retrage în spatele ritmului febril impus de toba principală care oferă dansatorilor până la două sute sau [...] chiar trei sute de bătăi pe minut. Forma e cea împinsă în primul plan, în locul conţinutului. [...] Tempo-ul nebunesc al dansului nu oferă nici un progres spaţial. Dansatorii bat din picioare pe loc în cel mai deplin sens al expresiei. Şi chiar şi această mişcare pare îngheţată de orgile de lumini. [...] Această aparentă *îngheţare* a mişcării este o consecinţă logică a... accelerării ei, ca şi în cazul iluziei optice oferite de o roată care la o anumită viteză pare a fi nemişcată. Ea constituie şi **o metaforă a modului nostru de viaţă agitat, pentru că panica şi nevoia de timp ne guvernează întreaga existenţă** [subl.ns.].”[95]

Ceea se poate spune că este menirea muzicii este una îngerească. De ce? Fiindcă muzica este menită

- să ne liniştească,
- să ne calmeze,
- să ne înalţe
- şi să ne armonizeze interior.

Acest lucru este propriu îngerilor din cer. Ori trebuie să fim realişti, în mai multe genuri din muzica uşoară a timpurilor noastre aceste frumoase şi nobile sentimente sunt departe de a fi prezente.

Să nu fie această întoarcere pe dos a muzicii uşoare modern mai mult o lucrare de inspiraţie demonică? Vom vedea că parţial acest lucru este adevărat. Aceasta fiindcă după cum am spus demonii pot nu numai să inspire gânduri rele dar la de bine şi o muzică

- rebelă,
- stringentă,
- turbată,
- nerozească
- şi nebunească.

---

[93] Andrei Drăgulinescu, *Dependenţa în cultura şi civilizaţia morţii* (Bucureşti, 2008) p. 164-165.

[94] Falko Blask, Michael Fuchs-Gamböck, *Techno. O generaţie în extaz*, Editura Polirom, Iaşi, 1998 apud Andrei Drăgulinescu, *Dependenţa în cultura şi civilizaţia morţii* (Bucureşti, 2008) p. 165-166.

[95] Idem pp. 165-166.

Acest lucru l-am mai spus dar trebuie să fim cu toţii la aceiaşi pagină şi să ştim care este sensul adevărat al muzicii pentru a nu fi înşelaţi. „*Techno* este unul dintre principalii factori de integrare pentru tânăra generaţie, aşa după cum o demonstrează într-un mod de-a dreptul impresionant participarea la o petrecere *rave*. Acolo nimeni nu e privit de sus sau judecat după aspectul exterior. Nimeni nu se simte inhibat în mijlocul mulţimii. Dimpotrivă, oricine este primit în cercul participanţilor. Decisive sunt dansul în comun şi **transa colectivă** ce rezultă de aici. La chefurile rave se dansează exclusiv în grup şi nu există niciodată perechi. Prevalează sentimentul colectiv, marea experienţă a comunităţii. Pe muzică techno dansează mai mult cei ce nu ştiu de fapt cum să se mişte. Ei bat haotic din picioare, îşi aruncă braţele necontrolat în aer şi dau nervos din cap. Unul dintre motive ar putea fi de fapt ritmul nebunesc al muzicii. În aceste condiţii, e practic imposibil doar să te legeni uşor."[96]

Sub auspiciile muzicii nebuneşti de origine demonică pe care mai mulţi tineri o ascultă trebuie să ştim că apar în tinerii de azi trei lucruri:

- nevoia de sex,
- nevoia de alcool
- şi nevoia de droguri.

Muzica din discoteci sau mai nou din cluburi merge foarte bine la beţie sau când eşti dogat. Cum se face că beţivii şi drogaţii au o muzică a lor pe care numai ei o iubesc? Aceasta fiindcă după cum am spus demonii sunt cei care îi ţin sub control şi prin muzică. Odată ce ai fost sedus de o muzică ajungi să fi cub control. Sunt mai mulţi care vor să iese de sub controlul unor muzici degradante şi simt că nu pot. De ce? Fiindcă odată ce te-ai apucat să asculţi muzică de inspiraţie demonică ei bine dai drept demnilor să intre în tine şi în viaţa ta. „Perspectivele tinerilor s-au modificat drastic sub influenţa muzicii *techno* şi a chefurilor *rave*. În locul drogurilor mai „slabe" cum ar fi haşişul, marijuana sau alcoolul [...], astăzi se consumă droguri euforizante performante, dar nocive – *speed, ecstasy* şi *cocaină*."[97]

O muzică ce place celor care se droghează şi se îmbată prin cluburile de noapte în nici un fel nu este o muzică creştin ortodoxă sau la fel de bine o muzică îngerească. De ce? Fiindcă nu trebuie să confundăm lucrurile: Dumnezeu şi Mamona nu au nimic în comun. Este clar că un comportament

- agresiv,
- violent
- şi rebel fără cauză

cere şi o muzică pe măsură.

Ei bine acest lucru este oferit cu mare bucurie de mai mulţi aşa zişi compozitori sau DJ care şi ei sunt persoane cu o moralitate şi un comportament reprobabil. „În 1993, [...] un bărbat de 39 de ani din oraşul englezesc Richmond a făcut dovada că **techno poate ucide chiar şi fără consum de ecstasy** [subl.ns.]. Stimulatorul cardiac al acestui bărbat plecat să-şi caute fiica într-un club techno s-a oprit subit din cauza zgomotului puternic de acolo. Dar şi la consumatorii de ecstasy se observă adesea tulburări de ritm cardiac şi de circulaţie, [accentuate de] **stresul fizic declanşat de maratonul nebunesc din ringul de dans** [subl.ns.]."[98]

Ceea ce se poate vedea este că *muzicile de succes* din zilele noastre sunt unele care ajung să elaboreze adevărate ideologii care sunt proiectate în modul de viaţă. Aceste ideologii trebuie să ştim că de cele mai multe sunt reprobabile şi sunt un fel de ieşire de subculturii şi a ghetoului pe marile scene ale lumii. Cei mai mulţi cred că aceste ideologii sunt de fapt un drept al oricui. „**Filosofia de viaţă a raverilor** este etichetată adesea, pe drept cuvânt, şi prin expresia ***hedonism pur*. Principiul plăcerii ca scop în sine este singura lor dogmă**."[99]

Ideologiile muzicii rock sau a altor muzici uşoare sunt de cele mai multe simple şi care merg împotriva normelor religioase ale lumii din jur:

- dreptul la rebeliune,
- hedonismul,
- a îţi urma până la capăt extazul propriu,
- viaţa redusă la primitivism,
- a te lăsa pradă instinctelor etc.

---

[96] Ibidem p. 167.
[97] Ibidem p. 167.
[98] Ibidem p. 168.
[99] Falko Blask, Michael Fuchs-Gamböck, *Techno. O generaţie în extaz*, Editura Polirom, Iaşi, 1998 apud Andrei Drăgulinescu, *Dependenţa în cultura şi civilizaţia morţii* (Bucureşti, 2008) p. 168.

Toate acestea şi multe altele sunt prezente ca adevărate filosofii ale muzicii rock, punk şi a altor muzici uşoare din timpurile noastre. La fel de bine trebuie să remarcăm că şi un om cum a fost Adolf Hitler şi-a lăsat amprenta sa asupra muzicii: „de secole, politicienii şi conducătorii de stat au folosit puterea muzicii pentru a influenţa inimile oamenilor. În ce mod? Prin intermediul imnurilor naţionale şi al cântecelor patriotice. Astfel, Hitler şi naziştii au folosit imnul *Deutschland, Deutschland über alles (Germania, Germania deasupra tuturor)* pentru a conduce masele pe drumul uciderii şi al distrugerii. [...] În vremurile noastre moderne, muzica joacă un rol din ce în ce mai insistent în viaţa de zi cu zi. De-a lungul ultimelor decenii, a apărut o vastă industrie mondială, producând în fiecare an sute de milioane de discuri şi casete. În timp ce cu o sută de ani în urmă singura formă de expunere la muzică era prin ascultarea sau participarea activă în cadrul unor performanţe live, iar acest fapt nu se întâmpla frecvent, astăzi ascultarea muzicii a devenit o experienţă zilnică."[100]

Un cântăreţ bisericesc discuta cu preotul său paroh.

- Și ce mai faceți părinte?
- Încerc să îmi găsesc pacea sufletească.
- Și o găsiți?
- De multe ori nu.
- De ce?
- Este ca şi cum când sunt la biserică sunt în linişte şi imediat ce ies de aici intru într-o altă lume a zgomotului şi angoasei.
- Şi liniştea fuge?
- Da.
- Înțeleg.
- Mă bucur.
- Părinte că tot suntem aici.
- Da?
- Voiam să vă întreb.
- Ce?
- Ascultă Dumnezeu muzica noastră din biserică?
- O ascultă.
- De unde știm aceasta?
- Dumnezeu ascultă muzica noastră din biserică dar întrebarea este alta.
- Care?
- Dacă o și primește.
- În ce sens.
- Nu este destul numai să îi cânți lui Dumnezeu în biserică.
- Nu?
- Nu.
- Dar ce mai este nevoie?
- Să îi cânți lui Dumnezeu cu vrednicie.
- Nu știam.
- Vezi sunt mai mulți la care le place muzica bisericească.
- Așa este.
- Dar pentru ei această muzică nu are o valoare duhovnicească.
- De ce?
- Este pentru ei mai mult ca și cum ai asculta muzică de operă.
- Înțeleg.
- Pentru ca muzica să fie primită de Dumnezeu trebuie să iese din inimă.
- Deci trebuie să cântăm în biserică cu toată inima?
- Da.
- Sunt de acord.
- Foarte bine.
- Dar părinte avem vreo mărturie că Dumnezeu primeşte cântarea noastră din biserică?
- Da.

[100] *Music – Can It Be a Threat?*, 1983 apud Andrei Drăgulinescu, *Dependența în cultura și civilizația morții* (București, 2008) p. 170.

- Care?
- Era pe muntele Sinai unde se săvârşea liturghia.
- Muntele Sinai?
- Da.
- Unde Moise a primit tablele legii?
- Da.
- Şi?
- Era de Rusalii şi mai mulţi monahi creştin ortodocşi s-au adunat la liturghie.
- Pe muntele Sinai?
- Da.
- Şi ce a urmat?
- Preotul a ajuns să spună: „Cântare de biruinţă, cântând…", când de odată ce să vezi.
- Ce?
- S-a auzit un vuiet la care au răspuns toţi munţii cu un sunet şi un vuiet strigând: „Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot!".
- Aşa din senin?
- Da.
- Păi şi cine a fost acel vuie?
- Asta au voit şi călugări adunaţi pe Sinai să afle.
- Şi au reuşit?
- Au dedus că poate să fie numai un singur lucru.
- Care?
- Îngerii.
- Îngerii?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă demoni nu cântă cântarea de laudă lui Dumnezeu.
- Asta aşa este.
- Vuietul şi sunetul acesta s-au menţinut pentru o jumătate de oră.
- Şi venea de la îngeri?
- Da.
- Şi l-au auzit toţi călugării?
- Nu.
- Dar cine?
- Nu au auzit însă toţi, ci cei care aveau urechi să asculte imnul îngerilor.
- Minunat.
- Este.
- Este o mărturie cât se poate de folositoare.
- De ce?
- Fiindcă ne spune că muzica bisericească este ascultată în cer.
- Este o formă de jertfă vocală.
- Aşa este.
- Părinte să ştiţi că mi-a fost de folos acest dialog.
- Da?
- Da.
- Mă bucur.
- Eu de multe ori credeam că cânt numai pentru oamenii din biserică.
- Nu este adevărat.
- Acum îmi dau seama că la fel de bine cânt şi pentru Dumnezeu.
- Mai ales pentru Dumnezeu.
- Vă mulţumesc pentru cuvinte.
- Pentru nimic.[101]

---

[101] Limonariul cel Vechi, Evkratas Ioannis şi Sofronie Sofistul, Sot. Shinas, Volos, 1953) *Minuni şi descoperiri din timpul sfintei liturghii* (Egumenita Galaţi, 2010) p. 60.

Avem mai sus încă o mărturie că una este muzica creştin ortodoxă şi alta este muzica profană pe care mai multă lume din zilele noastre o ascultă. Ceea ce trebuie să ştim că fiindcă este sunet şi este mult mai aproape de lumea duhurilor muzica poate să influenţeze psihicul şi starea noastră sufletească. Acest lucru a putut să fie văzut dintr-un experiment din California în Statele Unite ale Americii: „în Vallejo, California, a început să se folosească muzica clasică în locurile publice care constituiau locuri de întâlnire pentru comercianţii şi utilizatorii de droguri (de ex. staţiile de autobuz) ca să descurajeze atât comerţul cu droguri, cât şi criminalitatea. Rezultatul a fost o reducere cu 15% a criminalităţii, realizată cu o investiţie de numai 100 $. Oraşe mai mari, cum ar fi New York City, folosesc de asemenea această idee. Un tânăr de culoare declara că nu poate suferi această muzică. În mod evident, muzica modernă care promovează drogurile, sexul şi crimele are un mare efect în sporirea acestora."[102]

CAPITOLUL 5

ŞI TOTUŞI ŞI ERETICII AU MUZICA LOR: MUZICĂ ÎNGEREASCĂ SAU MUZICĂ DEMONICĂ?

Ceea ce cu toţii ştim este că creştinismul din nefericire este divizat. Sunt mai multe confesiuni şi secte creştine care există şi care nu numai că îşi afirmă identitatea ci la fel de bine pretind că sunt adevărata Biserică a lui Hristos. Toate aceste confesiuni şi secte creştin au ajuns de şi-au creat muzica lor. În acest sens se poate vedea că există

- o muzică catolică,
- o muzică luterană,
- o muzică anglicană
- şi o muzică a sectanţilor.

De ce se folosesc toate aceste confesiuni secte creştine neortodoxe de muzică? Aceasta fiindcă trebuie să ştim că muzica poate la fel de bine să fie o metodă de a câştiga mai mulţi adepţi şi aderenţi. Dacă la o sectă muzica este bună evident că vor fi mai mulţi oameni superficiali care vor ajunge la concluzia că numai ceva care vine de la Dumnezeu poate crea o muzică atât de frumoasă. De aici la ajunge să treci la sectă este numai un pas.

Este clar că ereticii se folosesc de muzică pentru a atrage pe cât mai mulţi la secta sau confesiunea lor. Este ca şi cum în muzica creştin ortodoxă este la fel ca în modele muzicale ale lumii:

- dacă nu îţi place jazz-ul poţi asculta blues,
- dacă nu îţi place blues-ul poţi asculta rock,
- dacă nu îţi place rockul poţi asculta pop etc.

Toate aceste lucruri sunt unele care trebuie să ştim că pe noi creştinii ortodocşi nu pot să ne lase indiferenţi. Aceasta fiindcă sunt mai multe mari capodopere muzicale care sunt de origine eretică. Bach, Mozart, Beethoven sau Handel cu toţii au fost eretici şi au compus şi muzică religioasă. Însă muzica lor deşi era religioasă trebuie să ştim că nu are nici o valoare spirituală (duhovnicească) şi numai o valoare pur artistică. De ce? Fiindcă trebuie să fim conştienţi că nu trebuie să amestecăm muzica.[103]

Prin urmare ceea ce trebuie să ştim că este că muzica nu este destul să fie plăcută ea trebuie să fie făcută şi într-un duh creştin ortodox pentru a putea să îşi atingă scopul. Muzica eretică evident că este şi ea o muzică plăcută însă ceea ce se poate vedea este că ea ne scoate de pe orbita creştin ortodoxă. Acest lucru nu se poate să ne lase indiferenţi.

Nu ai cum să fii creştin ortodox şi să ajungi să te rogi pe o muzică eretică. Aceasta fiindcă nu este firesc şi nici normal. Tradiţia creştin ortodoxă este bine definită şi trebuie să fim

- fideli
- şi loiali

ei.

Este pentru mai mulţi un lucru greu de crezut că demonii ajuns să se manifeste prin muzică. În rândurile de mai sus credem că am explicat foarte bine acest lucru. Aceasta fiindcă demonii trebuie să ştim că pentru a ajunge să seducă şi să sucească minţile la cât mai mult:

- inspiră,
- sugerează
- şi manipulează

chiar şi pe marii compozitori de muzică.

---

102 *Classical music used to try to reduce crime, reduced 15% in Vallejo Ca.*, în: *Fox Facts*, 30.12.2000.
103 A se vedea Own Coggins, *Mysticism, ritual and religion in drone metal* (New York, 2018).

Sunt mai mulți care au vorbit de un aşa numit *demonism* în muzica lui Beethoven. Nu ştim dacă muzica lui Beethoven a fost sau nu demonică însă ceea ce am devenit conştienți este că demonii au şi ei muzica lor în această lume. După cum am spus o privire la muzica rock heavy metal sau death heavy metal este cât se poate de concludentă în cele din urmă. **„**De ce au ales muzica rock?

Răspunsul la această întrebare este foarte simplu. Pentru că rădăcinile ei se găsesc în satanism. Exagerăm!? Nu. Trebuie să spunem că muzica aceasta nu este atât de nouă pe cât credem noi. A apărut după al doilea război mondial, dar originea ei este în Africa, America de Sud şi India unde există ceremonii de adorare a Satanei.

Să nu uităm că în 1619 când vânzătorii de sclavi au adus în America primii robi nu au adus numai „oameni de vânzare", cum am putea crede, ci şi obiceiurile lor, şi mai ales muzica lor. O muzică care n-a fost altceva decât fragmente din repertoriul local cu superstițiile, convingerile şi obiceiurile popoarelor necivilizate. O muzică ceremonială a popoarelor africane primitive. Prin ea „magii", adică preoții idolilor chemau spiritele necurate, adică pe demoni. Nu este întâmplător că într-un interviu John Lennon, membru al formației Beatles a spus: „Cel mai bun rock'n'roll este primitiv. Sunetul lui a venit din junglă"!! (revista „Rolling Stone" 07.01.1971)."[104]

Este cât se poate de clar că un anumit gen de muzică sau mai bine spus mai multe tipuri de muzică sunt unele care îi atrag pe demoni şi la fel de bine demonii pot ajunge să îi inspire pe compozitori să scrie muzică de succes. După cum am spus acest gen de muzică ajunge să fie cunoscută după rezultatele ei.

„Muzicologul Robert Lady scrie că „structura muzicii rock se întâlneşte în ritmurile de dans ale triburilor primitive". Şi de unde vin aceste ritmuri? Din ceremonii voodoo! Merită să vorbim puțin despre voodoo. Revista "ΡΟΜΑΝΤΣΟ" (11.07.1989) scrie: „Cei mai mulți dintre noi am cunoscut voodoo-ul în sălile de cinematograf prin filmele de groază. Cuvântul voodoo exprimă magia neagră în forma ei cea mai rea. În multe filme de groază vedem faze de voodoo, cu sacrificii de oameni, ceremonii în cimitire, la miezul nopții şi orgii sexuale. Astăzi când magia şi ocultismul sunt iarăşi în actualitate este interesant să vedem analitic tema.

Cu două sute de ani înainte, mii de negri din Africa de Vest au fost aduşi în Haiti, ca sclavi, ca să lucreze în plantațiile imense ale insulei. În noua lor patrie au început să practice religia strămoşilor, voodoo-ul. Cuvântul voodoo provine din cuvântul „vaundoun" care înseamnă spirite. Practicantul voodoo-ului cheamă spiritele sa-l ajute în orice vrea. Dar trebuie să facă şi un sacrificiu. Cel mai important este să ştii ce trebuie să fie sacrificat, pentru că spiritele au plăcerile lor. Se spune ca exista spirite care cer sacrificii de oameni.

Ceremonia începe cu sunetele africane ale tobelor, la început încet încet şi apoi din ce în ce mai repede. Totodată credincioşii dansează fără oprire, cu pasiune. Când intensitatea ajunge la culme, credincioşii cad în extaz şi după aceea sunt "posedați" de spirite. Cei „ocupați" de spiritul focului umblă pe cărbuni aprinşi sau pun foc în gura lor fără să pățească nimic. Alții sunt ocupați de alte spirite. Există ocazii în care preotul, ca să ajute posedarea de către spirit a trupului, dă credincioşilor alcool, droguri şi piper roşu. De obicei aceste ceremonii se termină cu jertfe omeneşti, unde se bea sânge şi se mănâncă carnea celor jertfiți. Şi astăzi există țărani în Haiti care au afirmat că au luat parte la aceste ceremonii". Acum înțelegem de ce muzica rock este potrivită pentru planurile lor."[105]

Se poate vedea cât de departe pot merge lucrurile cu muzica rock şi mai multe sub-genuri ale ei. Ei bine este un lucru pe care trebuie să ştim că ne poate fi de mare folos.

Ceea ce trebuie să ştim este că demonii nu iubesc muzica creştin ortodoxă. Pentru acest lucru ajung să vină cu noi genuri muzicale care să fie pe gustul ereticilor. Pentru demoni trebuie să ştim că acest lucru este o pocire a muzicii sfinte creştin ortodoxe.

Demonii se bucură când pot

- să pocească,
- să sucească,
- să scrântească,
- să caricaturizeze
- şi să devieze

muzica creştin ortodoxă.[106]

Când vorbim de muzica ereticilor ceea ce trebuie să ştim este că în nici un fel nu putem să învinovățim muzica pentru ceea ce fac ereticii. Dacă un tren merge pe calea ferată şi ajunge să fie deraiat de la drumul său de

[104] https://marturieathonita.ro/satanismul-din-muzica-rock/ (accesat pe 20.01.2022).
[105] Idem.
[106] A se vedea Justin Owen Andrews, *The handmaiden of gnosis: music in esoteric societies* (Louisiana, 2018).

infractori acest lucru nu este vina trenului. Nici nu are cum să fie fiindcă trenul ştim că este unul care nu are conştiinţă de sine. „Aruncarea voită în uitare a lucrărilor Sfântului Duh prin sfinţii melozi, melurgi şi imnografi şi ridicarea în slăvi a compozitorilor inspiraţi de duhurile căzute e o pierdere uriaşă în iconomia mântuirii oamenilor, o pată pe obrazul Bisericii, lăsată în vrie duhovnicească şi-n ubicua nepăsare a veacului post-nihilist. Părintele Justin Pârvu pomenea cu lacrimi de evlavie zilele în care cântările Sfinţilor nemţeni încă străluceau în auzul Ascultătorului Ceresc, şi deplângea invazia compozitorilor laici promovaţi de comunişti."[107]

Ceea ce mai are loc cu muzica bisericească creştin ortodoxă este că sunt foarte mulţi care nu o iau în serios şi pentru aceasta ajung să o tergiverseze. Sunt mai mulţi care sunt cât se poate de

- permisivi,
- superficiali
- şi nepăsători

când vine vorba de muzica bisericească. Ei sunt unii care susţin că de fapt muzica creştin ortodox este şi ea o muzică între alte muzici şi prin urmare nu necesită multă atenţie. Aşa se face că sunt uni care nu pot face diferenţa dintre o muzică creştin ortodoxă autentică şi muzica sectară. „Tempoul grăbit al cântărilor reflectă lipsa Păcii lui Hristos (din care se nasc simţiri tihnite şi adâncite înţelept în bucuria Duhului). Ba, mai mult, rapiditatea aceasta arată de fapt lipsa totală de rugăciune, fiindcă nu poate inima să se roage cu tihnă şi intensitate, iar gura să meargă ca moara. În egală măsură, tărăgănarea cântărilor numai pentru a detensiona energia entropică aferentă ascezei nu poate fi bineplăcut lui Dumnezeu. Lungimea cântărilor, fie a polieleelor, fie a mathimilor, irmoaselor calofonice şi în genere a cântărilor papadice, a fost cu înţelepciune şi după necesitate rânduită astfel de către Sfinţi, pentru înlesnirea rugăciunii "Doamne Iisuse", iar nu pentru căderea în extaze sau plictiseli."[108]

Ceea ce trebuie să ne dăm seama este că deşi nouă poate să ne placă un anumit gen religios de muzică acest lucru nu înseamnă că el este şi pe placul lui Dumnezeu. Trebuie să fim mai atenţi cu genul de muzică ce este şi pe placul lui Dumnezeu fiindcă acest lucru este foarte important. Vrea Dumnezeu ca noi creştini să fim divizaţi şi separaţi? Fără doar şi poate că nu. Totuşi aceste diviziuni în creştinism au venit şi cu muzicile lui proprii şi toţi susţin că aceste muzici sunt pe placul lui Dumnezeu. Să fie chiar aşa? Adevărul este că nu.

„Înţelegerea ortodoxă modernă asupra Timpului – pânza muzicii – este un subiect ce merită atenţia unui Sinod Sobornicesc. Fiindcă un alt unghi al …temporalului este că toate cântările, indiferent de stil sau gen, sunt cântate în acelaşi ritm grăbit şi fluturat, din care se aude fiecare unitate de timp ca şi când ar fi de sine stătătoare, iar nu parte dintr-o linie melodică, într-o uniformizare sinonimă cu cea operată la nivel ecumenist-relativist, unde toate credinţele sunt totuna, ceea ce reflectă mentalitatea erei atomice în care unitatea organică dintre elemente, fiind lipsită de viziune transcendentă, se dezintegrează. Cu alte cuvinte, credincioşii nu mai percep rugăciunea ca un tot unitar, ca o curgere de ape vii către Izvorul Vieţii. Fragmentarea în părţi mici lipsite de sens se găseşte şi la nivelul limbajului, silabele fiind egale între ele, de multe ori ne mai percepându-se nici măcar limba în care se cântă. Fenomenul îşi are originea în Marea Schismă, de când au început să se împartă şi armonicele sunetului, altminteri audibile duhovniceşte şi intern, în sunete audibile exclusiv cu urechea de carne, armonia de acest tip fiind nu inferioară, ci inversă celei de tip duhovnicesc. Evident, acest conexiuni dintre dogmă şi practica efectivă sunt studiate în orice muzică de rit din lume, şi susţinerea arhierească a psalţilor cu experienţă întru Predania bizantină ar transforma această cădere liberă într-o mişcare de renaştere duhovnicească şi culturală de mare succes."[109]

Erezia trebuie să ştim că nu afectează frumuseţea muzicii ci mai mult mesajul ei. Ei bine demonii sunt unii care ştim că nu suportă muzica bisericească fiindcă ea este frumoasă. Totuşi demonii sunt unii care fac un compromis şi acceptă ca pe muzică frumoasă să fie introduse mai multe erezii. Aceasta fiindcă în acest mod ei speră ca să atragă cât mai mulţi la o înţelegere deformată a lui Hristos şi a Bisericii Sale. „Interpretarea melodiilor, în mănăstiri, a înlocuit până şi ideea de participarea sufletească vie, care este cerinţa fundamentală a oricărui act creştin, cu formalismul mort. Or, viaţa sau moartea sufletului se arată prin cântare: fie prin neparticiparea afectivă (majoritatea mănăstirilor concep - în mod eretic - astfel a fi smerenia sau lepădarea de sine: ca un soi de depersonalizare de tip Meditaţie Transcendentală), fie prin desfrânarea interpretativă (aceasta aparţine mai ales psalţilor cărora propria măiestrie-de reală valoare artistică - nu li se pare că trebuie totodată subordonată şi strunită prin ghidări de ordin teologic)."[110]

---

[107] https://manastirea.petru-voda.ro/2017/09/21/doua-erezii-propagate-prin-artele-post-comuniste-ale-bisericii/ (accesat pe 15.02.2023).
[108] Idem.
[109] Ibidem.
[110] Ibidem.

Este bine prin urmare să ştim că putem să ascultăm o muzică eretică însă ea nu este folositoare şi nici nu ne ajută duhovniceşte. Aceasta fiindcă muzica religioasă trebuie să fie inspirată de Duhul Sfânt şi de îngerii lui Dumnezeu pentru a fi considerată validă. „Lipsa de nuanţe muzicale reflectă nu smerenia, nici bărbăţia, nici stăpânirea de sine, ci lipsa de dimensiune a trăirii, ba chiar lipsa trăirii (adică împietrirea). În Evanghelie Mântuitorul nu grăieşte toate propoziţiile cu acelaşi ton. Dacă creştinul nu mai cântă, ci execută, ce poate el să nădăjduiască de la Muzica Veşniciei? Ornamentele (podoabele melodiilor) sunt complet eliminate din zisa execuţie, rezultând o cântare edulcorată, emasculată şi ireală care nu mărturiseşte nici Crucea, nici Învierea, nici Darurile Duhului, ci, atunci când e totuşi măiestru realizată, drogheează cu o pace falsă, cum fac Mesele medievale ale apusului. Austeritatea unei interpretări poate face trimitere la curăția conceptelor pe care le poetizează, însă lacrimile vin din trăirea plenară a înțelegerii lor, iar nu din vreo voluptate studiată, și tocmai de aceea ornamentele psaltice sunt expresii fireşti ale unor stări harice. Efortul de a cânta fad ar fi, din această perspectivă, un păcat împotriva Duhului Sfânt, Cel alungat. Din păcate piaţa abundă de înregistrări (cu monahi şi monahii) care, necenzurate de o ureche atentă a unor Arhierei în cunoştinţă de cauză, vatămă aproape ireparabil gustul şi aşa distrus de perioada comunistă în care psaltica nu a mai răsunat. Iar dintre psalţii care nu suferă de aceste maladii, unii se limitează la imitarea strictă a unei unice interpretări ridicate la nivel de idol, rigidizând însăşi dogma şi vioiciunea lucrării ei prin muzică, şi uitând că libertatea în Hristos nu descurajează frumuseţea şi unicitatea fiecărei inimi ce o trăieşte, ci ea e glasul prin care se preaslăveşte existenţa acestei libertăţi."[111]

Prin muzica eretică ce de cele mai multe ori este destul de atractivă demonii, ei speră să ne despartă de Hristos şi să ne unim cu ei prin erezii. Aceasta fiindcă este evident că pentru demoni tot ceea ce este legat de Hristos – şi chiar şi muzica creştin ortodoxă – este de urât şi dispreţuit. Iată de ce muzica eretică:

- seduce,
- atrage,
- corupe
- şi înşeală.

Se poate vedea şi aici vechea lucrare a demonilor care ştim că fac tot ceea ce pot să ne rupă de Hristos şi Biserica Lui. „Cel mai mare măiestru al artei psaltice, dar care n-are Duhul, e mai mic decât ultimul călugăr care se roagă din inimă şi cântă fals; dar cel mai mic psalt care cântă cu evlavie e mai mare decât cel mai mare călugăr nevoitor care are impresia că se roagă în timp ce huleşte Frumosul. Criteriul unic de apreciere a rugăciunii cântate este prezenţa sau absenţa Duhului Sfânt, iar nu trăsăturile ei exterioare, frumoase sau nu. Preocupat să devină, iar nu să fie, trăind deci egocentric, iar nu hristocentric, psaltul se ocupă exclusiv de trupul cântării lui, iar călugărul – de duhul cu care cântă pe dinăuntru, ambii uitând că această realitate este provocarea la care suntem chemaţi ca să le împlinim pe amândouă. Erminia şi praxisul creştine arată că şi desăvârşirea realităţii perceptibile aici, în umbră şi oglindă, e minunată, dar mai minunată e realitatea-prototip, cea veşnică, împărăţia cerurilor. Dacă psaltul este în Duh, desăvârşirea Duhului spală nedesăvârşirea trupului muzical şi meta-muzical. Dacă e în vreun duh rău, nedesăvârşirea duhului aceluia potenţează toate nedesăvârşirile trupeşti şi sufleteşti ale cântării psaltului."[112]

Se poate vedea din textul de mai sus – care aparţine călugărilor de la Mănăstire Petru Vodă din România – că şi psalţii şi cântăreţii din ortodoxie pot să cânte sub influenţa duhurilor rele. Ei bine la fel se poate spune că marii compozitori de muzică creştină pot să fie seduşi de demoni să creadă că cine ştie ce mare capodoperă compun când de fac muzica loc nu depăşeşte valoarea muzicii clasice sau muzicii de operă. „Structura creştină e clară: în ierarhia valorilor sale, ceea ce e mai mare înglobând ce e mai mic, fiecare treaptă e mijlocitoare între ce e mai sus şi ce e mai jos de ea, iar deasupra celei mai de sus trepte este ceea ce nu mai poate fi cuprins în cuvinte, liniştea Cuvântului, plinirea cuvântării, preaplinul simplităţii, cununa a tot ce e complex, iar în termeni muzicali ar fi: irmologicul = propovăduirea, stihiraricul = tâlcuirea, papadicul = teologhisirea, teriremul = contemplarea Treimii, isonul = concentrarea întru Nume, şi cântarea tăcută a inimii = sublimul apofatic. Frumuseţea mai nedeplină se cuprinde de cea mai deplină, până ce întreaga creaţie se experiază catafatic, iar apofaticul cuprinde toate acestea şi le depăşeşte nesfârşit, printr-un limbaj al lumii ce va să vie. Catafaticul este mărturisit prin Slujbele Bisericii. Apofaticul este sugerat de ele, dar mărturisit prin vieţuirea monahală autentică."[113]

Este evident că muzica creştină de azi nu poate în nici un fel nu poate să fie considerată una care este cu totul îngerească. Este clar că acolo unde există diviziune există şi demoni. Ei bine se poate vedea foarte clar că muzica creştină este divizată. Acest lucru oricărui om de bună credinţă trebuie să ne ridice semne de întrebare.

[111]Ibidem.
[112] Ibidem.
[113] Ibidem.

De ce? Fiindcă nu se poate să existe mai multe genuri de muzică ce este dedicată lui Hristos în cult. „Nu este adevăr fără frumuseţe, nici frumuseţe fără adevăr. Sfântul Maxim Cavsocalivitul şi Sfântul Grigorie Palamas cîntau unul la o strană, unul la cealaltă. Marele pustnic şi marele teolog al isihasmului n-au zis niciodată că arta e o redundanţă, ci o bucurie dăruită, ba chiar poruncită de Sus."[114] Prin urmare au fost sfinţi care au cântat şi s-au rugat pe muzica creştin ortodoxă. Acest lucru trebuie să fie încă o încredinţare că această muzică vine şi este plăcut de Duhul Sfânt.

La un preot duhovnic a venit un creştin ortodox.

- Părinte Doamne ajută.
- Doamne ajută.
- Mă puteţi primii şi pe mine?
- Da.
- Părinte am o mare nedumerire.
- Ce nedumerire fiul meu?
- De ce se cântă atât de mult la biserică?
- De ce se cântă?
- Da.
- În ce sens?
- Este foarte multă muzică în cultul Bisericii.
- Aşa este.
- Dar de ce?
- Uite tu ai fost copil?
- Da.
- Şi când nu puteai să dormi mama ta îţi cânta?
- Da.
- Vezi aşa este şi cu muzica din biserică.
- Adică?
- Noi cântăm în biserică fiindcă voim să Îl lăudăm pe Dumnezeu.
- Şi acest lucru poate să fie făcut prin cântare?
- Nu numai.
- Dar prin ce?
- Jertfa euharistică, uleiul din candele, fumul de tămâie, icoane etc.
- Deci muzica este numai unul dintre elemente?
- Da.
- Asta nu o ştiam.
- Şi mai este ceva.
- Ce? Muzica poate foarte mult să influenţeze sufletul.
- Cum?
- Dacă te rogi pe o muzică frumoasă te poţi ruga mai bine.
- Asta o simt şi eu.
- Şi atunci de ce eşti nedumerit?
- Fiindcă nu am discutat cu nimeni acest subiect.
- Bine că ai ajuns să îţi deschizi inima.
- Aşa este.
- Vezi?
- Şi mai este ceva părinte.
- Avem vreo mărturie că muzica noastră este plăcută lui Dumnezeu?
- Da.
- Care?
- De mai multe ori îngerii lui Dumnezeu s-au arătat în timpul cântărilor liturgice.
- Da?
- Da.
- Nu ştiam.
- Uite o să îţi spun o întâmplare în acest sens.

---

[114] Ibidem.

- Vă ascult.
- La o mănăstire a trăit o călugăriță pe nume Anastasia.
- Şi?
- Anastasia a suferit moarte martirică fiindcă a fost prinsă de nişte necredincioşi şi ucisă.
- Nu se poate.
- Ba da.
- Şi ce a urmat?
- La 40 de zile de la moarte lui martirică călugăriţele din mănăstirea Anastasiei cu toate cântau în biserică la slujbă.
- Frumos.
- Dumnezeu a deschis ochii la două dintre cele mai cucernice călugărițe din mănăstire.
- Care ce au văzut?
- În timp ce călugăriţele cântau ele au putut să vadă în centrul bisericii pe doi tineri luminoşi care o aveau în mijlocul lor pe Anastasia.
- Şi cine erau aceşti tineri luminoşi?
- Erau îngeri.
- Minunat.
- Imediat tinerii au scos o mantie din pietre preţioase și mărgăritare și au îmbrăcat-o ca pe o regină. După aceea, i-au pus pe cap o cunună, care avea și în față și în spate cruci și după ce i-au dat în mână un sceptru bătut cu pietre preţioase, au condus-o la Sfântul Jertfelnic.
- Frumos.
- În acest timp racla cu moaştele Anastasiei au început să tremure încet.
- O minune.
- Aşa este.
- Aceste moaşte s-au cutremurat timp de un an.
- Interesant.
- Aşa este.
- Deci au putut să fie văzuți îngeri în timpul liturghiei?
- Da.
- Bine de știut.
- Când toate călugăriţele cântau îngeri s-au arătat.
- Deci îngerii participă la slujbe împreună cu noi?
- Da.
- Asta chiar nu o ştiam.
- Da este un lucru tainic, mistic.
- Eu credeam că noi cântăm la biserică numai ca să ne îmbărbătăm.
- Muzica bisericească nu ar avea nici un sens dacă nu ar exista Dumnezeu.
- Sunt de acord.
- Muzica bisericească are menirea de a mângâia.
- De ce?
- Omul pe parcursul săptămânii trece prin mai multe greutăți.
- Aşa este.
- O muzică frumoasă la slujbele de duminică nu numai că îl relaxează dar la fel de bine îl şi linişte sc.
- Sufleteşte?
- Da.
- Părinte au aş vrea să cânt la strană.
- Ştii melodiile biserice şti?
- Nu dar vreau să le învăţ.
- Păi să le înveți.
- Deci pot venii la strană?
- Da.
- Ce mă bucur. [115]

[115]Materic, vol 2 și 3, Tsamis D.G., Frăţia Sfânta Macrina, Salonic, 1991-1992) apud *Minuni și descoperiri din timpul sfintei liturghii* (Egumenita Galați, 2010) p. 63.

Avem aici încă o mărturie că îngerii sunt prezenţi la sfintele slujbe şi ne ascultă cântările pe care le dedicăm lui Dumnezeu. Iată de ce trebuie să ştim că muzica creştin ortodoxă nu este o muzică între alte muzici ci o muzică ce ne face plăcuţi cerului şi lui Dumnezeu. „A exprima și a potența trăirea întru Duhul Sfânt este condiția sine qua non a artei creștine. Lipsa de har, lepădarea de acrivia dogmei, necunoașterea meșteșugului științei muzicale, sluțirea predaniei psaltice, și trufia falsei smerenii, se înmănunchează ivind o anti-artă, o artă antihristică. Cei ce percep lumea prin auzul duhovnicesc nu judecă după înfățișare, ci după conținutul teologic al ideii muzicale, mai precis după proveniența ideii teologhisitoare prin muzică. Așa cum arianismul e ilustrat în Psaltică prin pricesne (care prin versuri și melodii afirmă doar omenitatea lui Hristos), ecumenismul e auzit prin compoziții improvizatorice, văduvite cu totul de formulele muzicale revelate, și prin interpretările destructurante, adică cele cu atâtea atracții încât se desființează nu doar ethosul (care la noi oricum s-a distrus prin românire și temperare), dar până și ideea de structură a glasurilor. Grecii excelează în această practică decadentă și heterodoxă, un fel de wagnerianism interpretativ, la antipodul pietismului de tip apusean care tiranizează practica rusească de câteva sute de ani, sau spre deosebire de încrâncenarea în rit sec a zelului orb și presupus tradiționalist din țara noastră."[116]

Prin urmare ceea ce trebuie să fim conştienţi şi să ne dăm seama este că muzica eretică din creştinism are numai o valoare estetică sau mai bine spus artistică însă ea nu are nici o valoare

- duhovnicească,
- mistică
- sau cultică.

Aceasta fiindcă este bine să ştim că în ceea ce priveşte muzica cultică ortodoxia are un canon cât se poate de bine pus la punct. Iată de ce trebuie să fim unii care să ştim că nu orice creaţie în materie de muzică creştină are şi o valoare cultică. „Din punct de vedere al artei şi ştiinţei muzicale psaltice, problema principală este neortodoxia înţelegerii conceptelor muzicale, şi aplicarea de sensuri eretice la obiecte ale revelaţiei. Aceasta se face în mod sistematic în toate mănăstirile şi în toate Academiile din ţara noastră. A nega aspectul mistic, mistagogic şi transcendent al artei muzicale este a o reduce la nivel de secvenţă de percepţie trupească lipsită de sens, de putere, de frumuseţe, de sfinţenie. Decurgând din materialismul gândirii, în plan practic absenţa elementelor care dimensionează muzica, anume tempo, nuanţă, ornament, timbru, fac ca dificultăţile de a ilustra bogăţia intervalicii non-temperate să fie o problemă de rezolvat ulterior. Corectitudinea intervalelor pitagoreice şi a celor bizantine nu rezolvă aceste carenţe care în loc să potenţeze experienţa liturgică, acţionează ca un act artistic antihristic."[117]

Ceea ce se poate vedea în cazul ereticilor este că imediat ce ei cad în erezia nu mai suportă muzica şi melosul creştin ortodox şi sunt doritori să vină cu o nouă muzică. Acest lucru nou creştinilor ortodocşi ar trebuii să ne ridice mai multe semne de întrebare. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că demonii nu suportă muzica creştin ortodoxă. Această muzică creştin ortodoxă a fost creată din inspiraţie de la Dumnezeu şi după cum am spus este o armă redutabilă împotriva demonilor.

Este bine să ştim că imnuri de laudă lui Dumnezeu Tatăl a cântat chiar şi Iisus. Acest lucru ne este relatat în Noul Testament. Înainte de patimi după cina ce de taină Sfântul evanghelist Matei spune cât se poate de clar: „şi după ce au cântat laude, au ieşit la Muntele Măslinilor" (Matei 26, 30). Este de fapt singura mărturie pe care o aduce Noul Testament în care ni se spune că Iisus a cântat. Este cât se poate de evident că Iisus a cântat şi de alte dăţi fiindcă El participa la cultul de la sinagogă şi acolo se cânta la fel de bine. Dacă Iisus a cântat înseamnă că muzica creştin ortodoxă are o valoare sacră sau mai bine spus este sfântă.

De notat sunt și îndemnurile Sfântului Apostol Pavel către creştinii din diverse comunități: „Vorbiţi între voi în psalmi şi în laude şi în cântări duhovniceşti" sau „cântaţi în inimile voastre lui Dumnezeu, mulţumindu-I în psalmi, în laude şi în cântări duhovniceşti" (Efeseni 5, 19 şi Coloseni 3, 16).[118]

Este adevărat că nu toţi creştinii ortodocşi sunt unii care sunt talentaţi când vine vorba de muzică însă ceea ce pot să facă este să recunoască care este diferenţa dintre

- muzica creştin ortodoxă autentică
- şi muzica ereticilor.

---

[116] https://manastirea.petru-voda.ro/2017/09/21/doua-erezii-propagate-prin-artele-post-comuniste-ale-bisericii/ (accesat pe 15.02.2023).
[117] Idem.
[118] https://evz.ro/parintele-patriarh-daniel-muzica-bisericeasca-este-evanghelia-cantata.html (accesat pe 16, 02.2023).

Ereticii nu mai suportă muzica creştin ortodoxă care îi plictiseşte şi nu le mai spune nimic. Aşa că după cum am arătat ereticii au venit cu propriile lor variante la muzica bisericească, variante care evident că sunt eterodoxe şi nu reflectă

- duhul,
- melosul
- şi tipologia creştin ortodoxă.

„De-a lungul istoriei, repertoriul folosit a fost adaptat popoarelor ortodoxe, conducând astfel la dezvoltarea tradițiilor paralele. Originea cântării bizantine o plasăm în primele secole ale erei creștine, în partea orientală a Imperiului Roman. Edictul de la Milan (313 d.Hr.) poate fi considerat un punct major, Biserica a ieșit atunci din catacombe, iar cântarea liturgică a prins rădăcini. Prin muzica bizantină, se unesc în modul cel mai armonios învățătura dogmatică și Tradiția vie, creștină."[119]

Muzica eretică este una care este în continuă schimbare fiindcă în zilele noastre se vorbeşte chiar şi de un rock creştin. Ei bine ceea ce trebuie să ştim este că după cum am văzut personalităţi marcante ale ortodoxiei au cântat muzica pe care noi creştinii ortodocşi o cântăm azi. Acest lucru trebuie să ne încredinţeze pe noi că muzica creştin ortodoxă este cea pe care trebuie să o folosim dacă voim să Îl lăudăm pe Dumnezeu.

Comuniunea cu Dumnezeu Sfânta Treime în creştinismul ortodox se poate spune că a adus şi o muzică pe măsură. Aceasta este o muzică a experienţei şi la fel de bine o muzică ce ne face să ne simţim mai bine şi mai în largul nostru. Etnomuzicologul român Gheorghe Breazu spunea în acest sens: „drept de la începutul înfiripării sale, de la primele forme de cult sacru pe care şi le organizează creştinismul, muzica se impune ca element hotărâtor. ş…ţ Mai mult, după cum se poate vedea din scrierile multor Sfinţi Părinţi ai Bisericii Creştine, muzica devine armă de apărare şi element de demonstraţie în luptele spirituale care au loc pentru lămurirea şi fixarea dogmatică a învăţăturii şi tradiţiei creştine. Să amintim doar ce rol precumpănitor a avut muzica în combaterea ereziei lui Arie şi în răspândirea dreptei credinţe."[120]

Avem organe duhovniceşti noi creştinii ortodocşi putem vedea în muzica eretică acelaşi duh de rebeliune pe care îl au şi demonii care nu mai vor să slujească lui Dumnezeu şi au ajuns să îşi slujească propriilor

- plăceri,
- opinii,
- idei
- şi concepte.

Muzica ortodoxă trebuie să ştim că ne cere şi un exerciţiu de smerenie şi modestie. De ce? Fiindcă atunci când cântăm ceea ce trebuie să ştim este că trebuie să cântăm o melodie care nu ne place numai nouă ci la fel de bine şi celor de lângă noi din biserică. Orice fac ereticii când vine vorba de muzica bisericească? O abandonează şi vin cu propria lor muzică. Se poate vedea aici mult orgoliu şi multă centrare pe propria persoană.

Este evident că pe eretic îl putem recunoaşte prin muzica pe care o ascultă. El nu mai ţine cont de tradiţia de mai înainte de el şi de cei din jurul lui şi ajunge să îşi creeze propria lui muzică. Este o muzică ce eventual trebuie să îi placă numai lui şi nu numai celor din jur.

Mai nou la mai multe secte creştine din România a apărut şi o fuziune dintre muzica penticostală sau adventistă şi manele. Aceasta fiindcă sunt mai mulţi din aceste secte care iubesc manelele şi de ce să nu să ajungă să introducă ceva din manele şi în cultul sectei lor?

Iată prin urmare cât de departe pot merge lucrurile. Mai ales în apus se poate vedea că cei de acolo se laudă cu muzica lor religioasă. Nume mari ale muzicii apusului au compus muzică catolică, luterană sau anglicană. Apusenii speră ca prin acest lucru să se impună ei şi erezia lor prin muzica lor. Faptul că nume mari pe cum Bach, Beethoven, Mozart sau Handel au compus muzică pentru eretici nu trebuie să ne schimbe atitudinea noastră faţă de muzica creştin ortodoxă. Aceasta fiindcă după cum am spus muzica ortodoxă este cultică şi nu spectacol artistic. „În primul rând, muzica trebuie cântată în inimă. Inima cântă pentru că este umplută de prezenţa lui Hristos. Când fraţii dintr-o adunare sunt umpluţi de prezenţa lui Hristos, ei se reunesc şi cântă. Astfel poporul lui Dumnezeu îşi manifestă unitatea printr-o limbă comună, care este muzica. Cântarea din partea bisericii reunite pune la dispoziţie un mijloc prin care ei pot împreună să îl laude pe Dumnezeu, să îi mulţumească, şi să ceară binecuvântarea Sa. Melodiile cântate cu adunarea simbolizează dragostea frăţească între credincioşi. Cântările au avut întotdeauna un loc în întâlnirile creştine."[121]

---

[119] Idem.
[120] Gheorghe Breazu apud https://ortodox.md/cantarea-bisericeasca-fixeaza-cel-mai-bine-invatatura-dogmatica-si-traditia-crestina/ (accesat pe 16.02.2023).
[121] https://muzicacrestinanet.wordpress.com/istoria-muzicii-crestine/ (accesat pe 16.02.2023).

Deşi această afirmaţie poate părea pentru mai mulţi radicală şi extremistă ceea ce trebuie să ştim este că după cum demonii nu suportă muzica ortodoxă – am văzut mai sus acest lucru din viaţa Sfântului Antonie cel Mare care l-a putut auzii de diavol că mima în bătaie de joc cântări ortodoxe – ei bine nici ereticii nu suportă muzica ortodoxă. Acest lucru trebuie să ne facă să credem că atunci când respingem muzica creştin ortodoxă ne asemănăm demonilor care ştim că sunt „pe cont propriu" fiindcă ei au ajuns să se separeu de restul îngerilor din cer.

„Atât Coloseni 3:16 cât şi Efeseni 5:19 sugerează tipul de cântări pe care ar trebui să le folosească creştinii în timpul întâlnirilor lor. Pavel aminteşte aici de psalmi, care reprezentau ceea ce moşteniseră evreii, şi de asemenea face referire la imnuri şi cântări spirituale, care erau noi.

Aceste noi tipuri de cântări apăruseră pentru câteva motive, principalul dintre acestea fiind nevoia de a oferi prioritate învăţăturii. Primii creştini aveau nevoie să "persevereze în doctrina apostolilor" (Fapte 2:42). Din acest motiv, nimic nu era mai important decât a conduce biserica în studiul noilor doctrine creştine, cu accent special pe învăţarea Cuvântului. De aceea, acest tip de imnuri conţineau adevăruri ale credinţei creştine şi slujeau la învăţarea mesajului."[122]

Este bine ca noi creştinii ortodocşi să fim preocupaţi de muzica noastră ortodoxă dar trebuie să ştim că muzica creştin ortodoxă nu este:

- un spectacol,
- un show,
- o reprezentaţie teatrală,
- şi o muzică comercială.

Avem de a face cu muzică sfântă care deşi este una care Îl laudă pe Dumnezeu nu este perfectă. De ce? Fiindcă tot ceea ce este omenesc nu este perfect.

Sunt mulţi care atunci când vin la o slujbă creştin ortodoxă este ca şi cum ar venii la operă. Aceasta fiindcă ei vor să aducă voci

- perfecte,
- artistice,
- teatrale
- şi cu multă virtuozitate.

Trebuie să ştim că nu toate parohiile creştin ortodoxe îşi permit să aibă la strană şi în cor voci de operă. Acesta este şi unul dintre motivele pentru care sunt mulţi care nu pun nici un preţ pe muzica creştin ortodoxă. Mai mult, am văzut că ereticii au eradicat total muzica bisericească şi şi-au creat propria lor muzică.

Este evident că în creştinism se poate vorbii de un *conflict al muzicii.* Este un conflict al muzicii care îşi are originea în demoni care vor să sucească şi să discrediteze muzica creştin ortodoxă, o muzică cântată de sfinţi părinţi cum a fost

- Sfântul Ioan Gură de Aur,
- Sfântul Vasile cel Mare,
- Sfântul Maxim Mărturisitorul,
- Sfântul Nicolae,
- Sfântul Grigorie Palama
- Sau Sfântul Nicodim Aghioritul etc.

Au fost mulţi sfinţi creştin ortodocşi care s-au rugat şi au cântat muzica pe care o folosim noi azi în cult. „Primele comunităţi creştine organizate au fost în Siria. Neavând o doctrină comună pentru atragerea de prozeliţi, s-au dus lupte între comunităţi. Printre mijloacele de atragere a credincioşilor, muzica a deţinut un loc important. Monotona psalmodie n-a ajutat însă acestui scop. Atunci s-au intercalat, instinctiv, între psalmi aşa-numitele *antifoane*, piese melodioase ale căror texte poetice conţin elemente de simetrie."[123]

Parafrazându-l pe Domnul Iisus se poate spune că ereticii sunt „lupi în haină de oaie." Aceasta fiindcă e sunt unii care nu pot ignora tradiţia creştin ortodoxă fiindcă ea este istoric prima. Ei însă preiau elementele ortodoxe numai cele care le găsesc conveniente şi pe restul ajung să le respingă şi să le înlocuiască cu ceea ce le convine şi li se pare lor potrivit.[124]

---

122 Idem.

123 Ibidem.

124 Preot Dan Bădulescu, *Scurtă privire teologică asupra muzicii*, http://archive.org/details/DanBadulescu-ScurtaPrivireTeologicaAsupraMuzicii-CarteOrtodoxa (accesat pe 16.02.2023).

Este evident că muzica nu trebuie să fie un teren de dezbinare dintre creştini dar istoria ne demonstrează că acest lucru a avut de mai multe ori. Cum se face că sunt atât de puţini care sunt conştienţi că nu putem să schimbăm muzica din cultul bisericii aşa cum ne convine. Ce ar face îngerii din cer dacă şi între ar apare astfel de conflicte pe teme muzicale? Nu ştim de nici un conflict dintre îngeri cu privire la muzica pe care ei o cântă în cer. Ei bine pe pământ se pare că situaţia este diferită. „Fără îndoială, muzica este *trăire*. Și una dintre cele mai fine trăiri țâșnite din sufletul omenesc. Ne gândim, spunând acestea, atât la procesul de creaţie al compozitorilor, cât şi la receptarea muzicii de către ascultători. Muzica vine din adâncurile fiinţei omeneşti şi se întoarce în ele.”[125]

Un tată discuta cu fiul lui.

- Tată te deranjez?
- Nu.
- Aş vrea să discut ceva cu tine.
- Ce fiul meu?
- Cum este cu muzica din biserică?
- Ce este cu ea?
- Cui îi cântă creştinii ortodocşi?
- Lui Dumnezeu.
- Dar nu Îl vede nimeni în Biserică.
- Fiindcă Dumnezeu este nevăzut.
- Înțeleg.
- Bine.
- Și de ce cântăm lui Dumnezeu?
- Fiindcă acest lucru în fac şi îngerii din cer.
- De unde ştim acest lucru?
- Părintele Anastasie Amachiotis († 1967), smeritul levit de la Heradiziotisa din Amarusi, slujea într-o zi la paraclisul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.
- Şi?
- O femeie, dintre credincioși, care stătea în fața altarului, vede un diacon blond, îmbrăcat în alb, care slujea părintelui Anastasie în fața Sfintei Mese. Stătea întotdeauna de-a dreapta lui.
- Un diacon blond?
- Da.
- Şi cine era?
- Iar femeia s-a gândit că poate este vreun tânăr proaspăt hirotonit și că părintele îl învață ordinea liturgică. Slujba Sfintei Liturghii terminându-se și lumea plecând, femeia a rămas pentru a-și satisface curiozitatea, să vadă cine era diaconul.
- Şi cine era?
- Părintele Anastasie a consumat ce a rămas din Sfânta Împărtăşanie și a plecat, dar diaconul nu ieşea din altar. Atunci, femeia a dat la o parte pânza de la ușile împărătești dar n-a văzut pe cineva.
- Şi ce a văzut?
- Diaconul dispăruse iar altă ieşire nu exista.
- Cum?
- Mai târziu, când a povestit părintelui întâmplarea, acela, cu simplitate, i-a spus:
- Acestea, se mai întâmplă, dar să nu spui nimănui nimic.
- Şi cine era acest diacon?
- Era un înger din cer.
- Care a venit slujbă?
- Da.
- Aş vrea să văd şi eu un înger.
- Poate vei vedea.
- Mulţumesc pentru explicaţii tată.[126]

---

125 Andrei Drăgulinescu, Armoniile lui Dumnezeu și disonanțele lumii (Editura Agaton, 2021) apud https://regal-literar.ro/2022/04/13/ce-este-muzica-andrei-dragulinescu/ (accesat pe 16.02.2023).

126 Părintele duhovnic Atanasie Aghiolavritul, Spir. Anagnostopoulos, Simandro, Atena, 1986) apud *Minuni și descoperiri din timpul sfintei liturghii* (Egumenita Galați, 2010) p. 81.

Avem mai sus o mărturie care ne spune că îngerii din cer apreciază cultul ortodox şi muzica ortodoxă şi că uneori ei chiar pot să fie văzuţi în bisericile ortodoxe. Iată de ce trebuie să fim deplin încredinţaţi de valoarea şi sensul muzicii creştin ortodoxe. Este o muzică autentică şi una care şi-a demonstrat frumuseţea din experienţa seculară a Bisericii. Aceasta fiindcă după cum spunea Arhiepiscopul Iustinian Chira: „pe Adam Îngerii l-au învățat să cânte", iar „primul cântec l-a cântat omul când a fost alungat din Rai. Atunci sufletul omului a început să cânte de dorul lui Dumnezeu, de dorul Raiului și al Îngerilor, de dorul fraților lui și al tuturor Sfinților, și așa a început să întocmească slujbele, ca să le cânte în fața altarelor și a icoanelor."[127]

CAPITOLUL 6

MUZICA DEMONICĂ ŞI CUM NE PUTEM FERII DE EA

Din acele afirmate mai sus ne putem da seama că demonii nu iubesc muzica creştin ortodoxă şi pentru acest lucru au venit cu mai multe alternative eretice la această muzică pe care mai mulţi ereticii au ajuns să le adopte. Dar dincolo de muzica eretică ce nu poate să fie reperată din prima ca fiind o muzică de inspiraţie demonică avem genuri muzicale care ajung să se dea pe faţă ca fiind unii care adoră pe diavol. „În revista „Heavy Metal" (feb. '86) scrie între altele: „Şi astăzi motivul cel mai important al existenţei muzicii heavy metal este intensitatea sunetului. Dar, de asemenea, un rol important joacă chipul demonic al fiecărui star al muzicii Heavy Metal. Tinerii vor ca idolii lor să aibă o dimensiune supranaturală. Aşteaptă din partea lor să trăiască după marile imaginaţii ale muzicii rock. Aceste imaginaţii sunt de obicei sex, adorare a diavolului şi o valiză plină de bani pregătiţi să fie cheltuiţi fără rost…" Şi mai departe: „Sub aspect satanic începutul s-a făcut cu Black Sabbath, o formaţie britanică, care a recurs la magia neagră ca să atragă lumea. Membrii acestei formaţii afirmă că nu ştiu nimic de ocultism, dar ei s-au făcut foarte populari. De aici tinerii n-au încetat să facă cu degetele lor semnul diavolului".[128]

Se poate vedea că în muzica rock au fost şi unii care au voit să facă din magia neagră un instrument popular şi cât se poate de cunoscut mai ales în rândul tinerilor. Ceea ce trebuie să remarcăm este cât de departe este melosul creştin ortodox de muzica rock heavy metal. Aceasta fiindcă între aceste două muzici este diferenţa ca de la cer la pământ.

Tema magică şi a magiei negre este de mai multe ori prezentă mai ales în muzica rock: „dar muzica rock se referă şi la magie – şi albă şi neagră -, dar mai ales la cea neagră. După cântecul „I put a spell on you" a lui Screaming Jay Hawkins, înregistrat în anul 1956, adică anul care se consideră ca început al muzicii rock, de atunci s-au mai scris sute de cântece despre vrăjitori şi vrăjitoare. De exemplu: „Don't Burn the Witch" (Veron), „Season of the witch" a lui Donovan, „Magician's Brithday" şi „Earth Opera", care se referă la arderea unei vrăjitoare. „Mr. Crowley" a lui Ozzy dedicat lui Aleister Crowley (un satanist foarte cunoscut). „Live at the Witch Trials" (Fall), „Curse of the Witches" (Stawberry Alarm Clock), „Magician's hat" (Bo Hanson), „Magician" (Andy Leigh), „Magic Peole" (Raupers), „Witch Queen of New Orleans" (Redbone) şi multe altele."[129]

Cum se face că atât de multe melodii din muzica rock se referă la:

- magie,
- ocultism,
- vrăjitoare,
- incantaţii demoni etc?

Explicaţia este că sunt mulţi care sunt fascinaţi de demoni şi de existenţa lor. În timp ce creştinii ortodocşi se luptă să scape de prezenţa dăunătoare a demonilor se pare că mai mulţi rockeri din contră în invită pe demoni să intre în viaţa lor. Avem aici o lume a contrarilor după cum ştim că şi îngerii şi diavolii sunt contrari unii altora.

Ceea ce este cel mai periculos este că aceşti aşa zişi „muzicieni" din muzica rock nu ţin numai pentru ei preocupările satanice şi oculte ci la fel de bine vor

- să le popularizeze,
- să le comercializeze

[127] Iustinian Chira apud Andrei Drăgulinescu, Armoniile lui Dumnezeu și disonanțele lumii (Editura Agaton, 2021) apud https://regal-literar.ro/2022/04/13/ce-este-muzica-andrei-dragulinescu/ (accesat pe 16.02.2023).
[128] https://marturieathonita.ro/satanismul-din-muzica-rock/ (accesat pe 20.01.2022).
[129] Idem.

- şi să le facă cât mai cunoscute.

„Conen era numele unei formaţii americane care a înregistrat două albume la începutul anilor '70 şi care se refereau la magia neagră. Pe coperta discului „Blood on the Sun" în tabloul lui L. Boilly „Devil's Trill" prezintă pe compozitorul Tantini dormind, iar diavolul cântă din vioară aşezat pe picioarele lui. Se spune că Tantini a compus sonata „Devil's Trill" după ce a ascultat melodia în somn! (revista „Pop and Rock" anul '84-'85). Formaţia Purple Gang avea drept cântăreţ un mag adevărat. „Tematica muzicii heavy metal atinge teme excluse din celelalte feluri de muzică.

Vampiri, magie neagră, magi sunt nişte teme cu care se ocupă artiştii muzicii heavy metal" (revista „Ενα" 22.11.1984). Cu exaltarea muzicii rock în ultimii ani, am atins punctul culminant. Din totdeauna formaţiile au arătat o plăcere pentru aceste teme. O categorie a grupurilor heavy metal se numeşte „Black" sau „Satanic Metal", unde magia neagră, adorarea demonilor şi ocultismul sunt conţinutul principal al versurilor. Teme nu prea distractive şi prea periculoase pentru cei care nu sunt iniţiaţi. Dar şi pentru cei iniţiaţi rezultatele nu sunt prea încurajatoare" (revista „Pop and Rock", anul '84-'85)."[130]

Este greu de crezut dar muzica heavy metal şi derivatele ei îşi are totuşi fanii ei. Aici de mai multe ori întâlnim nu numai elemente oculte dar la fel de bine şi elemente mitice. Aceşti compozitori care sunt de natură satanică trebuie să ştim că sunt unii care vor să reînvie mitologia păgână din antichitate. Este cât se poate de clar că ei sunt unii care se poate spune că sunt un fel de muzică

- de subteran,
- care merge împotriva curentului
- şi care îşi aşteaptă victimele de multe ori cu mare răbdare.

„Formaţiile şi cântăreţii au ajuns să aibă numele lor „inspirat" de satanism! Cum avem noi nume creştine, muzica rock are o mulţime de denumiri diabolice. Iată unele exemple:

* Literele iniţiale ale formaţiei australiene AC DC înseamnă „Anti Christ/Death to Christ" adică „Antihrist / moarte lui Hristos"!!! Trebuie să luăm în consideraţie că formaţia aceasta a vândut din 1974 până acum peste 25 de milioane de discuri.

* Literele iniţiale ale binecunoscutei formaţii KISS înseamnă: „Kings In Satan's Service". Adică „regi în slujba lui Satan"!!! Cuvântul „rege" în limba sataniştilor înseamnă slujitor al adorării lui Satan!

* Există trei formaţii cu numele „Lucifer" şi „Electric Lucifer" şi „Lucifer's friend". Ştiţi ce înseamnă Lucifer? „Domn al demonilor şi al întunericului"!

* Formaţiile heavy metal „Satan", „Satan Jouers", „Demon flight", „Demon eyes", „Demon Thor" etc., poarta numele lui Satan!

Ceremoniile mistice ale magiei negre se numesc Sabbath sau Sabbat. De acolo vine numele formaţiei „Black Sabbath"!!!

* Patru formaţii au numele derivând din rădăcina: „Oz". Formaţia „Ozz", „Oz II", „Oz", „Ozo". Mai există şi cântăreţul Ozzy, conducătorul formaţiei „Black Sabbath". Cuvântul "Oz" are interpretare sexuală şi satanică.

* Binecunoscutul cântăreţ Alice Cooper este dedicat deplin lui Satan. Numele lui real este Vincent Fournier. Cum de are acum alt nume? Să vedem ce a declarat el: „Cu puţini ani înainte m-am dus la o adunare de spiritism unde Norman Backley a rugat „spiritul" să vorbească. Spiritul mi-a vorbit. Mi-a promis mie şi formaţiei mele glorie, stăpânire universală în muzica rock şi bogăţie. Singurul lucru care mi l-a cerut în schimb era să-i las corpul meu ca să fie stăpânit de acest spirit. Identitatea mea nouă era declarată în adunare. M-am recunoscut universal" (Cirus, 19.12.1978)."[131]

Am fi mult prea naivi dacă am crede că muzica este un lucru care este menit să ne fie benefic nouă oamenilor şi mai ales nouă creştinilor ortodocşi. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că inclusiv sataniştii sunt preocupaţi de muzică. Aceasta fiindcă am enumerat mai sus numai câteva formaţii de muzică satanistă. Aceştia sunt unii care evident că sunt conştient că muzica este o mare forţă şi pentru a ajunge la cât mai mult public se folosesc şi ei de ea.

„Scene de sacrificii omeneşti, liturghii negre (Black Mass), sau figuri satanice (de pildă, pe coperta discurilor lui Ronnie James Dio se află figura diavolului). Pe discul „The Number of the Beast" al formaţiei Iron Maiden, este prezentat un vampir care joacă teatru de păpuşi deasupra unui demon! Mai este şi înfăţişarea lor. Felul în care cântă muzica lor. Uşor le distinge cineva în concerte, în video-clipuri în fotografiile lor."[132]

---

[130] Ibidem.

[131] https://marturieathonita.ro/satanismul-din-muzica-rock/ (accesat pe 20.01.2022).

[132] Idem.

Muzica este un domeniu care este de intersecție dintre îngeri și demoni. Acest lucru voim să îl facem cât se poate de clar în paginile acestei cărți. Muzica ne poate manipula dacă ea cade în mâinile cui nu trebuie. Simple note și game sunt unele care ne pot transmite un mesaj fonic care ne poate face chiar adoratori ai demonilor. Acest lucru poate să fie văzut cât se poate de clar din citate enunțate mai sus.[133]

Pentru o și mai bună exemplificare a satanismului din muzica rock vom da mai jos ale mărturii în acest sens:

* Peter Griss din formația KISS a declarat în revista IBID, martie 1976, p.20: „Cred în diavol ca în Dumnezeu"!
* Bill Word din formația Black Sabbath acceptă că „Satan s-ar putea să fie dumnezeu" (Revista „Circus").
* Greeper din aceeași formație afirmă că-l poate vedea pe diavol (Revista „Rolling Stone").
* Ronnie James Dio are o mare tradiție în misticismul muzicii rock. Era singurul care-l putea înlocui pe Ozzy Osbourne în formația Black Sabbath, și a reușit. După o carieră solo reușită s-a întors în formația Black Sabbath. Pe copertele discurilor lor putem vedea figura lui Satan (revista „Pop and Rock" anul '84-'85).

* În 1982, Led Zeppelin au fost aduși în fața tribunalului în California, pentru album „Stairway to Heaven", unde cântau mesaje ca: „Eu trebuie să trăiesc pentru diavol", „Nu fii prost cu diavolul nu ai nici o teamă", „Vreau ca Hristos să fie îngenunchiat de Satana"!!!

* Kiss într-un disc au spus: „Diavolul este dumnezeul tău"!!! Si în altă parte: „God Rock'n Roll will steal your virgin soul". Adică „Dumnezeul rock-ului va fura sufletul tău curat"!!!

* Black Sabbath într-un disc au scris: „Iisus, tu ești urâtul"!!! Pe coperta discului apare un fulger diavolesc, care încununează numărul 666 al lui Antihrist!

* AC / DC cântă: „Slava în clopotele iadului"(!!!), în cântecul lor „Hell's Bells"; iar cântecul „Highway to hell" înseamnă „Autostrada către iad". Formația are multe cântece de acest gen, care îndeamnă tinerii să urmeze răul și să aibă speranța în iad (!!!), unde Satan va asigura fericirea!!!

* Heavy Pettin strigă că: „Iadul este frumos".
* Benie Torme povestește istoria unei fete care s-a îndrăgostit, de un vampir, în cântecul "Bady Loves A Vampire".

* Civith Hungoi cântă despre „regele morții" în „King of the Death"!
* Motley Crue îl strigă pe diavol (Shout to the devil)!

* Despre iad vorbește Hell Preachers în cântecul „Bat Out of Hell" și Venom în cântecul "Lead Me in Hell" (condu-mă în iad).

* "Și iadul are un farmec" cum cântă spaniolii Baron Rojo în cântecul „Los Roclerso Van Al Inferno" (periodicul „Pop and Rock" nr.2 februarie 86).

* Ozzy Osbourne a declarat: „Există o putere supranaturală care mă utilizează ca să scriu Rock'n' Roll. Sper ca puterea aceasta să nu fie a diavolului…" („Hit Parader" februarie 1975). În afară de mulțimea cântecelor are și un album întreg care se numește „Speak of the Devil", adică „Vorbind cu diavolul", de mulți inspirat de el!

* Rolling Stones cântă „Sympathy for the devil" („Simpatie pentru diavol") care este imnul sataniștilor. Conducătorul formației Mick Jagger este vândut diavolului fiind inițiat de către două vrăjitoare Marianne Faithfull și Anita Palleubeng, iar foarte des este numit "demonul rock-ului". Alte cântece asemănătoare sunt: „Their Satanic Majesties", „Inro cations of My Demon Brother", „Dancing with Mr.D." („D" = diavol, adică „dansând cu diavolul") și albumul „To Their Satanic Majesties".[134]

Avem mai sus adunate mai multe dovezi care ne prezintă că demonii iubesc muzica heavy metal și derivatele ei. Se poate spune că în acest punct am pus punctul pe i. Pe demoni nu îi vom vedea lângă cântăreții de strană creștin ortodocși dar cu siguranță că îi vom vedea la marile concerte rock. Acolo se poate spune că nu este numai o dezlănțuire de forțe umane ci la fel de bine și o dezlănțuire de forțe demonice.[135]

„Formația W.A.P.S. este al doilea exemplu. Ce fac ei? Beau sânge real dintr-un craniu pe scenă (!!!), taie carne cu toporul și aruncă publicului! Video-clipurile lor „Love Machine" și „I Wanna Be Somebody" a înfiorat atât de mult publicul american încât le-a cerut să se manifeste cu mai puțină violență. Citiți într-o revistă de specialitate următoarele afirmații șocante, pe care numai diavolul le poate inspira: „Este o formație foarte feroce pe scenă, cântărețul vorbește despre lucruri extrem de vulgare și nu ezită să arunce publicului bucăți de carne sau

---

133 https://www.sfaturiortodoxe.ro/filme-video/satanismul-in-muzica-rock.php (accesat pe 16.02.2023). Adresa de mai sus este a unui documentar intitulat Sirenele. Satanismul în muzica rock. Documentarul a fost realizat de Biserica Ortodoxă Greacă.
134 https://marturieathonita.ro/satanismul-din-muzica-rock/ (accesat pe 20.01.2022).
135 A se vedea Gavin Baddeley, *Lucifer rising: sin, devil worship and rock'n'roll* (Plexus Publishing, 2010).

sânge de animale!!! Nu-ți trebuie mult timp ca să înțelegi că este vorba despre W.A.P.S. Ascultând cântecul „I Wanna Be Somebody" umpli capul tău cu energie sau te simți predispus spre sinucidere. Cu cântecul „The Flame" pătrunzi în atmosfera grea a grupului. Singura piesă uşoară a discului este „Sleeping" (In the Fire), toate celelalte scot foc. Merită să subliniem că sufletul formaţiei este Blackie Lawless, care a înfiinţat formaţia „New York Dolls". Numai aceasta spune multe. Dacă îi vedeți pe W.A.P.S., pe viu sau în video, o să rămâneți cu gura căscată.

Ce conchidem la sfârşit? Când de pe copertele discurilor, din înfăţişarea şi maniera lor emană atâta impertinenţă, haos şi groază, atunci nimeni nu poate avea îndoieli despre conţinutul şi calitatea muzicii rock, că este inspirată de diavol. Este atât de simplu!"[136]

Un pelerin s-a dus la Muntele Athos şi discuta cu un părinte duhovnicesc.

- Părinte mă bucur că m-ați primit al Athos.
- Pentru nimic fiul meu.
- Părinte că tot sunt aici.
- Da?
- Am tot auzit că viața călugărească este ca viața îngerească.
- Așa este.
- Dar cum?
- Adică?
- De unde ştim că monahii sunt ca îngerii?
- În primul rând ştim că există îngeri.
- Aşa este.
- Şi oamenii îi iubesc pe îngeri?
- Da.
- Deci este clar că sunt unii care vor să fie mai aproape de îngeri?
- Da.
- Vezi lucrurile se leagă.
- Oare?
- Da.
- Este în firea omului să fie ca un înger.
- De ce?
- Fiindcă dacă nu va fi ca un demon.
- Cred că aveți dreptate.
- Evident că am dreptate.
- Am auzit că aici la Athos îngerii s-au arătat de mai multe ori.
- Așa este.
- Da?
- Da.
- Părinte să știți că eu nu am văzut niciodată în înger.
- Asta nu este o problemă.
- De ce?
- Ştii ce spune Sfântul Efrem Sirul?
- Nu.
- Că cel care își vede păcatele proprii este mai mare decât cel care vede îngeri.
- Ce frumos.
- Deci trebuie să ne vedem păcatele.
- Eu asta nu o prea fac.
- Nu ai cum să vezi îngeri dacă trăieşti în păcate.
- Așa este.
- Păi da.
- Și părinte îmi puteți să îmi spuneți și mie o arătare de îngeri de aici de la Athos?
- Dacă stau să mă gândesc mai bine știu una.
- Care?
- Ți-o voi spune.

[136] https://marturieathonita.ro/satanismul-din-muzica-rock/ (accesat pe 20.01.2022).

- Vă ascult.
- La Muntele Athos a trăit un părinte pe nume Tihon care a murit în 1968.
- Şi?
- Ei bine acest părinte a fost foarte duhovnicesc.
- În ce sens?
- Când slujea el îi spunea cântăreţului de la strană:
- Stai în pridvor şi cântă de mai multe ori Doamne miluieşte.
- De ce?
- O să îţi spun.
- Vă ascult.
- Fiindcă el voia să se roage mai mult în singurătate.
- Frumos.
- Despre acest părinte se spunea că atunci când slujea liturghia la heruvic stătea şi 20 sau 30 de minute în altar.
- De ce?
- Era ridicat cu sufletul la cer.
- Şi?
- Ei bine unii l-au întrebat pe părintele Tihon de ce stă aşa de mult în altar la heruvic şi ce vede acolo?
- Şi el ce a răspuns?
- Pe Heruvimi şi Serafimi cum slăvesc pe Dumnezeu!
- Frumos.
- Aşa este.
- Deci acest părinte putea vedea îngeri?
- Da.
- Şi ce a mai spus?
- Pe mine, după o jumătate de oră mă coboară îngerul meu păzitor şi atunci continui Sfânta Liturghie.
- Deci au fost părinţi aici la Muntele Athos care au văzut îngeri?
- Da.
- Am auzit de acest lucru.
- Multă lume a auzit.
- Deci îngerii sunt prezenţi la liturghie.
- Părintele Tihon spunea că da.
- Acum cred şi eu.
- Foarte bine.
- Este bine să auzim aceste mărturii.
- Sigur.
- Ele ne spune că îngerii sunt alături de noi.
- Evident.
- Lumea de azi este interesată de îngeri numai superficial.
- Sunt de acord.
- Şi pe îngeri trebuie să îi luăm în serios nu?
- Foarte serios.
- Aşa credeam şi eu.
- Părinte discuţia cu sfinţia ta a fost foarte folositoare.
- Mă bucur.
- Mi-a clarificat mai mult lucruri.
- Foarte bine.
- Vă mulţumesc foarte mult părinte.
- Pentru nimic.
- Acum eu mă duc la locul meu.
- Bine.
- Binecuvântaţi părinte.[137]

[137] „Flori din grădina Maicii Domnului" – de Cuviosul Paisie Aghioritul apud *Minuni şi descoperiri din timpul sfintei liturghii* (Egumenita Galaţi, 2010) p. 81.

Avem mai sus o întâmplare care ne spune că sfinții îngeri nu sunt o ficțiune ci o realitate cât se poate de concretă şi că ei stau cu noi când se slujeşte în biserică. S-a vorbit cât se poate de mult că în tradiția creştin ortodoxă noi atragem îngerii mai aproape de noi. Aceasta fiindcă există şi o „liturghie îngerească" în cer care este făcută de sfinții îngeri. Liturghia de pe pământ se poate spune că este mai mult o

- imitare,
- prefigurare
- şi oglindire

a liturghiei îngereşti.

Oameni şi îngeri ajung să fie una în timpul liturghiei şi am văzut că părintele Tihon de la Athos a putut să vadă acest lucru şi să dea mărturie despre el.[138]

Pare mai greu de crezut dar este adevărat că demonii se pot manifesta şi prin muzica umană. Aceasta fiindcă după cum am spus sunt mai multe formații de muzică şi melodii care sunt dedicate demonilor. Evident că acest lucru ar părea cât se poate de neverosimil pentru mai mulți dar în cele din urmă este o realitate. Aşa se face că mai multe formații de muzică rock au găsit potrivit să fie adepte ale antihristului. „Din discografia rock nu lipseşte nici numele Antihristului (666). Formația Aphrodite's Chield a înregistrat un disc cu titlul: „666"! Iron Maiden a înregistrat discul „Number of the Beast". Foarte des în discografia rock apare cuvântul „Armagheddon". Merger a înregistrat cântecul „Armageddon Time", Prism a înregistrat cântecul "Armageddon" iar cântărețul formației Yardbirds Renaissance, Keith Relf, „Armageddon" a numit o formație a lui personală (revista „Pop and Rock" anul '84-'85). În sfârşit să adăugăm şi acest lucru teribil. În ceremoniile muzicale de magie neagră, care, cum am spus, se numesc Sabbath sau Sabbat, vrăjitori sau vrăjitoare cheamă toate spiritele răului, pe Satan şi pe demonii lui. Procesul acesta ia chipul unei liturghii negre (Black Mass), care este ceva ca o parodie a Liturghiei creştine, şi unde prezența diavolului este absolut simțită. Cei din formația Mercyini Pate au înregistrat cântecul cu titlul „Black Masses", iar cântărețul King Diamond utilizează microfonul aşezat pe o cruce din două oase omeneşti! De asemenea, formația britanică Jason Great, au un cântec de coşmar cu titlul: „Black Mass"!!!

Ce să mai adăugăm despre decăderea şi… inspirația aceasta a rock-ului?"[139]

Este cât se poate de evident că muzica închinată demonilor sau la fel de bine muzica inspirată de demoni nu este o muzică ci o anti-muzică sau mai bine spus tot ceea ce este opus muzicii. A ajunge să compui muzică în care să îl lauzi pe diavol şi să ajungi să sărbătoreşti venirea antihristului este dovada celei mai mari pervertiri la care a ajuns omul. Ei bine aceste lucruri au loc în muzica de azi şi trebuie să fim realişti şi să evaluăm lucrurile aşa cum sunt ele.

Este greu de crezut că sunt muzicieni care cred că pot să îşi exprime satanismul prin muzică însă am văzut mai sunt că acest lucru are loc şi este cât se poate de adevărat. Iată de ce este bine să nu ne facem iluzii cu privire la muzică. Sunt mulți cei care vor să facă din muzică un mediu al propagării:

- panicii,
- fricii,
- disperării,
- terorii
- şi rebeliunii nejustificare împotriva lui Dumnezeu.

„Un exemplu caracteristic este formația Iron Maiden. Ei se referă de multe ori la satanism şi la diavol. Iată ce spun ei într-un interviu: „Nu ştim despre ocultism pentru că trebuie să clarificăm că noi nu ne ocupăm cu ocultismul în modul în care celelalte formații folosesc ocultismul. Toate acestea, ocultismul, satanismul şi magia ne atrag, dar nu vrem să intrăm mai adânc, pentru că credem că acolo sunt lucruri pe care nu le înțelegem. Credem că toate acestea sunt foarte periculoase. E ceva necunoscut care se exploatează de diferiți oameni. Şi iau rock-ul cel fără de imaginație, îl îmbracă în costume satanice şi pline de sânge şi le aruncă copiilor cărora le este sete de oroare".[140]

Trebuie să mărturisim aici paradoxul care este muzica: în timp ce muzica ortodoxă îi face pe cei care o cântă să ajungă să se înalțe asemenea îngerilor până la cer ei bine muzica heavy metal ajunge să îi coboare asemenea demonilor până la iad. Este un mare contrast aici dar trebuie să ştim că el trebuie să fie văzut aşa cum este şi să nu ne facem iluzii.

---

138 A se vedea Radu Teodorescu, *Liturghia îngerească* (Cugir, 2011).

139 https://marturieathonita.ro/satanismul-din-muzica-rock/ (accesat pe 20.01.2022).

140 Idem.

La fel de bine trebuie să fim conştienţi că cei care ajung să compună muzică închinată demonilor evident că sunt unii care vor să facă din muzică un mediu de demonizare prin care demonii să poată să se manifeste şi să ajungă să cuprindă cât mai multă lume. Aşa se facă de mai multe ori pedeapsa lui Dumnezeu pentru aceşti adoratori ai demonilor nu a încetat să vină: „Despre Led Zeppelin se spun multe, dar s-au întâmplat şi mai multe. Responsabil se vede că este chitaristul Jimmy Page, care s-a ocupat serios cu magia. El locuia la o casă care este a lui Aleister Crowley şi se consideră moştenitorul obiectelor personale ale magului. După un timp au început nenorociri pentru grup. Cântărețul Robert Plant s-a accidentat foarte serios în Rodos. Page si-a zdrobit degetele în ușa unui tren și și-a amânat un turneu. Și în fine, a murit John Bonham, după ce băuse o cantitate mare de votcă cu o seară înainte în casa lui Jimmy Page. După moartea lui Bonham, Led Zeppelin a încetat să mai existe. Bineînțeles că nimeni n a crezut că Page făcea magie împotriva prietenilor săi. Dar există și alte păreri că grupul sau Page au semnat un contract negru, care foarte posibil nu a fost respectat, și pedepsirea lor era exemplară."[141]

Ceea ce trebuie să ştim este că muzica rock şi mai ales rock heavy metal este un capăt de linie fiindcă dincolo de ea nu mai ai unde să mergi fiindcă ai ajuns la capătul drumului. Ei bine noi creştinii ortodocşi trebuie să fim conştienţi de acest lucru şi să avertizăm tânăra generaţie fiindcă ea este mult mai expusă la seducţia din partea acestor muzici nocive care ajung să îl preamărească pe diavol. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că muzica bisericească ortodox aduce în noi pe Duhul Sfânt în timp de muzica rock de cele mai multe ori aduce în noi demonii. Prin urmare muzica poate aduce în noi „intrarea sub acțiunea duhurilor necurate a cântărețului și a ascultătorilor. Precum cineva când pleacă din biserică și de la Sfânta Liturghie este senin și bucuros, așa și după participarea la un concert sau după ascultarea de asemenea discuri cu muzica rock este stăpânit de un haos, de o melancolie, și de înclinarea spre violență și sinucidere. Se enervează foarte ușor, strigă, sparge și este revoltat. Și uneori exprimă plăcerea pentru sânge, și gravează pe corpul lui, pe obiectele lui personale sau pe pereți simbolurile satanice. Și are o manie fără explicare și o pasiune pentru muzica rock. Vrea să fie identificat cu cântăreții; ceva invizibil îl atrage foarte puternic."[142]

Sunt mulţi care deşi ascultă muzică rock şi chiar participă la concerte rock susţin că de fapt ei nu pot să fie:

- atinşi,
- influenţaţi
- şi manevraţi

de această muzică. Adevărul este că o asemenea opinie este eronată. Nu ai cum să ţi focul în mână şi să nu te arzi cu el. Iată de ce trebuie să ştim că în vremurile noastre trebuie să fim mult mai atenţi cu muzica pe care o ascultăm. Suntem de multe ori obişnuiţi să ne uităm pe MTV sau să ascultăm la radio ori pe internet muzică şi adevărul este că uneori suntem seduşi de nume reprobabile pe care aceste medii de transmitere a muzicii ajung să le promoveze. Un muzician uşuratic şi împătimit nu are să de comunice decât o muzică

- uşuratică,
- libertină,
- pătimaşă
- şi decadentă.

Aceasta fiindcă nu avem cum să cerem unui măr uscat să ne ofere mere rumene şi coapte. „Revista „Heavy Metal" (feb. 1986) scrie: „Baali sunt preoţii procesiunii metalice, sunt apocaliptici. Costumaţia lor metalică ne distruge…" Și mai departe: „Ozzy Osbourne, cântăreț protagonist într-un show îngrozitor, o figură care aduce iadul spre noi". Și în altă parte: „Când un fanatic „heavy metal" poartă geaca lui de piele cu culorile grupului și își pune pe cap titlul „Possessed" a găsit o nouă identitate: este Venom, este rău și caută ceartă…" În final ce vedem? Că în primul fel de muzică – muzica clasică și în mod special muzica bisericească – , avem coborârea harului divin și acțiunea Sfântului Duh. Și pentru aceasta există acea bucurie interioară. În opoziție se află al doilea fel de muzică, în care avem venirea puterilor demonice și acțiunea duhurilor necurate. Așa cum am văzut invocarea diavolului se face la fel cum se făcea în adorarea idolilor în religiile africane primitive."[143]

Sunt mai mulţi care sunt cât se poate de sceptici cu privire la muzică fiindcă ei susţin că muzica fiind o artă nu are cum să fie şi să devină un mediu de influenţă al îngerilor şi al demonilor. Ei bine realitate infirmă această opinie şi ne facă să constatăm că cu adevărat prin muzică entităţile spirituale pot să afecteze pe ascultători.

---

[141] Ibidem.
[142] https://marturieathonita.ro/satanismul-din-muzica-rock/ (accesat pe 20.01.2022).
[143] Idem.

Demonii sunt unii care pentru a își face răutatea cânt mai mare ajung să se folosească şi de muzică atunci când muzicienii se lasă inspiraţi de ei. Uneori această inspiraţie este seducătoare şi alteori este pur şi simplu primitivism pur. De ce? Fiindcă demonii ajung să lucreze în funcție de starea spirituală la care se află un anumit muzician. Sunt mulți muzicieni care din prima nu știu că sunt sub influența demonilor pentru ca mai apoi să conștientizeze aceste lucru și eventual chiar să le placă. Iată de ce muzica rock de mai multe ori aduce în noi: „obişnuinţa cu lumea satanică şi cu simbolurile satanice. O lume urâtă şi respingătoare. Ascultarea continuă a acestei muzici şi preocuparea pentru ea te familiarizează cu ea. Şi în sfârşit nu numai că te obişnuieşti, dar o primeşti şi o apreciezi."[144]

Este evident prin urmare că trebuie să știm că muzica pe care o ascultăm poate ajunge să schimbe sau să modifice relația noastră cu Dumnezeu. Cum? Fiindcă muzica totuși este

- o putere,
- o forță,
- o energie
- şi o dinamică

ce evident că ajunge să ne influențeze și să ne facă să nu mai știm care este calea dreaptă pe care trebuie să o urmăm.

Fiindcă auzul este unul dintre cele 5 simțuri ale omului ei bine sunetul este important fiindcă el este unul care ne face să luăm contact cu lumea din jur. Muzica devine astfel o metodă prin care ajungem să percepem ceea ce are loc în jurul nostru. Ei bine muzica are în acest sens menirea de a înfrumuseța lumea din jur. Muzica dedicată și inspirată de demoni din contră face lumea din jur mai urâtă. În acest mod această muzică poate ajunge să promoveze: „abaterea de la calea cea dreaptă ca un rezultat al faptului că ascultătorul se face adept al ei. O dezorientare care duce la distrugere și aduce nihilismul în viață. Bineînțeles atunci apar tendințele nereligioase. Credința în Dumnezeu este urâtă. Nu-L primesc pe Dumnezeu și-L resping. Acum le este un vrăjmaş!"[145]

Este evident că trebuie să ne dăm seama că muzica este un lucru care trebuie să aducă în noi manifestarea discernământului. De ce? Fiindcă fiecare dintre noi trebuie să fim unii care să ajungem să ne dăm seame de ce muzică:

- ne folosește

și de ce muzică

- ne vatămă.

Sfântul Ioan de Kronstadt spunea în acest sens: "nu te lăsa vrăjit de armonia sunetelor scoase de instrumente şi de voci omeneşti, ci caută să descoperi efectul acestora asupra sufletului sau, cu alte cuvinte, care este spiritul lor. Dacă acea muzică îți aduce în suflet o stare de liniște, de înțelepciune, de sfințenie, ascult-o, nutreşte-ţi sufletul cu ea. Iar dacă prin ea îți pătrund în suflet patimi, nu o mai asculta, ţine-te deoparte de trupul şi de spiritul acelei muzici."[146]

Este evident că trebuie să ne dăm seama că din moment ce demonii nu se dau înapoi de la nimic pentru a ne face adepții lor ei bine ei nu se vor da înapoi nici de la folosii muzica pentru a ne prinde în capcana lor. Aceasta fiindcă deși sunt mai mulți cei care prin muzică au ajuns să îl adore de diavol trebuie să știm că de fapt e vor să facă cânt mai mult rău. Iată de ce acei muzicieni care au ajuns să fie stăpâniți de demoni au ca scop „inițierea în satanism este scopul final. De unde rezultă că un adept al rock-ului devine și un adept al Satanei. Ne este cunoscut cum se reușește aceasta. Și vrei sa-ți spunem și altceva în afară de aceasta? De ce să ascultăm o muzică a cărei cuvinte nu le înțelegem și care proslăvește pe Satana? Este absurd să vadă și să trăiască cineva în creația aceasta perfecta și-i îndrepte gândul său spre cel care a creato. Atunci când privești un tablou gândul ți se îndreaptă spre pictor, așa precum când privești lumea gândul trebuie să ti se îndrepte spre Creatorul ei, Dumnezeu. Și în cazul în care unii ajung să-l proslăvească pe Satan atunci vorbim de o nebunie cum nu există alta mai rea. Ei preferă să-l adore pe Satan. De ce?! Ar fi fost bine să ne răspundă. Nu. Noi nu ne vom face victimele lor. Nu-i vom urma niciodată. Să meargă ei singuri pe drumul distrugerii, pe care l-au ales cântând. Noi vom urma calea care ne duce la Creatorul nostru cel de sus. Deci unde ajungem? Nu trebuie să credem că muzica aceasta, cu lozincile ei și cu adorarea Satanei, s-a făcut pentru distracția noastră. Ei nu se ocupă de cultivarea și sensibilizarea noastră muzicală. Ei vor să stăpânească planeta, cu subjugarea noastră Satanei. Deci contactul cu ea este foarte periculos. „Şi nu fiţi părtaşi la faptele cele fără de roadă ale întunericului, ci mai

[144] Ibidem.
[145] https://marturieathonita.ro/satanismul-din-muzica-rock/ (accesat pe 20.01.2022).
[146] Sfântul Ioan din Kronstadt, *Viața mea în Hristos*, (Editura Sophia, București, 2005), p. 16.

degrabă osândiţi-le pe faţă". Adică nu te feri a avertiza pe oameni de pericolul acestui fel de muzică. Şi: „Nici nu daţi loc diavolului".[147]

Este evident că în această lume la nivel de muzică lucrurile sunt cât se poate de clare: sunt muzicieni care au ajuns să vrea ca prin muzică să exprime frumosul şi îngerescul şi alţii care din contră prin muzică au ajuns să exprime urâtul şi demonicul. Acest lucru îl poate vedea și asculta fiecare dintre noi la televizor, la radio sau pe internet. „De când e lumea, se ştie că muzica, şi în special cea religioasă, are o influenţă covârşitoare asupra sufletului omenesc şi, prin extensie, asupra întregii naturi înconjurătoare (iarbă, flori, pomi, anumite vieţuitoare), alinând chiar unele suferinţe psihice şi fizice. Este o constatare a medicinii moderne, ce nu poate fi contrazisă, dar mai ales o constatare a Bisericii creştine, care propovăduieşte de veacuri credinţa, nădejdea şi dragostea prin cuvânt şi muzică."[148]

Doi studenți creștin ortodocşi de la conservator discutau.

- Şi ce mai faci?
- Ca de obicei.
- Studiezi?
- Da.
- Foarte frumos.
- Dar tu?
- Ştii ce?
- Ce?
- Am o nouă preocupare.
- Care?
- Muzica ortodoxă.
- Ce frumos.
- Aşa este.
- Şi ce este cu muzica ortodoxă?
- Am studiat mai amănunțit această muzică.
- Şi la ce concluzie ai ajuns?
- Este foarte benefică sufletului.
- Da?
- Da.
- Cum ţi-ai dat seama?
- În lumea noastră se promovează tot felul de muzici.
- Aşa este.
- Mai nou se vorbeşte chiar de o muzică Soul.
- Soul înseamnă suflet în engleză nu?
- Da.
- Dar aceste muzici moderne nu odihnesc sufletul.
- De ce?
- Fiindcă mai toate sunt influențate de muzica rock.
- Oare?
- Da.
- Nu eram conştient.
- Nevoia asta de ritm continuu la tobe nu este bună.
- Este mai mult o regresie spre primitivism.
- În ce sens?
- Nu ai observat că primitivii simt nevoia să bată continuu la tam-tam?
- Da.
- Cam același lucru are loc și în muzica rock.
- Să ştii că ai dreptate.
- În schimb în muzica ortodoxă există ceva special.
- Melosul?
- Da dar și duhul acestei muzici.

[147] https://marturieathonita.ro/satanismul-din-muzica-rock/ (accesat pe 20.01.2022).
[148] https://www.monitorulsv.ro/Religie/2014-07-09/Muzica-si-Sfintii-Parinti-ai-Bisericii (accesat pe 17.02.2023).

- Pe ce te bazezi când spui acest lucru?
- Am citit recent o întâmplare care m-a spus pe gânduri.
- Ce întâmplare?
- Un stareț pe nume Samson spunea că a auzit de un călugăr foarte duhovnicesc.
- Şi?
- Ei bine acest călugăr în timpul liturghiei era foarte atent la rugăciune.
- Înţeleg.
- La un moment dat a privit în sus.
- Şi ce a văzut?
- A putut vedea cum cupola bisericii se deschide.
- Uau!
- Într-o lumină de nedescris a putut să vadă o sfântă masă.
- Minunat.
- La în fața acestei mese stăteau trei ierarhi.
- Nu cumva Sfinţii Trei Ierarhi?
- Ba da.
- Deci erau sfinții Ioan Gură de Aur Grigorie Teologul şi Vasile cel Mare?
- Da.
- Mi-am dat seama.
- În jurul lor un cor de îngeri cântau o melodie foarte frumoasă.
- Deci îngerii cântau?
- Da.
- Am mai auzit că îngerii din cer cântă.
- Da şi eu.
- Ei bine la o asemenea vedenie călugărul nostru a rămas împietrit.
- Cred şi eu.
- A trebuit să fie dus de alţi călugări de mână la chilia lui.
- De ce?
- Fiindcă el era ca şi cum ar fi într-o altă lume.
- Lumea îngerilor şi a sfinţilor?
- Da.
- Interesantă întâmplarea.
- Da şi ea vină să ne încredinţeze de un lucru.
- Care?
- Sfinţii şi îngerii cântă în cer.
- Aşa este.
- Sunt mulţi care contestă acest lucru.
- Rău fac.
- Eu cred că muzica ortodoxă este inspirată de îngeri.
- Tot ceea ce este posibil.
- Dar trebuie să fim conştienţi de puterea de seducţie a muzicii.
- În ce sens?
- Fiindcă muzica produce plăcere.
- Şi?
- Demonii ştiu acest lucru.
- Oare?
- Da.
- Şi ce are loc?
- E ajuns să se folosească de muzicieni pe care îi inspiră pentru a îşi transmite şi ei mesajul lor.
- Cred că ai dreptate.
- A fost plăcută discuţia cu tine.
- Mă bucur.[149]

[149] *Stareț Samson*, Sfânta Mitropolie din Nicopolis Preveza, 1991 apud *Minuni şi descoperiri din timpul sfintei liturghii* (Egumenita Galaţi, 2010) p. 87.

Deşi pentru atei, necredincioşi şi sceptici pare de necrezut ei bine totuşi trebuie să fim conştienţi că muzica se află la intersecţia a două lumi contradictorii: a îngerilor şi a demonilor. Aceasta fiindcă după cum am spus şi îngerii şi demonii sunt unii care pentru a fi recunoscuţi se folosesc de sunet care este o proprietate a lumii noastre. Dacă muzica de inspiraţia îngerească ne înaltă până la cer, ei bine muzica de inspiraţie demonică ne coboară până la iad. Iată de ce pe bună dreptate Sfântul Ioan Gură de Aur spunea cât se poate de inspirat: „nimic nu reuşeşte să înalţe într-atât sufletul, să-l înaripeze, să-l ridice deasupra pământului, să-l desfacă de legăturile trupului, ca o melodie vocală sau ca o cântare inspirată perfect".[150]

CONCLUZII

Cartea noastră se vrea o meditaţie asupra celei mai populare arte din toate timpurile. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că nu există om care să nu fi fost cel puţin odată mişcat de o melodie sau un cântec. În acest sens părintele Nicolae Belean spunea: „din cele mai vechi timpuri şi până astăzi, găsim muzica la toate popoarele şi la toate religiile, pentru că fiecare popor a cântat, a împodobit cultul şi a dezvoltat sentimentul religios potrivit principiilor sale de credinţă şi de morală. Fiecare religie a ales şi a utilizat ceea ce a corespuns cât mai fidel fondului religios în direcţia postulatelor sale practice şi transcendentale. Aceasta pentru că muzica rămâne mijlocul cel mai potrivit prin care omul îşi exprimă starea sufletească cea mai profundă, de bucurie sau de tristeţe, dar mai ales dependenţa sa de o fiinţă atotputernică, de Dumnezeu. Muzica naşte, întreţine şi dezvoltă sentimentul religios."[151]

Iată de ce am considerat că trebuie să ne aducem aportul pentru o înţelegere mai profundă de ce sunt atât de multe muzici contrare în muzica contemporană dar şi în cea din vechime. Teza fundamentală a acestei cărţi este că după cum există o muzică ce aseamănă muzicii îngereşti din ceruri la fel de bine în lumea noastră există o muzică ce este asemenea muzicii demonice din iad. Trebuie să ştim că aceste muzici au un efect direct asupra sufletelor noastre. Acest efect trebuie să ştim că poate să fie

- benefic
- sau malign

în funcţie de alegerea fiecăruia dintre noi.

Fiindcă Dumnezeu ne-a creat fiinţe libere trebuie să ştim că El nu ne impune ce muzică să ascultăm sau ce muzică să compună compozitorii. Pe bună dreptate Platon spunea că muzica este şi ea o lege morală: „ea dă suflet universului, aripi gândirii, avânt închipuirii, farmec tinereţii, viaţă şi veselie tuturor lucrurilor. Ea este esenţa ordinei, înălţând sufletul către tot ce este bun, drept şi frumos."[152]

Ceea ce am mai evidenţiat în această carte este că muzica este prezentă în toate religiile lumii din cele mai vechi timpuri şi până în zilele noastre. Am vorbit de faptul că până şi primitivii au genul lor de muzică. Aceasta fiindcă ei sunt unii care sunt conştienţi de muzică şi de rostul ei. Evident că există o mare diferenţă dintre muzica de trib şi muzica clasică. Acest lucru poate să fie văzut de oricine. Totuşi trebuie să ştim că percepţia omului asupra muzicii este diferită de la om la om şi de la ţară la ţară.

Muzica prin urmare poate să fie după caz:

- terapie,
- mângâiere,
- descărcare,
- vindecare
- sau eliberare.

Omul ajunge nu numai să se exprime prin muzică dar la fel de bine să fie mult mai eliberat de poverile şi greutăţile pe care trebuie să le poarte în viaţa de zi cu zi. „Muzica rămâne mijlocul cel mai potrivit prin care omul îşi exprimă starea sufletească cea mai profundă, de bucurie sau de durere, dar mai ales dependenţa sa de o Fiinţă atotputernică, de Dumnezeu. Ea naşte, întreţine şi dezvoltă sentimentul religios. Prin cântare, „adevărurile creştine pătrund în adâncul inimii" arată Fericitul Augustin. Prin cântarea adresată divinităţii, Biserica preamăreşte necontenit pe Dumnezeu. Cântarea întăreşte Biserica în zilele grele, şi o mângâie în zilele bune."[153]

---

150 Sfântul Ioan Hrisostom, *Comentarii la Psalmul* 41 apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).

151 Preot Nicolae Belean apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).

152 Dumitru David, *Cântarea în preţuirea cugetării*, (Bucureşti, 1939), p. 21 apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).

153 Preot Nicolae Belean apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).

Este adevărat că gusturile muzicale nu se pot discuta însă ceea ce trebuie să ştim că muzica trebuie să fie înţeleasă în anumite limite. Aceste limite sunt în cele din urmă date de îngeri şi demoni. Nu avem cum să spunem că suntem creştin ortodocşi autentici dacă ascultăm muzică compusă de satanişti şi mai mult decât atât ajungem să apreciem această muzică. Am arătat în paginile acestei cărţi că au fost mai mulţi compozitori şi cântăreţi cu orientare sataniste. În acest sens Diodor din Tars spunea: „cântarea trezeşte în suflet o dorinţă arzătoare pentru conţinutul imnului cântat; ea potoleşte pasiunile ce se nasc din carne, ea alungă gândurile rele care ne-au fost sugerate de vrăjmaşii nevăzuţi, ea se revarsă în suflet ca să rodească şi să dea fructe bune; pe cei care se luptă cu pietate, îi face în stare să îndure încercările cele mai grozave; pentru cei pioşi, ea este un leac împotriva relelor vieţii pământeşti."[154]

Am vorbit în această carte că muzica creştin ortodoxă în are originile în cultul iudaic de la templul de la Ierusalim. „Pe vremea lui Solomon, muzica la templu capătă o şi mai mare amploare. La sfinţirea templului lui Solomon, marii cântăreţi Asaf, Eman şi Iedutum, fiii lor şi fraţii lor, stăteau la răsăritul altarului, cu trâmbiţe, ţimbale şi psaltirioane şi harfe, împreună cu o sută douăzeci de preoţi, care sunau din trâmbiţe. Şi erau ca şi cum numai unul ar fi cântat, unindu-se într-un singur glas, mărind pe Domnul, că este bun, că în veac este mila Lui" (II Paral. 5, 12-13)."[155]

Am arătat în aceste pagini ale cărţii noastre mai multe dovezi asupra faptului că îngerii din ceruri cântă imnuri de laudă lui Dumnezeu. O altă mărturie în acest sens o avem din Franţa şi ea ne vine din timpul în care Marea Schismă de la 1054 nu a divizat încă Biserica Răsăritului de Biserica Apusului. Se spune că în Franţa era o cetate pe nume Svesion. În imediata apropiere a acestei cetăţi era un munte şi în acel munte era o mănăstire de călugăriţe. Ei bine într-o zi de sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului călugării făceau utrenia când de o dată cu început să se audă coruri de îngeri din cer care cântau antifoane dedicate Maicii Domnului.[156]

Şi aici din Franţa evului mediu se poate vedea că îngerii din cer cântă şi acest lucru evident că a fost preluat de tradiţia creştin ortodoxă şi menţinut din generaţie în generaţie. Am arătat că trebuie să fim unii care să ajungem să fim cât se poate de atenţi cu ce muzică ascultăm fiindcă ea evident că ne poate rănii şi ne poate face mult rău: „să închidem urechile la cântecele care pervertesc sufletul căci prin astfel de muzică sunt născute în general pasiunile servile şi josnice. Să cântăm mai degrabă celălalt fel de muzică ce conduce la bine şi de care se servea şi David poetul cântărilor sfinte".[157]

Ceea ce am arătat este că muzica este un fel de terapie fiindcă atunci când omul este

- trist,
- deprimat,
- melancolic,
- cu moralul la pământ
- şi cât se poate de supărat

ei bine el ajunge să se exteriorizeze prin muzică şi în acest mod ajunge să se vindece. Totuşi trebuie să ştim că muzica tristă dacă este ascultată ajunge să ne aducă şi pe noi la tristeţe. Iată de ce muzica tristă nu este recomandată celor care au predispoziţii spre deprimare sau chiar ajung la deprimare. De ce? Fiindcă o astfel de muzică nu face decât să îl arunce şi mai mult în această stare de tristeţe.

La fel de bine am arătat muzica şi tainele au fost cunoscute şi de păgânii antici care la templele lor foloseau muzica pentru a îi ajuta pe credincioşi să fie în comuniune cu zeii lor. Iată de ce şi în zilele noastre s-au găsit mai multe texte cu partituri închinate lui:

- Zeus,
- Afrodita,
- Apolo,
- Odin,
- Wotan,
- Jupier
- Sau Mitra.

Este clar că din cele mai vechi timpuri unii au ajuns să pună muzica şi talentul lor în slujba demonilor fiindcă trebuie să ştim că zeii anticilor erau demoni. Ei bine şi în zilele noastre – după cum am arătat – sunt mai

[154] Theodor Gerald, Les peres de l' Eglise et la muzique, Paris, 1931, p. 220, apud Sebastian Barbu Bucur, op. Cit. p. 87 apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).

[155] Preot Nicolae Belean apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).

[156] Minunile Maicii Domnului 400, de profesor Dumitru Stănescu, ediţia 1925) apud Nicodim Măndiţă, *Minunile Maicii Domnului* (Editura Agapis 2007) p. 207.

[157] Sfântul Vasile cel Mare apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).

mulți care cântă imnuri demonilor mai ales în sânul muzicii rock. La fel de bine în mai multe țări ale lumii chiar s-a ajuns să se vorbească de un gen de muzică neo-păgân în care vechile texte și texte noi închinate demonilor-zei sunt puse pe muzică.

Sfinții părinți au fost și ei conștienți de

- rolul,
- importanța
- și semnificația

muzicii în general. Așa se face că mai toți sfinții părinți creștin ortodocși au cântat muzică ortodoxă. Această muzică ortodoxă o moștenim și noi azi. Sfântul Ioan Gură de Aur spunea în acest sens: „cum tu nu te temi și nu te cutremuri?; poate nu știi că aici este de față în chip nevăzut Dumnezeu care cunoaște mișcarea fiecăruia; …Dar tu nu înțelegi aceasta pentru că ce ai auzit și ai văzut la priveliștile publice au întunecat mintea ta și aceea cele ce se fac acolo le introduci în rânduielile bisericești manifestând prin strigări nebune dezordinea sufletului tău. Cum nu te rușinezi tu de cuvintele ce le pronunți astăzi?: Slujiți Domnului cu frică și bucurați-vă de El cu cutremur. Noi nu oprim melodiile de laudă ci oprim melodiile neevlavioase, strigătele peste fire ale unuia înaintea altuia…”[158]

Muzica va trage și va fascina lumea până la sfârșitul ei. Aceasta fiindcă ea este un dar de la Dumnezeu pentru noi oamenii. Este un dar care totuși poate să fie folosit – după cum am putut vedea – și pentru a îl îndepărta pe om de Dumnezeu.

Am vorbit în paginile acestei cărți că muzica este anterioară lumii noastre fiindcă ea a fost cântată pentru prima dată de îngeri în cer. Demonii din iad nu cântă dar dacă am cânta probabil că ar cânta genul de muzică satanistă pe care mai mulți compozitori au ajuns să în cânte de-a lungul istoriei.

Am arătat aici că cei care ascultă muzica demonilor ei bine vor ajunge și ei să se umple de duhurile răutății. Aceasta fiindcă o muzică nebunească și nerozească aduce cu sine și multe duhuri ale răutății. De la cântarea îngerilor se poate spune că muzica a ajuns să se degradeze și să ajungă la toate aceste forme degradate din zilele noastre.

Am mai arătat că muzica bisericească nu este muzică de operă sau muzică strict artistică. „Nu ignorăm aportul pe care-l aduce cântarea polifonică în cadrul cultului dacă se încadrează în atmosfera sfintelor slujbe, însă față de preocupările mai mult artistice ale unor coruri care neglijează latura spirituală, Biserica preferă cântarea plină de evlavie a credincioșilor. Însuși Mântuitorul care cunoaște gândurile și inima tuturor dezaprobă superficialitatea în cântare atunci când spune: „Acest popor mă cinstește cu buzele dar inima lui este departe de Mine”.[159]

Prin urmare este bine să știm că muzica ortodoxă nu este *un scop în sine* ci un mijloc prin care ajunge să ne rugăm și să Îl lăudăm pe Dumnezeu. Este evident că muzica bisericească este un fapt care ne face să fim unii care să ajungem să ne exteriorizăm și uneori să ne popularizăm stările și ideile.

Am arătat aici în aceste rânduri că până și Iisus a cântat. Acest lucru ne este relatat de Noul Testament. Dacă Iisus a cântat imnuri de laudă lui Dumnezeu evident că și noi avem motive să cântăm în bisericile noastre creștin ortodoxe. „Dacă în ortodoxie s-a păstrat cântarea bisericească așa cum a fost ea plămădită în duhul rugăciunii, alte confesiuni cum e catolicismul și protestantismul au rupt legătura dintre imnul religios și muzică, pentru că introducând orga în cultul divin au ridicat sunetul zgomotos la valoare independentă de suflet creând o atmosferă rece, teatrală, precum găsim la catolici, iar ceilalți au venit cu texte improvizate fără conținut teologic însă declarate cu un scop foarte precis, acela de a facilita eforturile prozelitiste. Aceștia despărțiți de trupul Bisericii celei adevărate, dar convinși de puterea netăgăduită de atracție a cântărilor, le folosesc ca mijloc de propagandă. În realitate aceste cântări sunt imnuri de inspirație profană atât ca text cât și ca melodie.”[160]

Faptul că se poate vorbii de muzică drept o artă ce se află între îngeri și demoni se poate spune că este în termenii lui Mircea Eliade ca *o muzică ce se află între sacru și profan.* Aceasta fiindcă această muzică ajunge să se manifeste în funcție de gradul de viață spirituală la care a ajuns compozitorul.

Muzica bisericească nu trebuie cântată numai cu gura ci la fel de bine și cu inima. Aceasta fiindcă o muzică ce este cântată cu gura este mai mult o reprezentație de operă cu valoarea artistică ce nu are nici o valoare duhovnicească.

Am mai vorbit în această carte și despre faptul că există o muzică a ereticilor care deși este artistic foarte frumoasă nu poate să fie folosită în cultul ortodox fiindcă știm că ea nu este după duhul sfinților părinți. Trebuie

---

[158] Sfântul Ioan Gură de Aur apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).

[159] Preot Nicolae Belea apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).

[160] Idem.

să fim unii care să fim cât se poate atenţi cu muzica seculară sau profană fiindcă deşi ea este frumoasă totuşi poate să ne influenţeze să ne facă lumeşti şi strict lumeşti. „Cântări îngereşti sunt cele cântate de îngeri, în cer şi pe pământ. Dacă mitologia greacă instituia drept patrie originară a muzicii înălţimile Olimpului, Sfânta Scriptură afirmă prezenţa muzicii în însăşi Împărăţia cerească. Astfel ni se spune că lumea cerească răsună neîncetat de cântările cetelor îngereşti."[161]

Într-o şcoală de cântăreţi bisericeşti se discuta cu părintele lor profesor.

- Părinte profesor pot să vă întreb ceva? A spus un cântăreţ bisericesc aspirat.
- Da. Ce anume?
- Trebuie să cunoaştem notele ca să ajungem să cântăm în biserică?
- Da.
- De ce?
- Dacă vrei să citeşti nu trebuie să înveţi alfabetul?
- Ba da.
- La fel este şi cu cântarea bisericească.
- Înţeleg.
- Cântăreţul bisericesc sau psaltul trebuie să ştie foarte bine muzică.
- De ce?
- Biserica nu încurajează diletanţii.
- Dar cei mai mulţi cântăreţi bisericeşti nu ştiu notele.
- Ştiu asta.
- Şi atunci?
- Una este să cânţi după ureche şi alta să cânţi după note.
- În ce sens?
- Cântarea trebuie să fie corectă.
- Dar oare ascultă Dumnezeu cântarea din biserică?
- Da.
- De unde ştim?
- Din Biblie.
- Unde?
- Mai toţi autorii biblici ne spun că muzica poate să fie o modalitate de a Îl lăuda pe Dumnezeu.
- Şi este adevărat că îngerii din cer cântă?
- Da.
- Putem să fim siguri de asta?
- Cum să nu.
- Cum?
- Avem mai multe mărturii din tradiţia ortodoxă care ne spun acest lucru.
- Cum ar fi?
- Tu eşti ca Toma Credinciosul, nu crezi până nu vezi.
- Nu, nu sunt.
- Cuvintele tale spun că eşti.
- Vreau doar să fiu sigur.
- Trebuie să ai credinţă în Biblie şi în sfinţii părinţi.
- Încerc.
- Încearcă până reuşeşti.
- Dar este aşa de greu.
- Tot ceea ce este bun nu este uşor.
- Aşa este.
- Vezi?
- Dar ştiţi de vreo mărturie că îngerii din cer cântă?
- Da.
- Care?
- O să vă spun.
- Vă ascultăm.

---

[161] Ibidem.

- Era pe vremea Sfântului Grigorie cel Mare.
- Cel care a trăit la Roma?
- Da.
- Şi?
- La Roma a dat ciuma.
- Vai nu se poate.
- Sfântul Grigorie cel Mare a chemat pe mai mulţi preoţi şi le-a spus:
- A venit peste noi ciuma.
- Aşa este.
- Nu putem să stăm cu mâinile în sân.
- Da.
- Mergeţi în biserică şi luaţi icoana Maicii Domnului şi faceţi procesiune pe străzile Romei cu ea.
- Bine.
- Preoţii au făcut aşa cum le-a spus Sfântul Grigorie cel Mare.
- Şi?
- Minune.
- Adică?
- Pe unde trecea icoana Maicii Domnului ciuda dispărea.
- Minune.
- Aşa este.
- În cele din urmă ciuma a dispărut din Roma.
- Datorită icoanei Maicii Domnului?
- Da.
- Şi ce a urmat?
- Romanii au început să cânte imnuri de laudă lui Dumnezeu.
- Frumos.
- Şi atunci încă o minune.
- Care?
- Din ce s-a putut auzii ca un cor îngeresc.
- Şi ce cântau îngerii?
- Cântau un imn Maicii Domnului.
- Cum?
- Imnul suna aşa: : „Veseleşte-te, Aliluia! Căci acela pe care l-ai purtat, Aliluia, Aliluia, a înviat precum a zis, Aliluia"
- Deci poporul din Roma i-a putut auzii pe îngeri?
- Da.
- Frumoasă povestea.
- Aţi zis să vă spun o întâmplare în care îngerii cântă.
- Aşa este.
- E bine acum ştiţi.
- Mulţumim.
- De acea voi ca viitori cântăreţi bisericeşti trebuie să vă luaţi vocaţia în serios.
- Sperăm să o facem.
- Şi la fel de bine un cântăreţ bisericesc trebuie să fie şi un exemplu în parohia lui.
- Ce fel de exemplu?
- Moral.
- În ce sens?
- Nu poţi ca imediat după ce ai ieşit din biserică să mergi şi să îţi aprinzi ţigara.
- Da suntem de acord.
- Mă bucur.
- Cp mulţumim pentru explicaţii.
- Pentru nimic.[162]

[162] Minunile Maicii Domnului 400, de profesor Dumitru Stănescu, ediția 1925 apud Nicodim Măndiță, *Minunile Macii Domnului* (Editura Agapis, 2007), p. 306.

Avem mai sus o întâmplare din Roma secolului VI unde se poate vedea că îngerii din cer au ajuns să fie auziţi de oameni. Iată de ce temeiul muzicii ortodoxe trebuie să ştim că este unul îngeresc şi cine cântă muzica ortodoxă evident că la un anumit nivel ajunge să fie și el în comuniune cu îngerii lui Dumnezeu. „În urma celor prezentate putem concluziona că muzica rămâne mijlocul cel mai potrivit prin care omul îşi exprimă starea sufletească cea mai profundă, de bucurie sau de durere, dar mai ales dependenţa sa de o Fiinţă atotputernică, de Dumnezeu. Această posibilitate de manifestare a sentimentelor religioase, creştinul le poate manifesta în Biserică în cadrul cultului creştin ortodox, în care muzica este prezentă într-o proporţie considerabilă."[163]

[163] Preot Nicolae Belea apud https://altarul-banatului.ro/wp-content/uploads/2020/09/2.pdf (accesat pe 17.02.2023).